

LA CONFEDERAZIUN EN FURMA CONCISA

2019

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Chanzlia federala ChF

Er sco app

CH info

Preziada lectura, prezià lectur

«Nus essan disads d'avair elecziuns, però na sa chapeschan ellas betg da sez.»

Tenor in chalender perpeten vegn elegì il Cussegl naziunal cun ses 200 sezs mintgamai la segundultima dumengia dal terzultim mais da l'ultim onn da la legislatura da quatter onns. A medem temp han lieu en 25 da 26 chantuns las elecziuns en il Cussegl dals chantuns. Ils 20 d'october 2019 è quai puspè il cas. Betg mo per quest motiv vali la paina da studegiar pli minuziusamain las paginas davart il parlament en questa ediziun da «La Confederaziun en furma concisa».

Nus essan disads d'avair questas elecziuns, però na sa chapeschan ellas betg da sez. Anc avant tschient onns na devi sin tut il mund nagins pajais, nua che mintga burgaisa e mintga burgais a partir d'ina tscherta vegliadetgna minimala pudeva sa participar ad elecziuns libras e gistas. E fin oz vegnan umans en blers pajais impedids da far diever da lur dretgs democratics. Ubain ch'il dretg d'eleger vegn sutminà: ils umans dastgan bain ir a l'urna, eleger na pon els però betg blier.

Il dretg d'eleger da la Svizra – dapi l'onn 1971 er per las dunnas e dapi l'onn 1991 er per las persunas da 18 e 19 onns – è dapi tschient onns, dapi l'introducziun da las elecziuns da proporz l'onn 1919, sorprendentamain stabil. Igl è in success: Tgi che vul midar u mantegnair insatge, ha la pussaivladad d'eleger l'atun quellas e quels che vulan il medem ubain da stritgar da la glista quellas e quels che han interess cuntrararis.

Deplorablamain n'è quest dretg per bleras persunas nagina obligaziun. L'onn 2015 è la participaziun a la votaziun numnadamain stada sut 50 pertschient! «La Confederaziun en furma concisa» n'è betg in'instrucziun electorala, mabain ina basa per encleger meglier tge che capita a Berna durant ils quatter onns tranter las elecziuns dal parlament. Sin nivel federal n'explitga questa publicaziun betg mo il parlament, mabain er la regenza (il Cussegl federal) ed ils tribunals, che vegnan omadus elegids dal parlament, sco er tut l'administraziun federala. En quest senn po la lectura vegnir recumandada a tuttas ed a tuts.

Chancelier federal Walter Thurnherr

FATGS
LA SVIZRA

6

IL FUNDAMENT
LA DEMOCRAZIA
DIRECTA

14

Il president da la Confederaziun
Ueli Maurer davart l'avegnir
digital _____ 6

La populaziun _____ 8

Las finanzas da la Confederaziun . 9

L'istorgia da la Svizra _____ 10

Il federalissem _____ 12

La separaziun da las pussanzas . 16

Eleger e votar _____ 18

Las partidas da sanestra
fin dretga _____ 20

Las partidas en
furma concisa _____ 22

CH info

L'app davart la brochura
**LA CONFEDERAZIUN
EN FURMA CONCISA**

iOS / Android

**Program directiv LA CONFEDERAZIUN EN
FURMA CONCISA**

Material didactic en tudestg, franzos ed englais:

www.hep-verlag.ch/der-bund-kurz-erklaert

LA LEGISLATIVA
IL PARLAMENT

24

L'EXECUTIVA
LA REGENZA

40

LA GIUDICATIVA
ILS TRIBUNALS

76

Il Cussegl nazional ed il Cussegl dals chantuns _____ 26

Il parlament en cifras _____ 27

L'organisaziun da la chombras _____ 28

La mecanica dal parlament ____ 31

Il parlament da milissa _____ 32

Relaziuns cun l'exteriur _____ 33

Il Servetschs dal parlament ____ 34

100 onns proporz _____ 35

La via ad ina nova lescha _____ 36

L'edifizi dal parlament _____ 38

Il Cussegl federal _____ 42

L'administraziun federala _____ 44

Departament federal d'affars exteriurs DFAE _____ 46

Departament federal da l'intern DFI _____ 50

Departament federal da giustia e polizia DFGP _____ 54

Departament federal da defensiu, protecziun da la populaziun e sport DDPS _____ 58

Departament federal da finanzas DFF _____ 62

Departament federal d'economia, furmaziun e retschertga DEFR _____ 66

Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun DATEC _____ 70

La Chanzlia federala ChF _____ 74

La giudicativa _____ 78

Il Tribunal federal ed ils tribunals d'emprima istanza da la Confederaziun _____ 80

Il president da la Confederaziun Ueli Maurer davart l'avegnir digital

DUMAGNAR L'AVEGNIR CUN VALURS CUMPROVADAS

L'avanzament tecnologic fa girar il mund adina pli svel. Quest svilup confruntescha er in stadi pitschen sco la Svizra cun grondas sfidas. Quellas pudain nus survenstcher, sch'il stadi e la societad sa concentreschan sin las

valurs ch'ans han rendì fermes gia en il passà. Fallà fissi, sche nus vegnissan pervia da quest svilup marvs dal respect: anzi, nus stuain vesair questa sfida sco ina schanza e la nizzegiar.

Blockchain, criptoalutas, transformaziun digitala, ristgas virtualas: Avant intgins onns n'erán questas noziuns anc betg da chattar en ils dicziunaris. Oz na passa betg in sulet di, senza che nus inscuntrain questas creaziuns da plets en las medias. Chau ingenius han gia sviluppà models da fatschenta che nizzegian questas novaziuns en moda economica ubain che gidan a survenstcher lur ristgas. Parts da la populaziun s'occupan però pir plaunsieu da questas technologies e las tractan per part anc adina cun grond respect. I dat er glied che tema – causa a l'automatisaziun – midadas en il mund da lavur. Il stadi sez è dumandà, per exempel cun crear cundiziuns da basa innovativas per la piazza da finanzas.

Andaments administrativs pli efficaciz

Er jau hai stuì m'occupar da la transformaziun digitala. Per l'ina perquai ch'ella n'è simplamain betg da retegnair. Per l'autra però er perquai ch'il Departament federal da finanzas (DFF) che jau main s'occupa da l'informatica en il senn il pli vast gist sin dus plauns: d'ina vart en il sector strategic, da l'autra vart – sco departament da servetsch per tut las collavuraturas e tut ils collavuratur da l'administraziun federala – concernent la hardware, la software e l'infrastructura da comunicaziun. Dus uffizis da mes departament èn plinavant londervi da trair a niz la digitalisaziun en moda utila. Cun il project «Fiscal-IT» ha l'Administraziun federala da taglia gist fatg il sigl en l'epoca digitala.

«Fiscal-IT» procura per proceduras pli effizientas en l'administraziun e vegn a facilitar cunzunt er a la populaziun il contact cun l'autorità fiscal en moda considerabla. Ina veritabla transformaziun – medemamain sa basond sin innovaziuns dad IT – ha lieu actualmain tar l'Administraziun federala da duana. La finamira è er qua andaments administrativs pli efficacis ed in contact pli simpel cun las autoritads al passagi dal cunfin, vul dir nagin hardumbel cun documents e strusch pli temp da spetga.

Sco utilisader ordinari d'in telefonin sun jau inizialmain er ma dumandà, nua che la digitalisaziun ans vegn a manar. Er jau era, sco probablmain bleras conburgaisas e blers conburgais, l'emprim ina giada in zic suspectus. Oz sun jau persuadì che nus duessan considerar quest svilup sco ina schanza e trair il profit il pli grond pussaivel da quest potenzial. Al cumenzament da questa leva midada d'opiniun hai jau dà in sguard enavos: Jau sun l'emprim daventà conscient che la Svizra ha gea fatg tras gia bleras midadas. E ch'ella ha per gronda part transformà tals process en in'istorgia da success, sco che mussan noss bainstar, nossa forza economica, il funcziunament da noss stadi social e nossa buna reputaziun en il mund.

Cun mirveglias e calma

Ils garants da quest success ans vegnan a gidar a dumagnar er las midadas chaschunadas da la digitalisaziun. Sche nus ans regurdain da nossas ragischs, sin quai ch'ans ha rendi ferm fin oz, pudain nus bain er survivor en il mund virtual. I èn que-

stas valurs tradiziunalas, per las qualas jau hai tschernì en mes pled da Bumaun sco simbol ina vatga da lain, dapi bleras generaziuns in termagl ed in souvenir classic da la Svizra. Sco tipics success svizzers consideresch jau la democrazia directa, il federalissem, la sceptica envers ils pussants – saja quai ch'els emprovan d'influenzar nus da l'exteriur u da sa far da grond a l'intern dal pajais. Latiers vegnan fermezzas individualas da las burgaisas svizas e dals burgais svizzers sco per exempel diligenza e punctualità, modestadad, mirveglias u plaschair d'innovaziun.

«Er la transformaziun digitala po daventar in'istorgia da success.»

Talas valurs èn stadas la basa per noss bainstar dad oz. Ensemen cun il nivel da furmaziun e da scolaziun excellent en noss pajais ans vegnan ellas a gidar a dumagnar er la transformaziun digitala. Er la transformaziun digitala, per la quala jau hai tschernì en mes pled da Bumaun simbolicamain in smartphone, po daventar in'istorgia da success. Per quai dovri natiralmain

er insatge sco ina tenuta da basa positiva. Nus stuain esser prontos da renconuscher grondiusas novas schanzas e pussaivladads e da las nizzegiar. I dovra er la prontadad da far frunt a questa midada – cun mirveglias e cun la calma necessaria. Sche quai è il cas, sun jau persuadì che nus na pudain betg mo surventscher questas midadas senza perdents u auters donns colaterals, mabain ch'ellas ans vegnan er a purtar vinavant, saja quai en la vita privata e professionala, en l'economia ubain en la perscrutaziun.

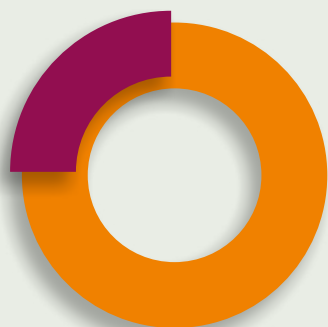

Infurmaziuns davart il presidi da la Confederaziun e davart las activitads dal president da la Confederaziun:
www.admin.ch > Presidi da la Confederaziun

La Svizra en cifras

LA POPULAZIUN

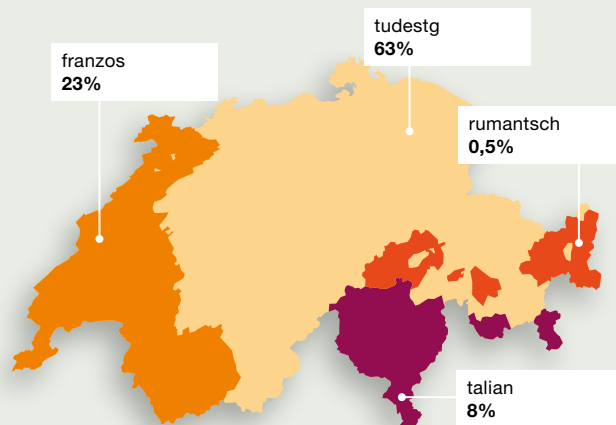
8,5 milliuns personas

Abitant(a)s	8 484 130
Da quai senza passaport svizzers	2 126 392

En Svizra vivan 8,5 milliuns personas. La part da las personas estras importa 25%. Passa la mesadad da las personas senza passaport svizzer èn u naschidas en Svizra u vivan dapi almain 10 onns qua. La gronda part da la populaziun estra deriva d'in pajais da la UE u da la AECL. La pli gronda part èn personas da l'Italia (15% da las personas estras), da la Germania (14%) e dal Portugal (13%). 17% derivan da stadis betg europeics.

4 linguas naziunalas

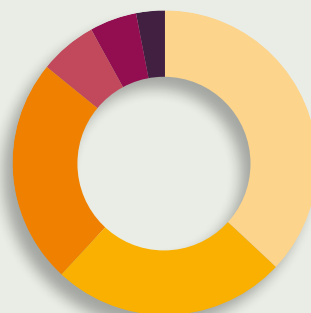
Autras linguas
24%

pliras respostas pussaivlas

La Svizra è in pajais pluriling. I dat quatter linguas naziunalas: tudestg, franzos, talian e rumantsch. 63% da la populaziun discurren principalmain tudestg (svizzer), 23% franzos, 8% talian e 0,5% rumantsch. Er autras linguas vegnan discurrendas en Svizra: englais, portugais, albanais (da 3 fin 5% da la populaziun) e differentas autras linguas. Blers inditgeschan duas linguas sco linguas principalas.

Per gronda part da religiun cristiana

68% da las personas en Svizra appartegnan ad ina cuminanza religiosa cristiana. En 14 chantuns èn ils catolics la part da la populaziun la pli gronda, en trais chantuns ils reformads. En ils ulteriurs chantuns èn las relaziuns main cleras. La part da quellas personas che na tutgan tar nagina cuminanza religiosa è 24% – ella s'augmenta dapi onns.

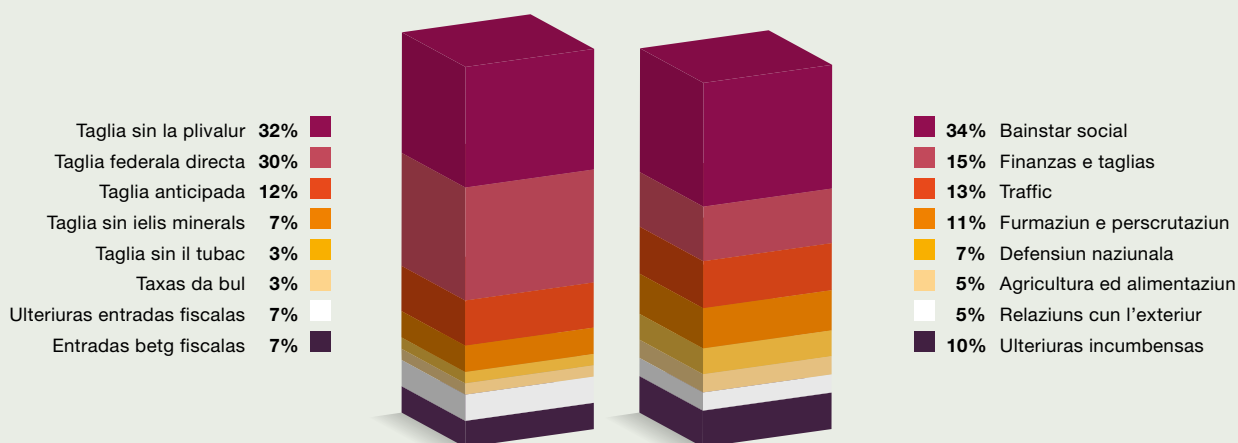
37%	catolic-roman	6%	autras cuminanze cristianas
25%	evangelic-refurmà	5%	cuminanzas islamicas
24%	senza confessiun	3%	ulteriuras cuminanze/nunenconuschent

Tut las cifras èn arrundadas. Ulteriuras infurmaziuns davart la populaziun: www.statistik.ch

LAS FINANZAS DA LA CONFEDERAZIUN

71,09 milliardas francs entradas (2017)

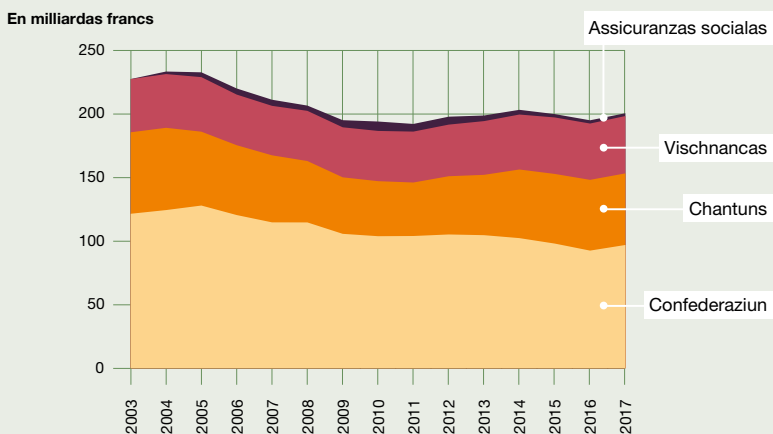
68,29 milliardas francs expensas (2017)

Las funtaunas d'entradas las pli impurtantas da la Confederaziun èn la taglia sin la plivalur e la taglia federala directa. Ensemen genereschan ellas circa 44 milliardas francs. La taglia federala directa vegn incassada tar persunas privatas sin las entradas (en moda progressiva, maximalmain 11,5%), tar interpresas sin il gudogn (8,5%). Per la gronda part da la rauba e dals servetschs vala ina tariffa da la taglia sin la plivalur dad 7.7%. Tge taglias che la Confederaziun dastga incassar è fixà en la Constituziun federala.

In terz da sias expensas investescha la Confederaziun en il sector «bainstar social»: 23 milliardas francs. La mesadad da quels daners va al provediment per la vegliadetgna (AVS), in tschintgavel a l'Assicuranza d'invaliditad (AI). Auters secturs impurtants dal bainstar social èn las assicuranzas da malsauns (reducziun da las premias), las expensas da migraziun e las prestaziuns supplementaras. Il bainstar social tutga tar ils champs d'incumbensas da la Confederaziun che creschan il pli fitg.

Frain a l'indebitament

La Confederaziun è obligada da tegnair sias expensas e sias entradas a lunga vista en l'equiliber. Durant ina buna conjunctura sto ella cuntanscher in surpli, durant ina nauscha dastga ella dar ora dapli che quai ch'ella incassescha. L'onn 2003 è quest «frain a l'indebitament» vegnì applitgà l'emprima giada. Dapi l'onn 2005 han ils debits da la Confederaziun da 130 milliardas francs pudì vegnir reducids per passa 30 milliardas francs. En cumparaziun internaziunala sa preschenta la Svizra fitg bain: La quota d'indebitament dal stadi cumplexiv importa 30% dal product naziunal brut (PNB).

Da la federaziun da stadis al stadi federal

L'ISTORGIA DA LA SVIZRA

La Svizra è sa sviluppada en il decurs dals tschientaners or d'ina rait da differentas alianzas ad ina federaziun da stadis fin al stadi federal. Ils cunfins svizzers e la neutralitad èn vegnids fixads e reconuschids l'onn 1815 sin plaun in-

ternaziunal. Il sistem politic ha ses origin en la Constituiziun federala da l'onn 1848. Dapi lura ha la Confederaziun survegnì dapli competenzas, il pievel dapli dretgs, e la diversitad politica è creschida.

1291 | Veglia Confederaziun

PARTENADIS D'ALLIANZA

Allianzas alternantas tranter las citads e las regions ruralas han l'intent da segirar l'urden politic a l'intern e l'indipendenza vers anora. L'onn 1291 fan Uri, Sviz e Sutsilvania l'emprima alianza documentada. La noziun «Eitgenoze» (confederà) cumpara l'onn 1315. En il decurs dals tschientaners crescha la Confederaziun tras ulteriuras alianzas e tras la conquista da territoris.

1803–1814 | Mediazion

PUSSANZA ESTRA MAIN SEVERA

Suenter guerras civilas tranter ils federalists ed ils aderents da la Republica helvetica dat Napoleun a la Svizra ina constituiziun da mediazion. Quella dat als chantuns puspè ina tscherta indipendenza e fixescha la gronda part dals cunfins chantunals.

1847–1848 |

Guerra dal Sonderbund

LIBERALS CUNTER CONSERVATIS

La dumonda davart la concepziun da la Confederaziun chaschuna la finala ina guerra civila tranter ils chantuns liberals ed ils chantuns conservatiss catolics. La Guerra dal Sonderbund finescha cun ina victoria da las forzas liberalas.

1200

1800

1850

1798–1802 | Helvetica

STADI UNITAR SUT PUSSANZA ESTRA

Suenter l'invasiun da las truppas franzosas vegn la Confederaziun transformada en la Republica helvetica: en in stadi unitar sut la controlla da Paris.

1815 | Contract federal

NEUTRALITAD E FEDERAZIUN DA STADIS

Suenter la fin da Napoleun reconuschon las grondas pussanzas europeicas la neutralitad da la Svizra, ed i vegnan fixads ils cunfins naziunals che valan anc oz. Tras il Contract federal dal 1815 vegnan reunidas las differentas alianzas federalas ad in'unica federaziun da stadis. Quella è responsabla per la politica da segirezza.

1848 | Constituiziun federala

STADI FEDERAL DEMOCRATIC

La Constituiziun federala conceda a la gronda part dals burgais – als umens – differents dretgs e libertads, tranter auter il dretg da votar e d'eleger (dretg da votar da las dunnas a partir dal 1971). Sin plaun federal vegn introduci – tenor l'exempel american – il sistem da duas chombras cun in Cussegl naziunal ed in Cussegl dals chantuns ch'elegian il Cussegl federal. Intgins secturs vegnan centralisads. La Svizra sa sviluppa ad in spazi giuridic ed economic unitar.

1874, 1891 |
 Extensiun da la democrazia

INIZIATIVA, REFERENDUM

Tras la revisiun da la Constituziun federala survegn la Confederaziun dapli incumbensas ed ils dretgs democratics vegnan extendids sin plaun federal. Il 1874 vegn introducì il referendum, il 1891 l'iniziativa dal pievel. Il 1891 elegia il parlament per l'emprima giada in represchentant dals conservativs catolics (oz PCD) en la regenza: Per l'emprima giada dapi il 1848 na sa cumpona il Cussegl federal betg mo da Liberals.

1919, 1929 | Proporz

VINAVANT EN DIRECZIUN DA LA DEMOCRAZIA DA CONCORDANZA

Il 1919 vegn il Cussegl naziunal elegi per l'emprima giada tenor il sistem da proporz, ed en il Cussegl federal sesa in segund commember conservativ catolic. A partir dal 1929 fa er in commember da la Partida da purs, mastergnants e burgais (oz PPS) part da la regenza.

1959–2003 | Furmla magica

DIVERSITAD ER EN IL CUSSEGL FEDERAL

La regenza sa cumpona da represchentants da las partidas cun ils pli blers electurs: 2 PLD, 2 PCD, 2 PS, 1 PPS. Questa uschenumada furmla magica vala fin il 2003. Dapi lura variescha la cumposiziun dal Cussegl federal en quai che riguarda las partidas.

1900

1950

2000

1914–1918 | Emprima Guerra
 mundiala, chauma generala

IDEAS SOCIALISTICAS

La povradad e la dischoccupaziun durant l'Emprima Guerra mundiala sco er las ideas socialisticas da la Revoluziun russa provocheschan il 1918 la chauma generala naziunala.

1939–1945 |
 Segunda Guerra mundiala

INTEGRAZIUN DA LA SANESTRA

Sut l'impressiun da la smanatscha da l'exteriur s'uneschan las forzas politicas da la sanestra fin a la dretga: Durant la Segunda Guerra mundiala elegia il parlament il 1943 in socialdemocrat en la regenza.

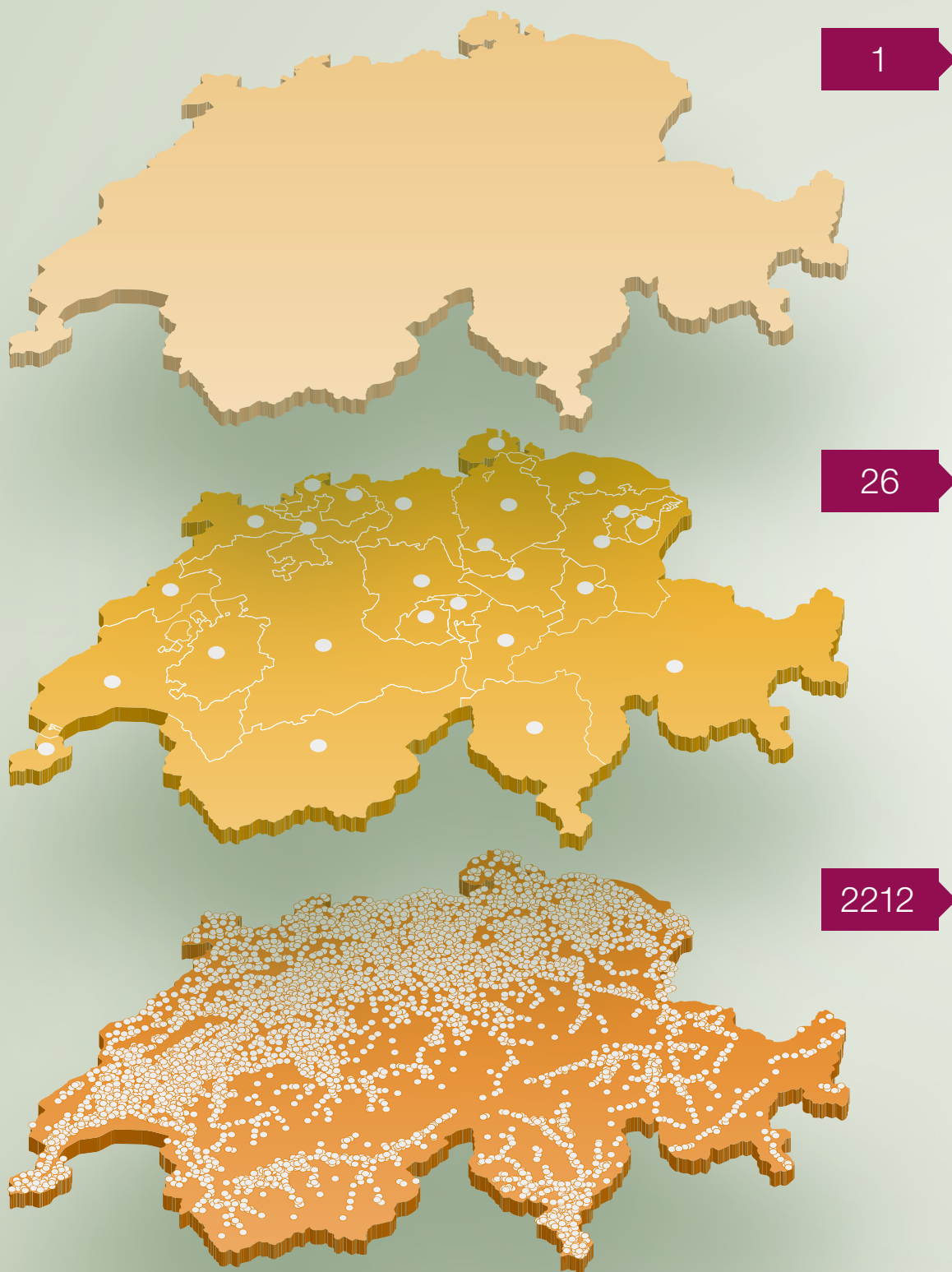
2000 | Terza Constituziun federala

MANTEGNIMENT ED AVERTADAD

La revisiun totala da la Constituziun federala accentuescha la collavraziun collegiala tranter la Confederaziun ed ils chantuns e regla la repartiziun da las incumbensas. Il 2000 approvescha il pievel svizzer ils contracts bilaterals tranter la Svizra e l'Uniun europeica (UE). Dus onns pli tard accepta el la participaziun a la ONU.

Confederaziun, chantuns e vischnancas

IL FEDERALISSEM

La Svizra è in stadi federalistic: la pussanza statale è repartida sin la Confederaziun, sin ils chantuns e sin las vischnancas. Ils chantuns e las vischnancas han grondas libertads d'agir per ademplir lur incumbensas.

Tras il federalissem èsi pussaivel che la Svizra po exister sco unitad – malgrà quatter culturas linguisticas e malgrà atgnadads regionalas particularas.

Confederaziun

Dapi l'onn 1848 è la Svizra in stadi federal che vegn er numnà «Confederaziun». La Constituziun federala fixescha las incumbensas da la Confederaziun. Quai èn tranter auter las relaziuns cun l'exteriur, la defensiun naziunala, la rait da vias naziunalas e l'energia nucleara. Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns furman il parlament federal, la regenza naziunala sa cumpona da set cussegliers federali, il Tribunal federal è responsabel per la giurisdicziun naziunala. Per sia finanziaziun incassescha la Confederaziun tranter auter la taglia federala directa.

- 11 pertschient da las Svizras e dals Svizzers vivan a l'exteriur.
- 85 pertschient da las abitantas e dals abitants vivan en territoris urbans.
- Las entradas da la taglia federala directa importan 30 pertschient da tut las entradas da la Confederaziun.

Chantuns

La Confederaziun consista da 26 chantuns. Mintga chantun ha in agen parlament, in'atgna regenza, atgnas dretgiras ed in'atgna constituziun. Quella na dastga betg cuntrar a la Constituziun federala. Ils chantuns realiseschan las prescripziuns da la Confederaziun, concepescan dentant lur activitad tenor agens basegns. Ina gronda libertad d'agir han els p.ex. en ils fatgs da scola, d'ospital, da cultura e da polizia. Mintga chantun incassescha taglias chantunals per sia finanziaziun.

- En il chantun Basilea-Citad è il product naziunal brut (PNB) per persuna circa trais giadas uschè grond sco en il chantun Uri.
- La Confederaziun e 7 chantuns pajan en la gulivaziun da finanzas naziunala, 19 chantuns survegnan pajaments da gulivaziun da quest instrument.
- En ils chantuns Appenzell Dadens e da Glaruna ha anc lieu il cumin u la mastralia.

Vischnancas

Ils 26 chantuns èn dividids en vischnancas. Mintga chantun regla sez co che las incumbensas tranter el e las vischnancas vegnan repartidas. Las incumbensas da las vischnancas èn p.ex. la planisaziun locala, il manaschi da scola, ils fatgs da provediment ed ils pumpiers. Vischnancas pli grondas e citads han parlaments e votaziuns dal pievel. En vischnancas pli pitschnas decida il pievel en radunanzas communalas davart projects politics. Mintga vischnanca incassescha taglias communalas.

- En la vischnanca la pli pitschna (Coriggio, TI) vivan 14 persunas, en la pli gronda circa 400 000 (citad da Turitg).
- En consequenza da fusiuns datti mintga onn en media circa 30 vischnancas pli pauc.
- En quatter da tschintg vischnancas decida il pievel en radunanzas communalas davart projects politics.

Film federalissem:
www.youtube.com/chchportal > Föderalismus

Il fundament

LA DEMOCRAZIA DIRECTA

DEMOCRAZIA

Dumengia d'elecziun: Entant che las partidas e las medias s'occupan da las extrapolaziuns, èn las gidantras ed ils gidantras per las votaziuns en las vischnancas vi da dumbrar las vuschs.

La separaziun da las pussanzas _____ 16

Eleger e votar _____ 18

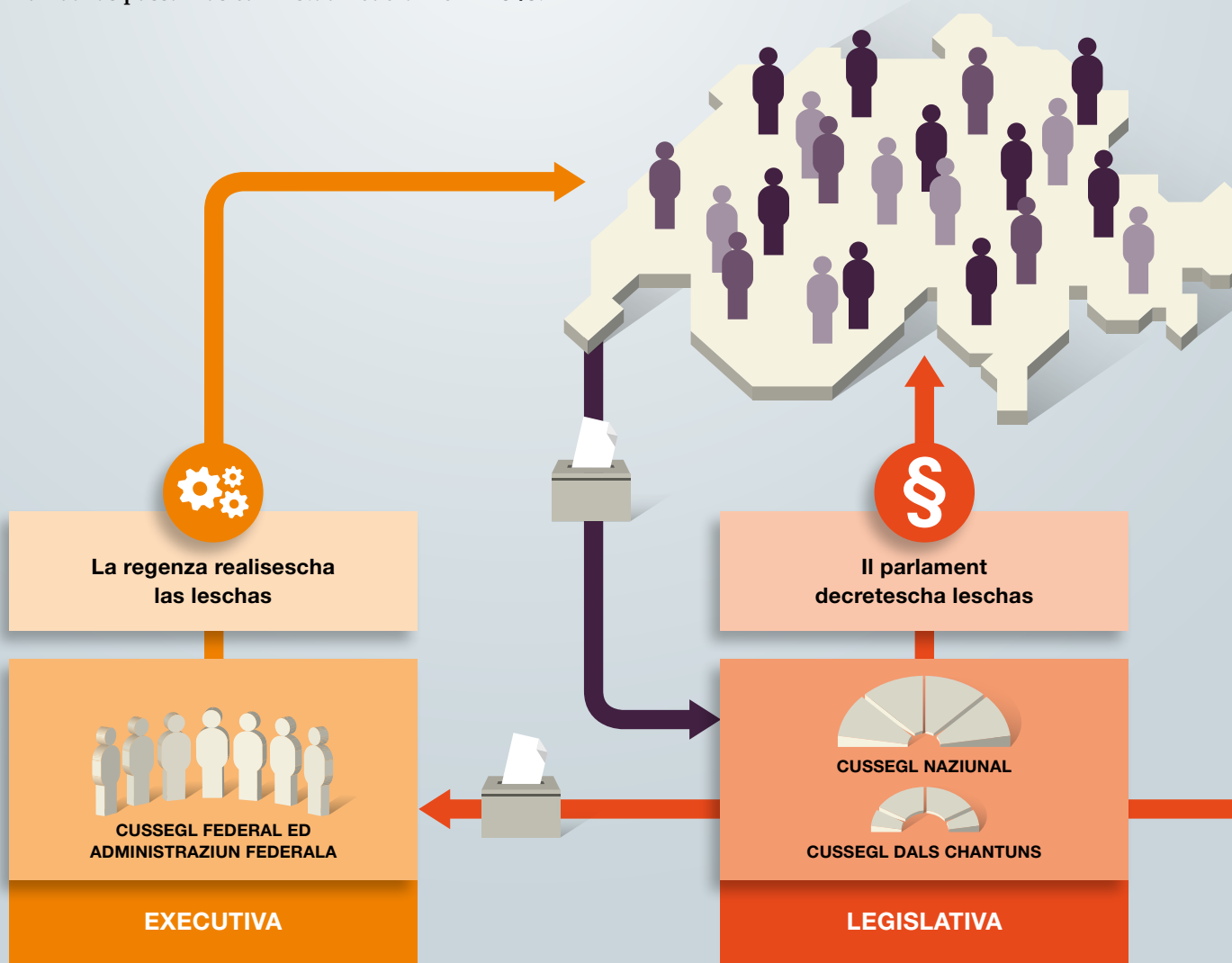
Las partidas _____ 20

In princip da basa da la democrazia

LA SEPARAZIUN DA LAS PUSSANZAS

La separaziun da las pussanzas impedescha la concentraziun da pussanza tar singulas personas u instituziuns ed evitescha l'abus da la pussanza. La pussanza è repartida sin las trais pussanzas statalas: la legislativa, l'executiva e la giudicativa. Ina persuna dastga appartegnair il medem mument mo ad ina da las trais pussanzas statalas. La Svizra ha introduci la separaziun da las pussanzas cun il stadi federal l'onn 1848.

Realisar leschas

Il Cussegl federal è la regenza da la Svizra. El maina las fatschentas currentas e realisescha las leschas ch'èn vegnidas concluidas dal parlament. Mintga commembra e mintga commember dal Cussegl federal maina in departament. Ensemen cun la Chanzlia federala furman ils set departaments l'administraziun federala.

Concluder leschas

Il parlament consista da duas chombras: dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns. Las duas chombras han ils medems dretgs; ensemen furman ellas l'Assamblea federala plenara. Il parlament decretescha leschas e surveglia la gestiun dal Cussegl federal e dal Tribunal federal.

Far dretgira

Il Tribunal federal è la dretgira suprema da la Svizra. El procura ch'il dretg vegnia applictà en moda e maniera unitara e protegia ils dretgs da las burgaisas e dals burgais. Ultra da quai decida el sco istanza superiura davart dispitas giuridicas tranter las burgaisas ed ils burgais ed il stadi ubain tranter la Confederaziun ed ils chantuns.

Tgi elegia tgi?

En Svizra pon circa 5,4 milliuns umens e dunnas sa participar a las elecziuns federalas. Persunas svizas sut 18 onns e burgaisas e burgais esters n'han nagin dretg d'eleger sin plaun federal.

Il pievel svizzer elegia il parlament (legislativa). L'instanza politica suprema da la Svizra è pia il pievel. Il Cussegl naziunal represchenta l'entira populaziun, il Cussegl dals chantuns ils 26 chantuns. Las elecziuns federalas han lieu mintga quatter onns.

Il parlament elegia pliras istanzas, numnadain:

- **l'executiva:** ils set commembers dal Cussegl federal, la chanceliera federala u il chancelier federal. La perioda d'uffizi dura quatter onns, ina reelecziun è pussaivla. (p. 42)
- **la giudicativa:** il president dal Tribunal federal sco er las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal e dals trais tribunals d'emprima istanza. (p. 80)
- **il procuratur public federal:** el maina la Procura publica federala. Quella persequitescha tranter auter delicts en connex cun material explosiv u spiunadi, sco er delicts uffizials commess d'emploiads federalas.

www.bundesanwaltschaft.ch

Tgi controlla tgi?

Il parlament ha la surveglianza suprema dal Cussegl federal e da l'administraziun federala sco er dals tribunals da la Confederaziun e da la Procura publica federala. Ils commembers dal parlament da lur vart vegnan elegids dal pievel. Ad el ston els render pled e fatg.

Plattafurma d'informaziun Democrazia:
www.ch.ch/rm/demokratie

Dretgs democratics

ELEGER E VOTAR

En strusch in auter stadi ha il pievel dretgs da cundecisiun uschè vasts sco en Svizra. Las Svizras ed ils Svizzers che han almain 18 onns dastgan eleger e votar sin plaun naziunal. Ultra da las elecziuns dal parlament che han lieu mintga quatter onns, po la populaziun s'exprimer fin a quatter giadas per onn en votaziuns dal pievel davart dumondas materialas concretas da la politica. A chascun d'ina votaziun èn per il solit gist plirs projects en discussiun.

Davart la Constituziun e davart leschas

Davart mintga midada da la Constituziun vegni votà (referendum obligatoric). Midadas da la Constituziun dovran il consentiment d'ina maioritad dal pievel e dals chantuns (maioritad dubla). Davart la revisiun d'ina lescha u davart ina nova lescha vegni percenter mo votà, sch'in referendum facultativ pretenda quai. La lescha è acceptada, sche la maioritad dal pievel l'accepta (maioritad simpla).

Votaziuns ed elecziuns federalas 2019

L'onn 2019 han lieu las votaziuns federalas durant las suandantas dumengias:

ils 7 da favrer, ils 19 da matg ed ils 24 da november.

Il Cussegl federal fixescha mintgamai almain quatter mais ordavant, tge projects che vegnan en votaziun.

Videos davart ils projects da votaziun:
www.admin.ch/videos

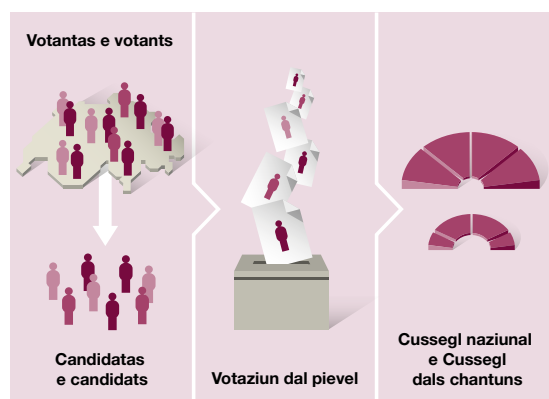
VoteInfo
L'app da votaziun da la Confederaziun e dals chantuns
Disponibla en l'App Store e sin Google Play

Las elecziuns federalas han lieu mintga quatter onns. Ils 20 d'october 2019 èsi puspè uschè lunsch.

Infurmaziuns davart las elecziuns federalas 2019:
www.ch.ch/elecziuns2019

DRETG D'ELEGER

Eleger e vegnir elegì

Tut las persunas cun dretg d'eleger pon per l'ina eleger las commembras ed ils commembers dal parlament (dretg d'eleger activ); ellas pon per l'autra er sa laschar eleger sezzas (dretg d'eleger passiv). Per il Cussegl naziunal han er las Svizras ed ils Svizzers a l'exteriur il dretg d'eleger, en tscherts chantuns vala quai er per il Cussegl dals chantuns.

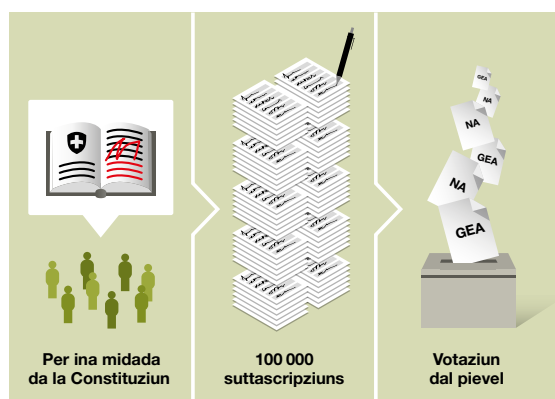
Cussegl naziunal e Cussegl dals chantuns

Las 200 commembras e commembers dal Cussegl naziunal e las 46 commembras e commembers dal Cussegl dals chantuns vegnan elegids directamain dal pievel. Las elecziuns han lieu mintga quatter onns en scrit. Unicamain en l'Appenzell Dadens elegia il cummin sia represchentanza en il Cussegl dals chantuns cun tegnair si il maun.

- La participaziun a las elecziuns federalas da l'onn 2015 ha importà 48%.
- L'onn 2015 han 1308 dunnas e 2480 umens candidà per il Cussegl naziunal.
- Sin plaun federal han las dunnas dapi l'onn 1971 il dretg da votar e d'eleger.

INSTRUMENTS DA LA DEMOCRAZIA DIRECTA

INIZIATIVA DAL PIEVEL

Midar la Constituziun

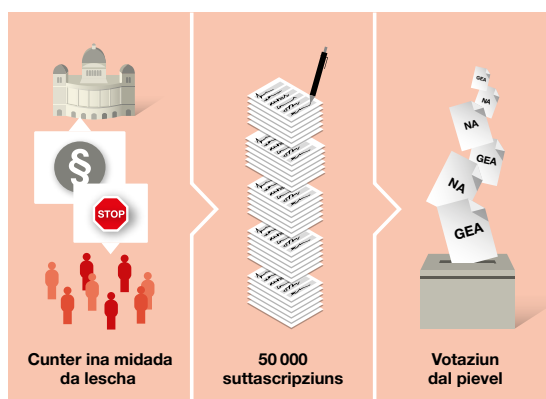
Las burgaisas ed ils burgais pon pretender cun ina iniziativa dal pievel da midar la Constituziun, betg dentant da midar ina lescha. Tut las Svizras ed ils Svizzers cun dretg d'eleger pon suttascriver ina iniziativa dal pievel ed er lantschar sezs – en ina grupp d'almain set persunas (comité d'iniziativa) – ina iniziativa dal pievel.

100 000 suttascripiuns

Per ch'ina iniziativa reusseschia, è necessarias 100 000 suttascripiuns valaivlas. Questas suttascripiuns ston vegnir rimnadas entaifer 18 mais. Il Cussegl federal ed il parlament recumandan ubain d'acceptar ubain da refusar la dumonda dal pievel. Per che l'iniziativa vegnia acceptada è necessaria la maiortad dal pievel e dals chantuns (maioritad dubla). Sche l'iniziativa vegn acceptada, vegn la nova disposiziun costituziunala realisada concretamain, sch'ella vegn refusada, vala il dretg vertent.

- Iniziativas dal pievel existan sin plaun federal dapi l'onn 1891.
- Dapi lura han ins votà davart 215 iniziativas dal pievel. 22 è vegnidas acceptadas.
- Ils 31-12-2018 eran 12 iniziativas en il stadi da la rimnada da suttascripiuns, 11 eran pendentas tar il Cussegl federal u tar il parlament e 1 era pronta per la votaziun.

REFERENDUM FACULTATIV

Impedir ina nova lescha

Il parlament deliberescha leschas novas u midadas. Las burgaisas ed ils burgais pon far in referendum cunter quellas e cunter tsherts contracts internaziunals. Er il dretg da referendum è in element impurtant da la democrazia directa.

50 000 suttascripiuns

Las Svizras ed ils Svizzers cun dretg d'eleger pon suttascriver in referendum. Per ina votaziun dal pievel è necessarias la pretensiun cuminaivla dad otg chantuns (referendum dals chantuns) u 50 000 suttascripiuns valaivlas. Questas suttascripiuns ston vegnir rimnadas entaifer 100 dis. Il project entra en vigur, sche la maiortad dal pievel l'accepta (maioritad simpla). Sch'il pievel refusa il project, vala il dretg vertent.

- L'onn 1874 è vegnì introducì il referendum.
- Dapi lura è reussids 187 referendums facultativs, 80 projects è vegnids impedids dal pievel.
- Ils 31-12-2018 curriva il termin da referendum per 24 leschas federalas e conclus federals. Cunter 3 projects vegnivan rimnadas suttascripiuns.

ziuns internaziunalas e la dumonda da las valurs liberalas (p. ex. in partenadi da la medema schlattaina). Las partidas dal center collavuran – tut tenor la tematica – cun partidas da sanestra u cun partidas da dretga.

La cuntrada da partidas da la Svizra consista da bleras partidas, da las qualas nagina n’ha la maioritad sin plaun fe-

deral. Quatter partidas cuntanschan en il Cussegl naziunal ina fermezza da passa 10 pertschient (PPS: 29%, PS: 19%, PLD: 16%, PCD: 12%). La gronda part da las partidas è represchentada en tut las regiuns linguisticas. Entaifer las medemas partidas datti però differenzas dal cuntegn, tut tenor la regiun linguistica ed il chantun.

Tge signifitga «da dretga»?

- libertad ed atgna responsabladad, il stadi intervegn mo sche necessari
- interess dals patruns en il center
- interprendiders libers, impuls economic
- ferma defensiun naziunala

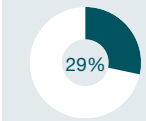

Las 12 partidas sin plaun federal

LAS PARTIDAS EN FURMA CONCISA

En la legislatura 2015–2019 sa cumpona il Cussegl naziunal da 12 partidas. 6 da quellas èn er represchentadas en il Cussegl dals chantuns, 4 en il Cussegl federal. Las partidas sin plaun federal vegnan preschentadas qua curtamain. La successiun correspunda al dumber da sezs ch'ellas han en l'Assamblea federala.

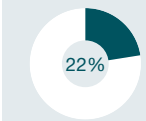

PPS Partida populara svizra

 President da la partida Albert Rösti www.svp.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1971 (PMB 1917)
		5 	64 13 51	2 	

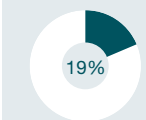

PS Partida socialdemocratica da la Svizra

 President da la partida Christian Levrat www.spschweiz.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1888
		12 4 8	43 24 19	2 1 1	

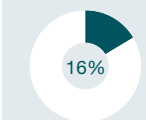

PLD PLD.Ils Liberals

 Presidenta da la partida Petra Gössi www.fdp.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1894 (fusiun il 2009)
		13 1 12	33 7 26	2 1 1	

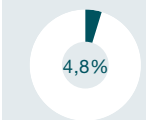

PCD Partida cristiandemocratica

 President da la partida Gerhard Pfister www.cvp.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal	Cussegl federal	Fundada 1912
		13 2 11	27 7 20	1 	

Ils Verds Partida ecologica svizra

 Presidenta da la partida Regula Rytz www.gruene.ch		Cussegl dals chantuns	Cussegl naziunal		Fundada 1983
		1 	11 7 4		

PBD Partida burgais-democratica Svizra

 President da la partida Martin Landolt www.bdp.info	 3,3%	Cussegl dals chantuns 1 	Cussegl naziunal 7 1 6	Fundada 2008
--	---	--	---	------------------------

pvl Partida verd-liberala

 President da la partida Jürg Grossen www.grunliberale.ch	 2,8%		Cussegl naziunal 7 3 4	Fundada 2007
--	---	--	---	------------------------

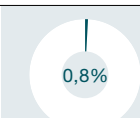

PEV Partida evangelica svizra

 Presidenta da la partida Marianne Streiff-Feller www.evpev.ch	 0,8%		Cussegl naziunal 2 1 1	Fundada 1919
--	---	--	---	------------------------

LdT Lega dei Ticinesi

 www.lega-dei-ticinesi.ch	 0,8%		Cussegl naziunal 2 1 1	Fundada 1991
--	---	--	---	------------------------

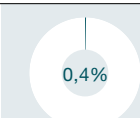

CSP OW Partida cristiansociala Sursilvania

 President da la partida Sepp Stalder www.csp-ow.ch	 0,4%		Cussegl naziunal 1 	Fundada 1956
--	---	--	---	------------------------

MCG Mouvement Citoyens Genevois

 Presidenta da la partida Ana Roch www.mcge.ch	 0,4%		Cussegl naziunal 1 	Fundada 2005
---	---	--	---	------------------------

PsdL Partida svizra da la lavur

 President da la partida Gavriel Pinson www.pda.ch	 0,4%		Cussegl naziunal 1 	Fundada 1944
--	---	--	---	------------------------

La legislativa

IL PARLAMENT

PARLAMENT

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns _____	26	Relaziuns cun l'exteriur _____	33
Il parlament en cifras _____	27	Il Servetschs dal parlament _____	34
L'organisaziun da las chombras _____	28	100 onns proporz _____	35
La mecanica dal parlament _____	31	La via ad ina nova lescha _____	36
Il parlament da milissa _____	32	L'edifizi dal parlament _____	38

Visita guidata tras l'exposiziun «100 onns proporz» en l'edifizi dal parlament. L'exposiziun pon ins guardar fin ils 20 d'october 2019.

Dus cussegls – in parlament

IL CUSSEGL NAZIUNAL ED IL CUSSEGL DALS CHANTUNS

Ina represchentanza dal pievel ed ina dals chantuns

Il parlament svizzer – la legislativa – sa cumpona da duas chombras che han il medem status, ma ch'èn tuttina differentas: En il Cussegl naziunal, la Chombra gronda, sesan las represchentantas ed ils represchentants dal pievel, en il Cussegl dals chantuns, la Chombra pitschna, las represchentantas ed ils represchentants dals chantuns. Ensemen furman las duas chombras l'Assamblea federala plenara. Las 246 commembras e commembers dal parlament represchentan las differentas cuminanzas linguisticas, partidas, ideologias e regiuns ed ils divers interess da la Svizra.

Las 200 cusseglieras naziunalas e cussegliers naziunals represchentan ils passa 8 milliuns abitants da la Svizra – mintga commember dal Cussegl naziunal represchenta pia circa 42 000 persunas. La pli gronda è la delegaziun turigaisa cun 35 commembers. Cunquai che mintga chantun ha tenor la Constituziun federala il dretg d'almain in sez en il Cussegl naziunal, po er il chantun Appenzell Dadens cun ses 16 000 abitantas ed abitants delegar in deputà a Berna.

Ils 46 commembers dal Cussegl dals chantuns represchentan lur chantuns. Mintga chantun ha dus deputads. Ma er qua datti in'exceptiun: ils anteriurs mezs chantuns Sursilvania, Sutsilvania, Basilea-Citad, Basilea-Champagna, Appenzell Dadur ed Appenzell Dadens delegheschan mintgamai mo in represchentan a Berna. Ils commembers dal Cussegl dals chantuns vegnan elegids en in'elecziun directa.

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns sa radunan per regla separadamain, tshertas fatschentas tractan els però ensemen sco Assamblea federala plenara. Latiers tutgan tranter auter l'elecziun dals commembers dal Cussegl federal e dals Tribunals federals. L'Assamblea federala exquescha uschia – cun resalva dals dretgs dal pievel e dals chantuns – la pussanza suprema en la Confederaziun. Quai è ina particularitad da la Svizra: Cuntrari ad auters pajais elegia en Svizra il parlament la regenza e la dretgira suprema. Las decisiuns dal parlament na pon vegnir controlladas da naginas dretgiras. Ultra da quai na po il parlament betg vegnir schlià avant ch'ina legislatura è ida a fin.

Assamblea federala plenara

L'Assamblea federala plenara sa raduna en la sala dal Cussegl naziunal. Entant ch'ils commembers dal Cussegl naziunal sesan a lur plazzas usitadas, prendan ils commembers dal Cussegl dals chantuns plaz a la paraid davos da la sala sin ils sez ch'èn ordinads tenor chantuns. La direcziun ha la presidenta u il president dal Cussegl naziunal. Perquai vala ella u el sco la pli auta Svizra u il pli aut Svizzer.

Sistem da duas chombras

In sistem da duas chombras na sa chapescha betg da sez – en blets pajais datti mo ina chombra parlamentara. Nua ch'i dat duas, ha la chombra «gronda», ch'è per il solit ina represchentanza dal pievel, en general dapli pussanza che la chombra «pitschna», che represchenta savens las regiuns. En Svizra è quai auter. Omadus cussegls han las medemas cumpetenzas e tractan las medemas fatschentas en la medema moda. Quai vala er per dumondas dal budget. En moda alternanta tracta in cussegl u l'auter la fatschenta sco emprim. Per render valaivels ils conclus, ston ils dus cussegls s'accordar. Er ils singuls commembers dal Cussegl dals chantuns e dal Cussegl naziunal han ils medems dretgs. Mintgina e mintgin po inoltrar al Cussegl federal sbozs da lescha ubain al dar incumbensas.

Pervia da la cumposiziun politica differenta na prendan las duas chombras savens betg las medemas decisiuns. Qua gioga er la grondezza dals cussegls ina rolla impurtanta. Entant ch'ils 46 commembers dal Cussegl dals chantuns pon s'exprimer spontanamain davart mintga fatschenta, vala per ils 200 commembers dal Cussegl naziunal in urden da discurs complex che na permetta strusch votums spontans. Per quest motiv èsi pli simpel d'influenzar ina votaziun cun buns arguments en il Cussegl dals chantuns ch'en il Cussegl naziunal.

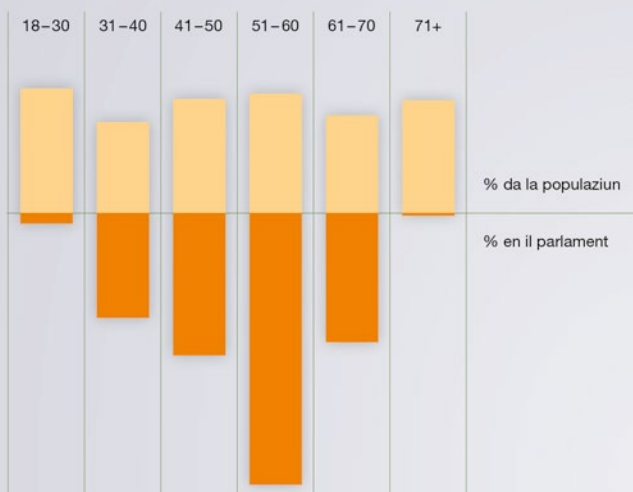
I po durar in tshert temp fin ch'ina lescha vegn concludida cun il consentiment d'omaduas chombras. Cur che la lescha è dentant ina giada concludida e cur che l'obstachel d'in eventual referendum è surventschi, è ella da durada.

Dapli infurmaziuns davart il parlament: www.parliament.ch

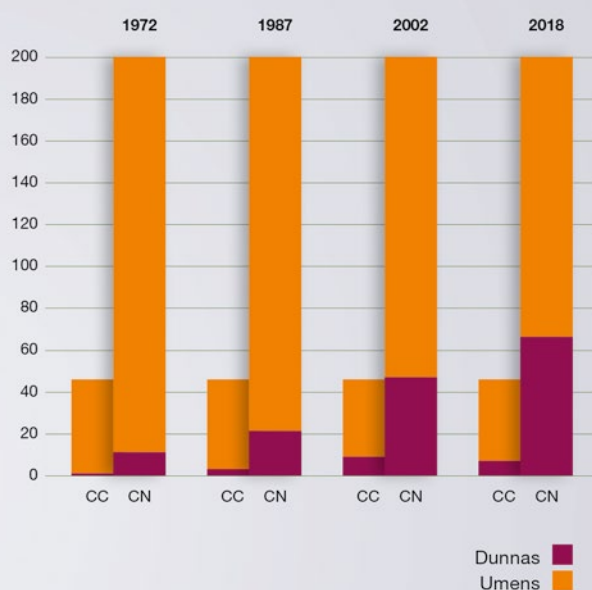
En in'egliada

IL PARLAMENT EN CIFRAS

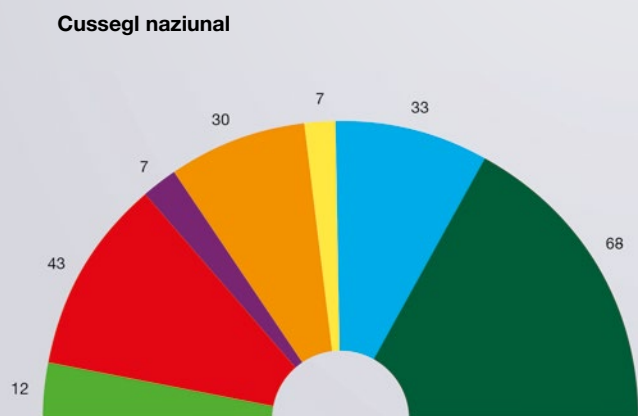
Gruppas da vegliadetgna en la populaziun svizra ed en il parlament

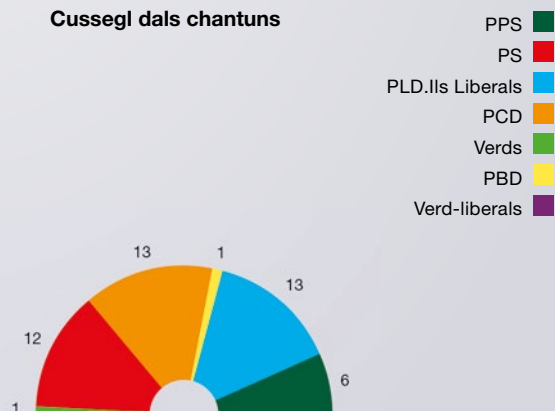
Dunnas ed umens en il parlament

Fermezza da las fracziuns en il parlament

Cussegl dals chantuns

Video «Ma declara il parlament!»: www.parlament.ch > Davart il parlament > Co funcziuna il parlament? > Video

Elegì – ed ussa?

L'ORGANISAZIUN DA LAS CHOMBRAS

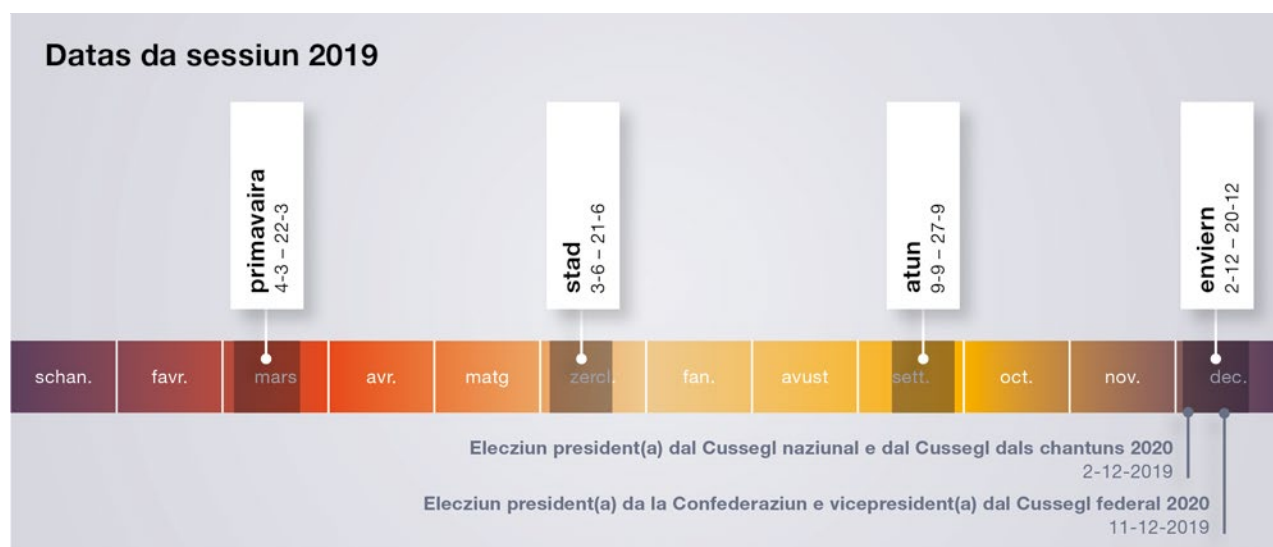
Organs dal parlament

En mintga grupp pli gronda dovri reglas, uschia er en il Cussegl naziunal ed en il Cussegl dals chantuns: A mintga parlamentari vegn attribuida ina piazza. Commembers da la medema partida sesan per regla in sper l'auter. En l'emprima sesida da la nova legislatura elegia mintga chombra ses **presidi** ed ils commembers dal **biro da la chombra**. Il president maina las sesidas da la chombra. Latiers vegn el sustegni dal secretariat da la chombra.

Ils commembers d'ina partida u da partidas cun ils medems interess politics s'uneschon a **fracziuns**. Per furmar ina fracziun dovri almain tschintg commembers d'ina chombra. Tar la pli gronda part da las fatschentas dal Cussegl naziunal han mo ils commembers d'ina fracziun il dretg da discurren. Plinavant ston ins appartegnair là ad ina fracziun per pudair far part d'ina cumissiun. Mo tgi che fa part d'ina fracziun po pia far ina politica efficazia. Partidas cun main che tschintg parlamentaris sa stentan perquai da pudair sa colliar cun ina fracziun. Viceversa vegni er empruvà da guadagnar lur favur. Pli gronda ch'ina fracziun è numnadain e dapli sezs ch'ella dastga occupar en cumissiuns e pli gronda che sia influenza è en la chombra.

Per ils parlamentaris èsi difficil da sa furmar in'opiniun fundada en la surabundanza da fatschentas che concernan savens er dumondas plitgusch tecnicas. Avant che las fatschentas vegnan tractadas en la chombra, vegnan ellas perquai discutadas en las fracziuns: ins empruva da fixar posiziuns unitaras che pon alura vegnir represchentadas dals commembers da la fracziun en il cussegl sco er envers las medias e la publicitad. Ils parlamentaris voteschan però senza directives: mintga parlamentari è liber da divergiar da l'opiniun da la fracziun u da la posiziun d'in chantun u d'ina federaziun, cura ch'i vegn votà en la chombra.

Las **cumissiuns** porschan piazza per far discussiuns pli detagliadas e pli profundas, per sclerir dumondas materialas, per tadlar spezialists da l'administraziun, experts ed ils circuls pertutgads e per discutir cun ils cussegliers federals. Ma las cumissiuns èn er il lieu, nua ch'i po vegnir empruvà, sche tschertas ideas chattan ina maiortad er ordaifer la partida.

Cumpetenzas

L'incumbensa principala dal parlament è quella da deliberar leschas. Il spectrum tanscha da la Lescha federala davart ils dretgs politics da las Svizras e dals Svizzers a l'exteriur fin a la Lescha federala davart il servetsch civil, da dumondas da la protecziun da la natira fin a la construcziun d'autostradas, da la Lescha davart il material da guerra fin a la promoziun da la pasch.

Il parlament è però er cumpetent per:

- deliberar meds finansials (preventiv) ed approvar il quint da la Confederaziun;
- survegliar il Cussegl federal, l'administraziun ed ils tribunals federals;
- eleger ils commembers dal Cussegl federal e dals tribunals federals sco er il chancelier federal;
- contracts internaziunals, nun ch'il Cussegl federal saja responsabel per concluder tals; e
- tgirar las relaziuns cun parlaments d'auters pajais.

Intervista cun la presidenta dal Cussegl nazional Marina Carobbio Guscetti:
www.parlament.ch > Zum Blog

Allianzas

Suletta na fa nagina fracziun passar ina fatschenta. Per gudagnar dovri alianzas. Per il solit sa divide il parlament en cas da projects dispitaivels en ina vart plitost burgaisa ed en ina vart plitost sanestra. Uschia decida la finala il center politic davart in gea u in na. Mintgant datti dentant er in'uschenumnada alianza «nunsontga»: la part sanestra dal cussegl (PS e Verds) s'unoscha cun la part dretga (PPS) per midar fundamentalmain u schizunt per refusar in project cun forzas unidas, ma per part per motivs dal tuttafatg cuntrararis.

Intervista cun il president dal Cussegl dals chantuns Jean-René Fournier:
www.parlament.ch > Zum Blog

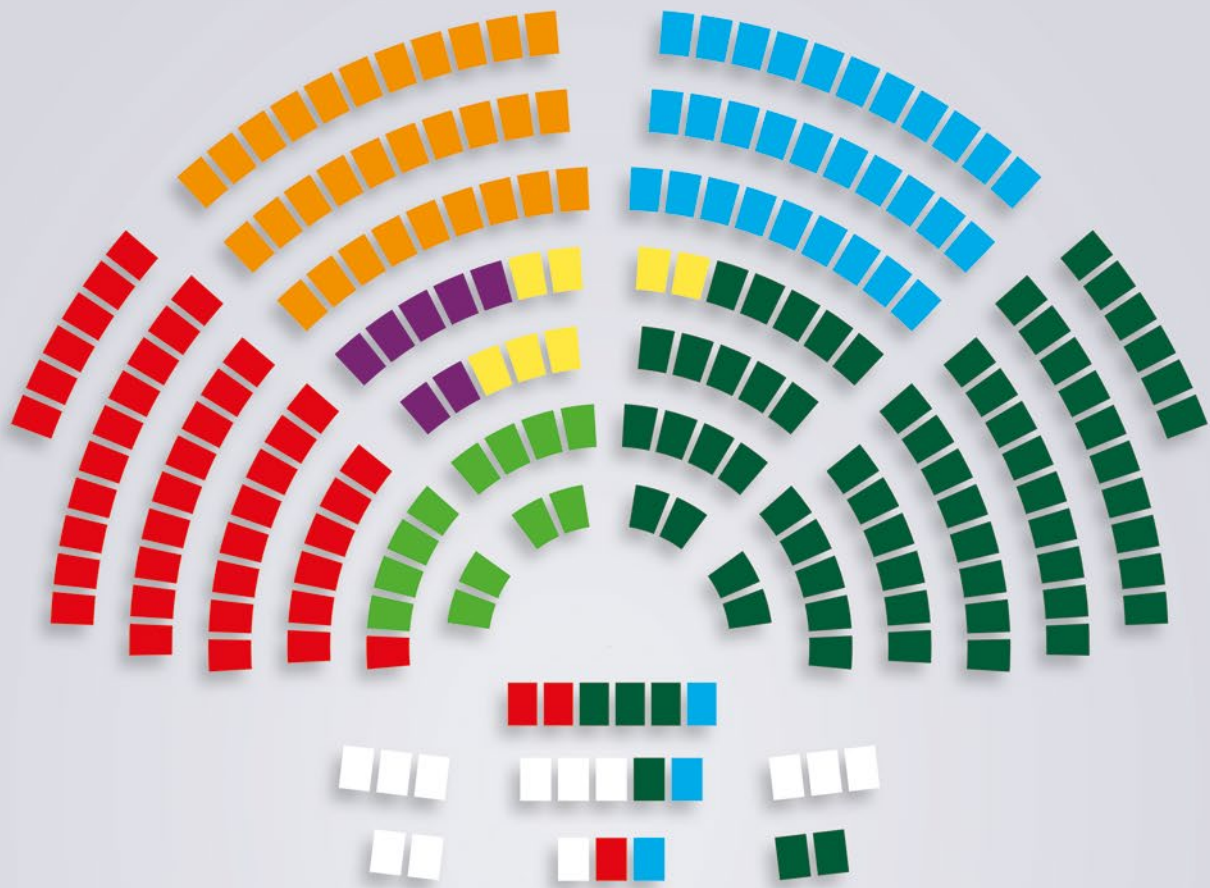
Sala dal Cussegl nazional

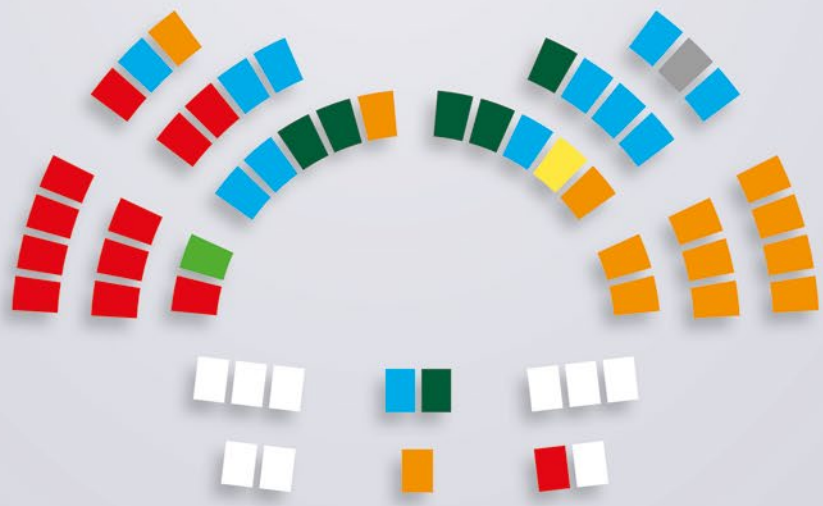
Sala dal Cussegl dals chantuns

REPARTIZIUN DALS SEZS CUSSEGL NAZIUNAL

Tgi sesa nua? In'illustraziun interactiva sin www.parlament.ch > Organs > Urden da seser

REPARTIZIUN DALS SEZS CUSSEGL DALS CHANTUNS

Fracziuns	
PPS	Verds
PS	PBD
PLD	PVL
PCD	vacant

Co preschentar e far valair ses interess

LA MECANICA DAL PARLAMENT

Instrumentes parlamentars

Cun in'uschenunada intervenziun po mintga commember dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns proponer l'introducziun da novas disposiziuns constituziunals e da leschas u midadas da leschas. El po er pretender dal Cussegl federal e da l'administraziun rapports u infurmaziuns.

Mintga intervenziun vul dir ch'il Cussegl federal e l'administraziun ston far scleriments e prender posiziun, avant ch'ella vegn tractada l'emprim en la cumissiun responsabla ed alura en il cussegl per prender ina decisiun.

Per che las intervenziuns vegnian insumma tractadas dovri maioritads: en las cumissiuns predeliberantas, en ina u schizunt en tuttas duas chombras. Perquai che las intervenziuns tematiseschjan per gronda part temas ch'èn politicamente dispitaivels, na sa chapeschi però betg da sez che quellas maioritads vegnan chattadas.

Ils instrumentes parlamentars vegnan duvrads ordvart savens: l'onn 1996 ha mintga parlamentari inoltrà en media 3,9 intervenziuns. L'onn 2009, sin il punct culminant (per entant), èn quai gia stadas 9,4 intervenziuns. Las inoltraziuns èn lura puspè sa reducidas levamain ad 8 intervenziuns per parlamentari l'onn 2011. L'onn 2018 han stui vegnir liquidadas totalmain 2352 intervenziuns (9,6 per parlamentari).

Tras ina **iniziativa parlamentara** po in parlamentari proponer ch'il parlament decreteschia sez ina lescha, saja quai cun formular l'idea u gist cun preschentar in sboz da la lescha. Tras ina **moziun** po in parlamentari pretender dal Cussegl federal da daventar activ sin il champ legislativ. Tras in **postulat** vegn il Cussegl federal mo incumbensà d'examinar, sch'igl è necessari da preschentar in text da lescha u da conclus u sch'ina mesira sto vegnir prentida, entant ch'ina **interpella-ziun** pretenda ch'il Cussegl federal infurmeschia davart affars da la Confederaziun.

Cumissiuns

Bainqual sa smirveglia in zic da las salas mez vidas dal Cussegl naziunal e Cussegl dals chantuns. Cura ch'ina fatschenta vegn tractada en la chombra, è ina gronda part da la lavur parlamentara però gia vegnida fatga e bleras decisiuns preliminaras vegnidas prentidas. Quai vegn fatg en las cumissiuns, nua che la gronda part da las fatschentas vegn predeliberada.

I dat nov cumissiuns specificas che sa fatschantan en emprima lingia cun la predeliberaziun da leschas. Ad ellas èn attribuids tsherts circuls tematics sco il traffic, dumondas giuridicas, la politica exteriura u la politica sociala e.u.v. Plinavant datti la Cumissiun da finanzas e la Cumissiun da gestiun che s'occupan e surveglian las finanzas federalas e la gestiun dal Cussegl federal e da l'administraziun. En cas spezials po ina Cumissiun parlamentara d'inquisiziun (CPI) examinar tsherts andaments e secturs.

Cuntrari a las sesidas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns n'èn las sedutas da las cumissiuns betg publicas – las debattas confidenzialas duain pussibilitar als commembers da discutir en moda pli averta. Suentur lur sesidas infurmeschan las cumissiuns alura dentant las medias.

Las cumissiuns dal Cussegl naziunal cumpiglian mintgamai 25 commembers, quellas dal Cussegl dals chantuns mintgamai 13. Lur cumposiziun dependa da la forza numerica da las fracziuns.

Las cumissiuns en detagl:

www.parlament.ch > **Organs** > **Cumissiuns**

Film «Zimmer 286»
Lavur da cumissiun davos portas serradas:
www.parlament.ch > Organe > Kommissionen >
Links > Film

IL PARLAMENT DA MILISSA

Mandat a temp parzial

Il parlament svizzer è in uschenumnà parlament da milissa: ses commembers impundan bain bler temp per lur mandat parlamentar, la gronda part dad els ha dentant anc adina in'actività professiunala. Pervia da questa gronda chargia da lavur datti vuschs che mettan en dumonda il sistem da milissa e che pretendan – er pervia dal dumber creschent e pervia da la cumplexità tematica da las fatschentas – in parlament professiunal. Cunter quai vegni fatg valair che parlamentar a temp parzial sajan pli datiers dal pievel e possian – grazia a lur experientschas professiunals – integrar preziasas enconuschientschas specificas en las discussiuns.

Il parlamentaris passentan blers dis a Berna. Tar la preschientscha durant las sessiuns ston numnadain anc vegnir quintads ils dis da sesida en las cumissiuns. Ils commembers dal Cussegl naziunal fan part d'ina fin duas cumissiuns, quels dal Cussegl dals chantuns da trais fin quatter cumissiuns. Quai vul dir ch'ils cussegliers nazionals ston esser durant 30 fin 50 ulteriurs dis ed ils cussegliers dals chantuns tranter 40 e 70 ulteriurs dis en la chapitala federala.

Multifariadad professiunala

Bain inditgeschan gia var 18 pertschient dals cussegliers nazionals e 40 pertschient dals cussegliers dals chantuns ch'els sajan politichers da professiun, ma la gronda part dals parlamentar a ha er anc autras occupaziuns. Il spectrum da professiuns tanscha dal medi u da l'advocat sur il mastergnant ed impressari fin al president d'ina federaziun. Ma era purs, banchiers e politichers communal fan part dal parlament.

Entradas regladas

La lescha e l'ordinaziun reglan las indemniziuns dals parlamentar:

- Las entradas annualas per preparar la lavur parlamentara importan 26 000 francs.
- Per di da sesida en la chombra, en cumissiuns ed en la fracziun vegn pajada ina diaria da 440 francs sco entradas.
- L'indemniziun annuala per expensas persunalas e materialas importa 33 000 francs.
- Vitiers vegnan indemniziuns per pasts, per custs da viadi e per pernottaziuns.
- In parlamentar che presidescha ina chombra u ch'è vicepresidente da tala survegn ina indemniziun supplementara.

Ultra da questas entradas e da las indemniziuns da spensas survegnan ils parlamentar ina contribuziun a la prevenziun professiunala.

Sin las entradas ston vegnir pajadas contribuziuns a la AVS / AI / CG / AD; per lur entradas ston ils parlamentar ultra da quai pajar taglia. Sin indemniziuns na ston vegnir pajadas naginas contribuziuns socialas; ellas èn plinavant libras da taglias.

www.parlament.ch > Organe > Bezuege

Politica exteriura parlamentara

RELAZIUNS CUN L'EXTERIUR

Igl è bain il Cussegl federal che represchenta la Svizra vers l'exteriur e ch'è responsabel per ils affars exteriurs – quai er cun negoziar e ratifitgar contracts. El sto dentant adina resguardar il dretg da cundecisiun da l'Assamblea federala e suttametter ad ella ils contracts per l'approvaziun.

Sin plaun economic è la collavuraziun internaziunala vegnida intensivada cuntinuadamain ils ultims decennis. Uschia è er il dumber da contracts internaziunals s'augmentà. Damai che quests contracts han en general in effect sin il dretg naziunal, ha il parlament giavischà da vegnir includì, sco legislativa, uschè baud sco pussaivel en il process da negoziaziun.

Cun la midada dal millenni è la politica exteriura pia diventata in champ da collavuraziun tranter executiva e legislativa.

Dapi alura consultescha il Cussegl federal savens las cumissions responsablas per la politica exteriura. Ultra da quai

sa participescha l'Assamblea federala a radunanzas parlamentaras internaziunals e tgira sia relaziun cun parlaments da l'exteriur. La politica exteriura parlamentara permetta als organs cumpetents (presidis da las chombras, cumissions, delegaziuns permanentas u betg permanentas) ed als commembers dals parlaments da far atgnas experientschas en la politica exteriura sco er da retschaiver infurmaziuns d'emprim maun. Plinavant permetta la politica exteriura parlamentara da sa participar a la lavur politica en las organizaziuns interparlamentaras e da influenzar, da represchentar ils interess da la Svizra a reuniuns parlamentaras internaziunals, d'establiir in plaun comunicativ che cumplettescha il plaun guvernativ sco er da stgaffir ina rait da relaziuns parlamentara.

Visita d'ina delegaziun dal parlament da la Russia

Las bandieras da l'edifizi dal parlament a chaschun d'ina visita impurtanta or da l'UE

Il center dal parlament

ILS SERVETSCHS DAL PARLAMENT

Dal support per il computer sur la preparaziun fin a l'elavuraziun posteriura d'ina sesida da plirs dis da la cumissiun – ils Servetschs dal parlament sustegnan ils parlamentararis dad a fin z d'ademplier lur incumbensas. En il senn da la separaziun da las pussanzas èn els sut-tamess al parlament ed èn independents dal Cussegl federal e da l'administraziun federala.

Ils Servetschs dal parlament sustegnan ils parlamentararis d'ademplier lur incumbensas. En il senn da la separaziun da las pussanzas èn els suttamess al parlament ed èn independents dal Cussegl federal e da l'administraziun federala. Il cumenzament dal temp d'uffizi d'in parlamentarari nov elegì po vegnir cumpareglia cun il cumenzament d'ina nova piazza da lavur: ins ha bleras dumondas, vegn surchargià cun infurmaziuns, stuess gist esser productiv, ma sto l'emprim ina giada emperder d'enconuscher ils mecanissem dal parlament. Durant quest temp stattan ils Servetschs dal parlament a disposiziun als parlamentararis ed als sustegnan cun cussegls e cun auters servetschs. Tar ina midada da legislatura han ils Servetschs dal parlament cun lur 296 collavuraturas e collavuratur che lavuran en 218 plazzas a temp cumplain perquai spezialmain bler da far.

Servetschs multifars

Durant las sessiuns dals dus cussegls èn las differentas unitads dals Servetschs dal parlament activas dapertut – davant e davos las culissas. Gia durant las sedutas vegnan las debattas transfurmadas en scrit e publicadas en il Bulletin uffizial, uschia ch'ìls singuls votums ed ils resultats da las votaziuns pon vegnir consultads sin www.parlament.ch gia var in'ura pli tard.

En las periodas tranter las sessiuns èsi in zic pli quiet. Ma er alura han lieu sesidas durant blers dis. Las sesidas da las cumissiuns vegnan mintgamai preparadas dals secretariats da las cumissiuns e sustegnidas en dumondas praticas da la squadra da salters. Per ch'ìls commembers d'ina cumissiun possian sa famigliarisar cun la complexitad dals temas e dals secturs spezial, als vegnan mess a disposiziun ils documents correspondents, uschia per exempel ils rapports dals uffizis federals, artigels da las medias u da spezialists ed ils protocols da sesidas passadas. Parlamentaris pon però er sa laschar infurmar e cussegljar individualmain dals Servetschs dal parlament per avair enconuschientschas pli profundas en tshertas dumondas.

Ils Servetschs dal parlament scrivon ultra da quai comunicaziuns, organischan conferenzas da medias, preparan

viadis da delegaziuns svizras a l'exteriur e viceversa er visitas da delegaziuns estras al parlament svizzer.

Infurmaziuns online ed en tut las linguas uffizialas

In team d'informaticchers e da spezialists d'internet è responsabel per il manaschi e per il mantegniment da l'entira infrastruttura d'informatica tar ils Servetschs dal parlament e tar ils secretariats da las fracziuns. Per che la publicitad interessada possia s'infurmar online davart las fatschentas, ils parlamentararis u er occurrenz, sto la pagina d'internet dal parlament adina esser actuala. Durant las sessiuns vegnan las debattas ultra da quai transmessas directamain en l'internet.

Ils parlamentararis discurren lur lingua en las cumissiuns ed en il cussegl. Durant las sessiuns garantescha il servetsch d'interpretaziun en il Cussegl naziunal la translaziun simultana dals votums en las trais linguas uffizialas tudestg, franzos e talian. La gronda part dals documents vegn er messa a disposiziun en ina versiun transladata.

La populaziun na po betg mo perseguitar la lavur da ses represchentants en las medias u en l'internet, mabain er directamain giu da la tribuna dal parlament federal. Parlamentaris beneventan singuls visitaders u gruppas en la Chasa federala. Ils visitaders pon ultra da quai sa laschar infurmar davart la Chasa federala en il rom d'ina visita guidata.

En la Chasa federala inscuntr'ins bleras gruppas da persuanas fitg differentas: ils parlamentararis, ils represchentants d'interess e da las medias, ils represchentants da l'administraziun e las visitas. Ina chasa uschè averta pretenda tshertas mesiras architectonicas da segirezza e la preschientscha da persunal da segirezza. Ultra da quai sto la chasa vegnir mantegnida. Quai che daventa visibel e capita davantvart na fiss betg pussaivel senza l'invisibel davos las culissas: sch'ìls chanasters da palpìri na vegnissan betg svidads, sch'i na vegniss betg stgaurà durant l'enviern u sch'i na dess nagliur in café ...

Servetschs dal parlament

Secretari general: **Philippe Schwab**

www.parlament.ch

Exposiziun en l'edifizi dal parlament

100 ONNS PROPORZ

L'onn 2018 è stà il giubileum da 100 onns dal dretg d'elecziun da proporz sin plaun federal. Ils 13 d'october 1918 han il pievel ed ils chantuns cleramain acceptà la terza iniziativa davart l'elecziun da proporz dal Cussegl naziunal, e quai cun 66,8 pertschient da las vuschs. L'introducziun dal dretg d'elecziun da proporz è stada ina decisiun da gronda impurtanza e cun bieras consequenzas per il sistem politic da la Svizra. Dapi alura è las pussanzas politicas represchentadas en il parlament confurmamain a lur quota d'electurs. L'impurtanza dal nov sistem electoral han er mussà las elecziuns dal Cussegl naziunal anticipadas da l'october 1919. Ils liberals han pers 39 sezs, ils socialdemocrats han pudì dublegiar lur dumber da sezs da 19 sin 41 e la grupp da purs, da mastergnants e da burgais ha augmentà ses sezs en ina giada sin 25. Istoricas èn las elecziuns da l'onn 1919 er stadas pervia da la gronda participaziun: passa 80 pertschient da las personas cun dretg d'eleger èn sa participadas. In record che perdura fin oz.

Cun l'exposiziun «100 onns proporz» regordan ils Servetschs dal parlament l'onn da las elecziuns a questa midada da sistem da gronda impurtanza. Pitgas tematicas, che sa chattan en differents lieus en l'edifizi dal parlament, s'oc-

cupan dal spazi da temp tranter la lantschada da l'iniziativa dal pievel e l'emprima elecziun da proporz. Er eveniments sco la fin da l'Emprima Guerra mundiala ubain la chauma generala svizra han gì lieu en quest temp burascus. L'exposiziun mussa quant fitg ch'ils svilups socials, economics e politics èn stads colliads in cun l'auter.

Ils 20 d'october 2019 han lieu las proximas elecziuns dal Cussegl naziunal. L'exposiziun explitga a las visitadras ed als visitaders co ch'ins elegia correctamain e porscha medemamain ina invista en las discussiuns parlamentaras davart il sistem electoral actual.

L'exposiziun vegn anc mussada fin e cun dumengia, ils 20 d'october 2019.

Exposiziun «100 onns proporz»
www.parlament.ch > Parlamentswahlen 2019 >
Ausstellung «100 Jahre Proporz»

L'exposiziun consista da 15 colonnas d'affischas

Cedels da votar originals dals 13 d'october 1918

Da l'idea fin al conclus

LA VIA AD INA NOVA LESCHA

CUSSEGL FEDERAL ED ADMINISTRAZIUN

Postulat, consultaziun, missiva

Cun in **postulat** dumonda la Cumissiu per traffic e telecomunicaziun dal Cussegl nazional (CTT-CN) il favrer 2009 in rapport dal Cussegl federal, in rapport en il qual duain vegnir preschentadas e validadas alternativatas tar la taxa da recepciun actuala per radio e televisiun. Il motiv èn ils problems creschents che derivan da la colliaziun da la taxa cun l'apparat per retschaiver ils programs da radio e da televisiun. Suenten ch'il rapport è vegni preschentà pretendia la CTT-CN dal Cussegl federal l'elavuraziun d'in project per in sistem nov da la taxa da recepciun.

Sinaquai elavura il **Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun (DATEC)** ina midada da lescha correspondentia e fa ina consultaziun che dura dals 9 da matg fin ils 29 d'avust 2012. Ils 29 da matg 2013 deliberescha il Cussegl federal la **missiva tar la midada da la Lescha federala davart radio e televisiun (LRTV)**.

Predeliberaziun, project (CTT)

Ils presidis dal Cussegl nazional e dal Cussegl dals chantuns assegnan la fatschenta al Cussegl nazional sco emprim cussegl. La **CTT-CN** fa la predeliberaziun dal project ed envida per quai ils circuls interessads ad in'audiun. Cun 16 cunter 6 vuschs decida ella d'entrar en il sboz. En la tractativa detagliada suonda la cumissiu per gronda part la proposta dal Cussegl federal. Cunzunt s'exprima ella ils 21 d'october 2013 cun 14 cunter 10 vuschs cunter ina pussaivladad da desdir la taxa da concessiu per chasadas che n'han nagin apparat da recepciun (usche-numnà opting-out). En la votaziun generala vegn approvà il project cun 14 cunter 7 vuschs e cun 3 abstenziuns.

Cumissiu

1. deliberaziun

Il **Cussegl nazional** tracta la fatschenta ils 12 da mars 2014 en ina debatta da quasi set uras. La dumonda, sche chasadas senza pussaivladad da recepciun pon vegnir deliberadas da la taxa, chaschuna ina vasta discussiu. Sco cumpromiss approvescha il Cussegl nazional ina proposta da minoritad da la **CTT-CN**, tenor la quala chasadas senza apparat da recepciun pon vegnir deliberadas da la nova taxa anc durant tschintg onns dapi che quella è vegnida introducida. Contestada è er la dumonda, sche interpresas ston insumma pajar ina taxa en l'avegnir. Cun in resultat fitg stretg (cun 93 cunter 92 vuschs) ha il Cussegl nazional refusà ina proposta individuala che pretendeva che las taxas per interpresas vegnian stritgadas dal tutfatg.

Eliminaziun da las differenzas

En l'**eliminaziun da las differenzas** vegn la fatschenta suttamessa danovamain l'emprim a la cumissiu dal Cussegl nazional che tracta mo pli las disposiziuns contestadas. Cun 14 cunter 9 vuschs propona la CTT-CN a ses cussegl da restar tar la pussaivladad d'in opting-out limità a tschintg onns per chasadas. En quatter auters puncts accepta la CTT-CN percurter las propostas dal Cussegl dals chantuns.

Cumissiu

Predeliberaziun, project (CTT)

En sia sesida dal 1. d'avrigl 2014 è la **CTT dal Cussegl dals chantuns** s'exprimida senza opposiziun d'entrar en il project. En quai che concerna l'opting-out limità a tschintg onns ch'è vegni introduci en la lescha dal Cussegl nazional ha la cumissiu proponi cun 12 cunter 1 vusch da puspè stritgar questa disposiziun e da suandar uschia il sboz dal Cussegl federal. En la votaziun generala vegn approvà il project cun 10 cunter 1 vusch e cun 1 abstenziun.

Cumissiu

1. deliberaziun

Ils 19 da zercladur 2014 è il **Cussegl dals chantuns** entrà unanimamain en il project. En il decurs da la debatta da quatter uras suonda la chombra pitschna per gronda part il conclus dal Cussegl nazional, fa però tuttina in pèr midadas. Uschia suonda il Cussegl dals chantuns senza opposiziun sia cumissiu predeliberanta e refusa excepziuns da l'obligaziun da pajar la taxa per chasadas. Ultra da quai pretendia il Cussegl dals chantuns ina variaziun pli gronda da la part da la taxa per organisaturs privats. El suonda cun 28 cunter 14 vuschs ina minoritad da la cumissiu e fixescha la part tar 4 fin 6 pertschient dal retgav total da la taxa da radio e televisiun.

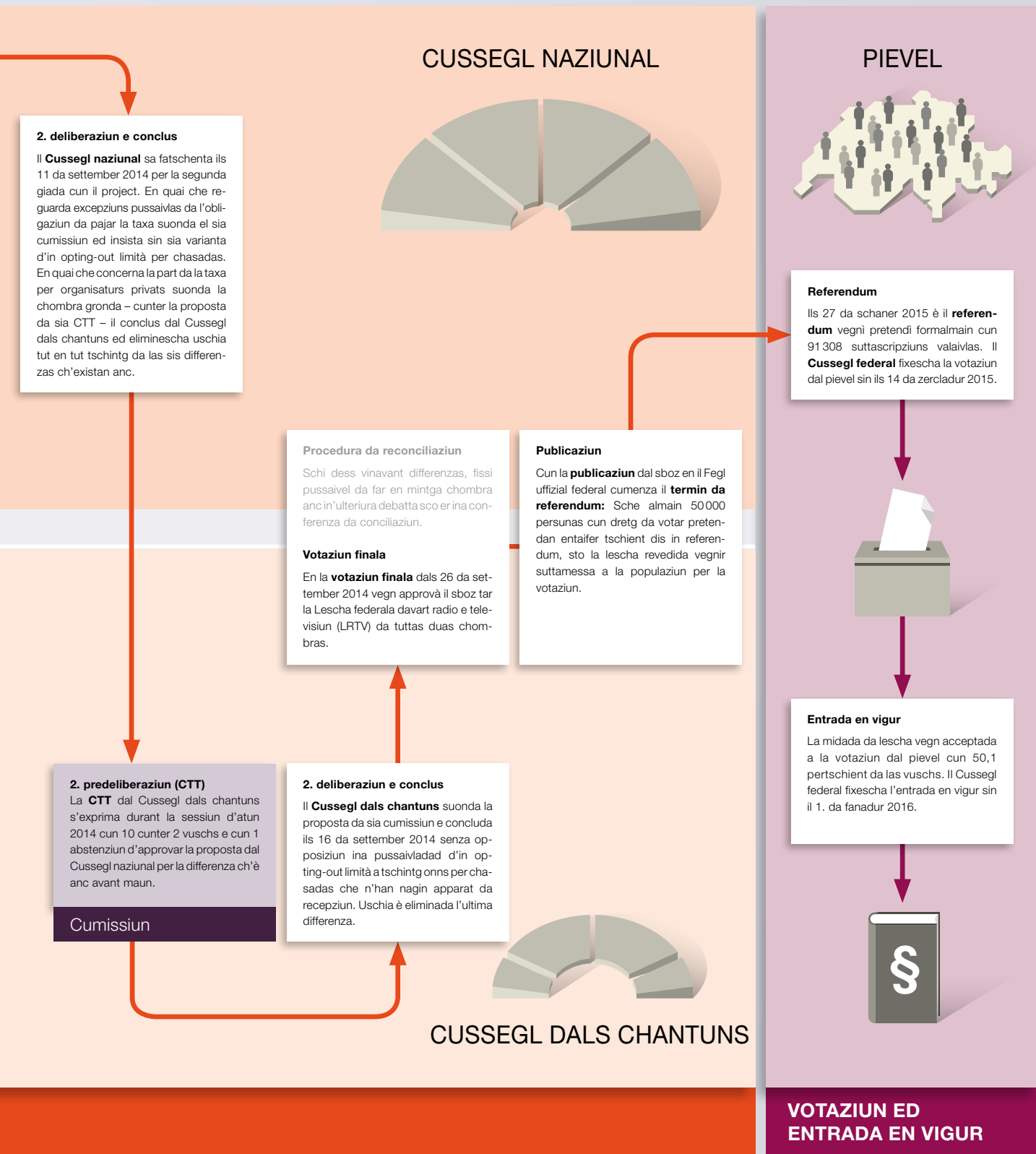
INIZIAZIUN

FASA PARLAMENTARA

La concepziun d'ina lescha è ina chausa cumplexa e savens stentusa. Quest process dura almain in onn e po – en il cas extrem – durar passa diesch onns.

L'exempl qua sutvart mussa la revisiun parziala da la Lescha federala davart radio e televisiun (LRTV).

Il process cumenza l'onn 2009 e finescha cun l'entrada en vigur il 1. da fanadur 2016.

Ina chasa averta

L'EDIFIZI DAL PARLAMENT

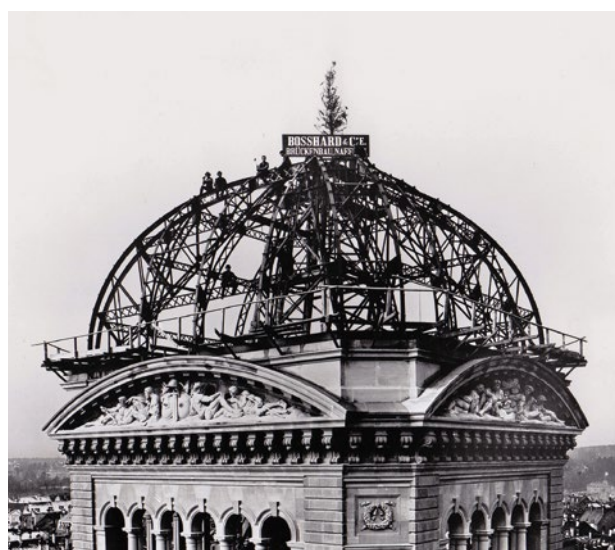
Ina construcziun en etappas

La Chasa federala, la sedia dal parlament e da la regenza da la Svizra, vala sco in dals edificis istorics ils pli impurtants da la Svizra e cumpiglia trais parts ch'èn colliadas ina cun l'autra tras passarellas: la Chasa federala vest, l'edifizi dal parlament e la Chasa federala ost. Auter che en la gronda part dals pajais cun in sistem da duas chombras sa chattan ils dus cussegls sut il medem tetg.

Ils 28 da november 1848 ha l'Assamblea federala tscherni en l'emprim scrutini Berna sco chapitala ed uschia sco sedia da las autoritads federalas. Per la collocaziun centrala da la regenza, dal parlament e da l'administraziun federala na devi a Berna anc nagin edificiu adattà, perquai han ins stui tschertgar soluziuns provisoricas. Al Cussegl federal è vegni mess a disposiziun il «Erlacherhof» a la Junkerngasse, il Cussegl naziunal è sa radunà en ina sala da musica construida l'onn 1821 e numnada «Casino» ed en cas da basegn en il «Rathaus» da Berna, entant ch'il Cussegl dals chantuns ha fatg sias sesidas en il «Rathaus zum Äusseren Stand» a la Zeughausgasse. Il Tribunal federal e l'administraziun federala èn sa chasads en differents edificis da la citad veglia.

Il favrer 1849 han las autoritads da la citad survegnì l'incumbensa dal Cussegl federal da tschertgar in lieu adattà per in edificiu central. El avess da cumpigliar las salas per las duas chombras parlamentaras, localitads per il Cussegl federal, 96 biros ed in'abitaziun per il cancellier federal. Da pliras propostas ha il Cussegl federal tschernì l'areal dal lavuratori da lain da la citad da Berna, situà gist sper il Casino. Il cussegl communal ha publictà ils 8 d'avrigl 1850 in'occurrènza d'architectura per la «Chasa dals cussegls federals» che duai esser situada a l'ur sid da la citad veglia ed a l'ur sura da la spunda vers l'Aara.

L'onn 1852 han ins cumenzà a construir l'ala vest actuala, en la quala èn era vegnidas integradas las salas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns. Suenten in temp da construcziun da stgars 5 onns ha pudì vegnir festivada la surdada ils 5 da zercladur 1857. L'onn 1884 è ella vegnida engrondida cun l'ala ost spievlada.

Construcziun da la cupla 1900, inauguraziun da la nova Chasa federala il 1. d'avrigl 1902

L'edifizi central dal parlament, ch'è vegnì costrui il onns 1894–1902 tenor ils plans da l'architect Hans Wilhelm Auer, ha engrondì il stabiliment al complex actual da trais parts colliadas ina cun l'autra.

L'edifizi dal parlament è ina construcziun da represchentaziun monumental en il stil da la neorenaschientscha cun in portic e cun ina cupla marcanta. La ritga decoraziun artistica e las materialias da bajegiar da tut las parts da la Svizra suttastritgan il caracter da l'edifizi dal parlament sco monument naziunal da la Svizra e sco «Palaz federal».

L'intenziun da l'architect è stada da laschar nascher simbolicamain l'entira Svizra en l'edifizi dal parlament. Per quai ha el svilupà in program da maletgs e da simbols che represchenta trais temas: l'istorgia naziunala a maun dals mitus da fundaziun, las basas costituziunalas e las virtids generalas dal stadi sco era la diversità culturala, politica, geografica ed economica da la Svizra.

Tgi che vegn e va en Chasa federala

Er en l'èra dals chatrooms, da skype e da las social media dovri in lieu, nua ch'ils parlamentarists pon sa radunar per sesidas e per discussiuns, ma er per discurs informals. La Chasa federala è en emprima lingia la «stanza da sesidas da la naziun». Sper las sessiuns ordinarias dals dus cussegls en las duas salas grondas han lieu en numerusas localitads pli grondas e pli pitschnas var 2000 sedutas per onn. Pli navant ha la Chasa federala er in'impurtanta funcziun represchentativa e betg sco ultim ina funcziun sociala. Considerond sia architectura vul ella esser ina tribuna per ils acts politics. Las tractativas dals cussegls èn publicas ed attiran in grond public. Politichers sa scuntrin cun gruppas da visitaders da lur chantuns, ed en las localitads cun bels ornamentals vegnan beneventadas las delegaziuns da l'exteriur. La sala dals pass pers ed il restaurant permettian da manar discurs en gruppas pli pitschnas, ed ils parlamentarists chattan qua plazzas per lavurar.

Medias

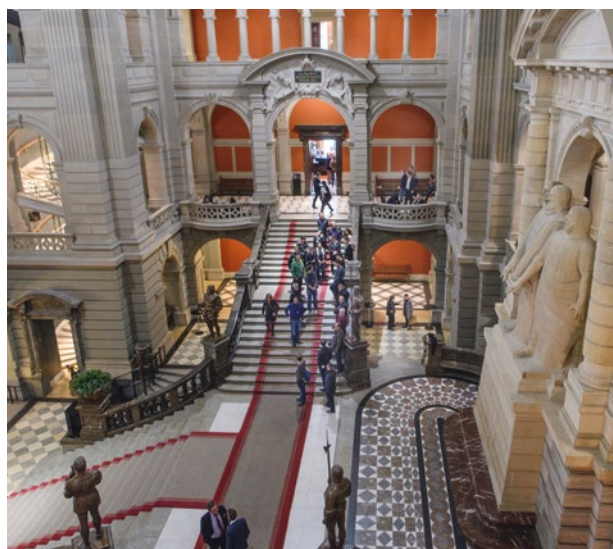
Nua ch'i vegn fatg politica, èn er las medias. Dapi in temp exista in grond center da medias cun in equipament modern a la Bundesgasse, ma quasi mintga di èn teams da cameras er en gir en la Chasa federala sezza per envidar politichers ad intervistas.

Lobis

En la Chasa federala traffitgan er lobists che represchantan envers il parlament ils interess da federaziuns, d'interpensas e d'autras organisaziuns. Mintga parlamentari ha il dretg da designar duas persunas che pon vegnir ed ir sco ses giasts en l'edifizi dal parlament.

La sala dals pass pers: il lieu d'inscunter per las ultimas convegnoientschas

La halla da la cupla: in lieu cun blera simbolica

L'executiva

LA REGENZA

REGENZA

Il Cussegl federal 42

L'administraziun federala 44

Ilis departaments 46

La Chanzlia federala 74

Ilis set commembers dal Cussegl federal ed il chancelier federal vegnan elegids dal parlament mintga quatter onns. Ilis 11 da december 2019 èsi puspè uschè lunsch.

In collegi sco regenza

CUSSEGL FEDERAL

Ueli Maurer

President da la Confederaziun
Schef dal Departament federal da finanzas
Dapi il 2009 en il Cussegl federal

Commember da la:

PPS

Simonetta Sommaruga

Vicepresidenta dal Cussegl federal
Scheffa dal Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun
Dapi il 2010 en il Cussegl federal

Commembra da la:

PS

Alain Berset

Schef dal Departament federal da l'intern
Dapi il 2012 en il Cussegl federal

Commember da la:

PS

Guy Parmelin

Schef dal Departament d'economia, furmaziun e retschertga
Dapi il 2016 en il Cussegl federal

Commember da la:

PPS

Ignazio Cassis

Schef dal Departament d'affars exterius
Dapi il 1. da november 2017 en il Cussegl federal

Commember da la:

PLD

Viola Amherd

Scheffa dal Departament federal da defensiu, protecciu da la populaziun e sport
Dapi il 1. da schaner 2019 en il Cussegl federal

Commembra da la:

PCD

Karin Keller-Sutter

Scheffa dal Departament federal da giustia e polizia
Dapi il 1. da schaner 2019 en il Cussegl federal

Commembra da la:

PLD

Walter Thurnherr

Chancelier federal dapi il 2016

Commember da la:

PCD

Set commembras e commembers che han il medem status

Il Cussegl federal è la regenza da la Svizra. Sias commembras e ses commembers vegnan elegids dal parlament per in temp d'uffizi da 4 onns. Sch'ina commembra u in commember sa retira durant il temp d'uffizi, elegia il parlament ina nova commembra resp. in nov commember. Las proximas eleccziuns da renovaziun totala han lieu ils 11 da december 2019. Il presidi da la Confederaziun mida mintga onn.

L'onn 2019 è Ueli Maurer president da la Confederaziun: El ha ils medems dretgs sco las ulteriuras commembras ed ils ulteriurs commembers dal Cussegl federal, maina dentant las sesidas e represchenta la regenza vers anora. Il chancelier federal è schef dal stab dal Cussegl federal. Er el vegn elegì dal parlament.

Diriger e manar l'administraziun

Il Cussegl federal è responsabel per l'activitad guvernativa. Mintga commembra e commember dal Cussegl federal dirigia in departament da l'administraziun federala.

Il Cussegl federal sa raduna mintga emna ad ina sesida. Dossiers fitg pretensius tracta el en sesidas da clausura. Per onn decida el davart passa 2000 fatschentas. Ils set departaments e la Chanzlia federala al sustegnan tar las preparativas.

Per sia activitad guvernativa fixescha il Cussegl federal strategias e finamiras. Sin basa da quai prepara el sbozs da leschas. En proceduras da consultaziun resguarda el l'opiniun da vasts circuls da la populaziun e da l'economia. Suentar surdat el ils projects al parlament per la debatta e per la decisiun.

Cun il preventiv e cun il quint dal stadi dirigia il Cussegl federal las finanzas da la Confederaziun. Las decisiuns definitive en chausa vegnan prendidas er qua dal parlament.

Consens e collegialitad

Tuttina sco en il parlament na duai dar er en la regenza nagina concentrasiun da pussanza: Las cusseglieras federalas ed ils cussegliers federali appartegnan a quatter differents partidas. Quatter commembras e commembers dal Cussegl federal derivan da la Svizra tudestga, dus da la Svizra franzosa ed in da la Svizra taliana.

Il Cussegl federal decida sco collegi: Las commembras ed ils commembers tschertgan in consens per che lur politica chattia ina maioritad. Vers anora represchentan las cusseglieras federalas ed ils cussegliers federali la posiziun dal collegi, er sch'ellas u els personalmain ubain sche lur partida èn d'ina autra opiniun (princip collegial).

Cuntrari als sistems da l'exteriur na datti en Svizra nagina clera separaziun tranter la regenza e l'opposiziun.

Da la regenza d'ina partida a la regenza da bleras partidas

- 1848 consistiva il Cussegl federal da 7 liberals (ussa PLD. Ils Liberals). Els han regi sulets durant 43 onns.
- 1891 è vegnì elegì l'emprim commember dals conservativs catolics (oz PCD) en la regenza, 1919 il segund.
- 1929 ha l'Assamblea federala elegì in commember da la partida da purs, mastergnants e burgais (la PPS dad oz) en il Cussegl federal.
- 1943 è vegnì elegì l'emprim socialdemocrat (PS) en la regenza, 1951 il segund.
- 1959 han las quatter partidas che avevan ils pli blers electurs concludì la furmaziun d'ina regenza tenor la «furmla magica»: 2 PLD, 2 PCD, 2 PS, 1 PPS. Questa repartiziun ha durà 44 onns.
- 2003 ha la PPS gudagnà tar las elecziuns dal Cussegl federal in sez dapli a cust da la PCD.
- 2008 han ils dus represchentanants da la PPS midà a la partida burgais-democratica (PBD) ch'è vegnida fundada da nov.
- 2009 è vegnì elegì in represchentanant da la PPS empè dal represchentanant da la PBD ch'è sa retratg. La regenza consistiva ussa da 2 PLD, 2 PS, 1 PPS, 1 PBD, 1 PCD.
- 2015 è sa retratga la represchentananta da la PBD. L'Assamblea federala plenara ha elegì en sia piazza in represchentanant da la PPS. Dapi lura sa cumpona il Cussegl federal pusè da quatter differents partidas: 2 PLD, 2 PS, 2 PPS, 1 PCD.

Film «Il Cussegl federal en furma concisa»: www.youtube.com > «Der Schweizerische Bundesrat»

Organisaziun

L'ADMINISTRAZIUN FEDERALA

DFF Il Departament federal da finanzas Ueli Maurer Schef dal departament	DEFR Departament federal d'economia, furmazium e retschertga Guy Parmelin Schef dal departament	DATEC Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun Simonetta Sommaruga Scheffa dal departament	ChF La Chanzlia federala Walter Thurnherr Chancelier federal
Secretariat general SG-DFF	Secretariat general SG-DEFR	Secretariat general SG-DATEC	Incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT
Secretariat da stadi per dumondas finanzialas internaziunalas SFI	Secretariat da stadi da l'economia SECO	Uffizi federal da traffic UFT	
Administraziun federala da finanzas AFF	Secretariat da stadi per furmazium, retschertga ed innovaziun SEFRI	Uffizi federal d'aviatica civila UFAC	
Uffizi federal da personal UPPER	Uffizi federal d'agricultura UFAG	Uffizi federal d'energia UFE	
Administraziun federala da taglia AFT	Uffizi federal per il provediment economic dal pajais UFPE	Uffizi federal da vias UVIAS	
Administraziun federala da duana AFD	Uffizi federal d'abitaziuns UFAB	Uffizi federal da communicaziun UFCOM	
Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT	Uffizi federal dal servetsch civil CIVI	Uffizi federal d'ambient UFAM	
Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL	Surveglianza dals pretschs SPR	Uffizi federal da svilup dal territori ARE	
Organ da direcziun informatica da la Confederaziun ODIC	Cumissiuin da concurrenza CUMCO	Inspecturat federal per la segirezza nucleara IFSN	
Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA	Sectur da las Scolas politecnicas federalas SPF		
Controlla federala da finanzas CDF	Institut federal da scola auta per la furmaziun professiunala IFFP		
Cassa federala da pensiun PUBLICA	Agentura svizra per la promoziun da l'innovaziun Innosuisse		

Las organisaziuns marcadadas cun alv èn per gronda part autonomas.

Departament federal d'affars exterius

DFAE

REGENZA

Las ambassaduras ed ils ambassadurs accreditads en Svizra vegnan envidads mintga onn en Chasa federala per il bainvegni da Bumaun.

Il schef dal DFAE è Ignazio Cassis. El è en il Cussegl federal dapi il 1. da november 2017.

La Svizra en il mund, il mund en Svizra

En il Departament federal d'affars externs (DFAE) na va il sulegl mai da rendì. Cun radund 170 ambassadas e consulats è il DFAE preschent sin tut ils continents. Las collavuraturas ed ils collavuratur dal DFAE represchentan ils interess e las valurs da la Svizra en ils pajais correspundents, tgiran las relaziuns politicas ed economicas cun il pajais ospitant e s'occupan là da las dumondas e dals giavischs da las Svizras e dals Svizzers. Da l'autra vart èn 145 pajais cun represchentanizas diplomaticas preschentas a Berna ed a Geneva. Sco simbol per la colliaziun cun ils pajais da quest mund e per la tgira da las bunas relaziuns retschaivan il president da la Confederaziun en uffizi sco er il schef dal DFAE mintgamai al cumenzament da l'onn l'uschenumnà corp diplomatic en Chasa federala. En il DFAE èn la politica interna e la politica externura colliadas stretgamain ina cun l'autra e la cultura politica da la Svizra è in punct da referiment impurtant per la strategia da la politica externura.

Ina politica externura
cun success cumenza
a l'intern.

Tgiran bunas relaziuns cun ils pajais vischins

Sco pajais orientà a l'export è la Svizra dependenta da relaziuns favuravlas e stabilas en tut il mund. Per quest motiv extenda ed approfondescha ella cuntinuadamain sia rait da relaziuns. En emprima lingia tgira la Svizra sias re- ▶

laziuns cun ils pajais vischins e cun l'Uniun europeica (UE). Mintga terz franc gudogna la Svizra en il barat cun l'UE, 1,5 milliuns plazzas da lavur èn dependentas dals exports svizzers en l'UE, 430 000 Svizras e Svizzers vivan en l'UE e circa 1,4 milliuns burgaisas e burgais da l'UE vivan en Svizra. La Svizra parta cun ses pajais partenaris europeics las valurs da basa democraticas ed è stretgmain colliada cun els sin plaun politic, economic e cultural.

Promover il svilup e la pasch

La Svizra s'engascha per la pasch, per ils dretgs umans, per in mund senza povradad, per in svilup durabel e contribuescha a cundiziuns da basa che promovon la bainstanza. Per realisar questas finamiras en il rom da la collavuraziun internaziunala ha il parlament concedì meds finanziarials en l'autezza dad 11 milliardas francs per ils onns 2017 fin 2020. La Svizra ha definì quatter prioritads. Ella promova la pasch en territoris da guerra, sustegna umans cun agid umanitar essenzial, s'engascha en pajais cun structurals statals flaiavas che sa chattan en situaziuns desastrusas e contribuescha a la reducziun da ristgas globalas. Latiers tutga per exempel il stgudament dal clima che maina a sitgira ed a mancanza d'aua, quai che chaschuna fom e malsognas e chatscha ils umans a la migraziun.

Departament federal d'affars externs DFAE

Il DFAE coordinescha e concepescha – per incumbensa dal Cussegl federal – la politica exteriura, defenda ils interess dal pajais e promova las valurs da la Svizra. Per quest intent sa basa el sin ils principis dal stadi da dretg, da l'universalitad e da la neutralitad e realisescha sias activitads en il senn da la solidaritad e da la responsabladad. Il DFAE tgira in a rait da circa 170 represchentanzas e 204 represchentanzas onuraras a l'exteriur.

Expensas 2017 **3,06 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2017 **5588**

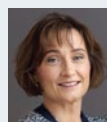
www.eda.admin.ch

Secretariat general SG-DFAE

Secretari general: **Markus Seiler**
www.eda.admin.ch

Il Secretariat general è il motor per il manaschi operativ e per l'orientaziun strategica dal departament. Il secretari general sustegna e cusseggia il schef dal DFAE e coordinescha las fatschentas per il parlament e per il Cussegl federal. Ultra da quai è il Secretariat general responsabel per la promoziun da l'egualitad da las schanzas en il DFAE e per ils fatgs da contracts. El coordinescha la gestiun da ristgas dal DFAE e garantiescha la communicaziun interna ed externa. Dal SG fan part ultra da quai la Revisiun interna, la Preschientscha Svizra (PRS) sco er il Servetsch istoric.

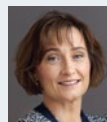

Secretariat da stadi

Secretaria da stadi: **Pascale Baeriswyl**

Il Secretariat da stadi guida il schef dal departament a sviluppar ed a planisar la politica exteriura. La secretaria da stadi è competente per las relaziuns da la Svizra cun auters stadis e cun organisaziuns internaziunalas sco er per la politica da segirezza, da pasch e dals dretgs umans e la politica umanitara.

Al Secretariat da stadi èn attribuids il protocol che procura ch'il Reglament federal davart il protocol vegnia observà sco er il Center per il manaschament da crisas (CMC). Il CMC publitgescha las infurmaziuns da viadi (www.eda.admin.ch/rei-sehinweise) e coordinescha las mesiras per proteger burgaisas e burgais svizzers en cas da conflicts, da revoltas, d'accidents, da catastrofes da la natira, d'attentats u da rapiments a l'exteriur.

Direcziun politica DP

Directura: **La secretaria da stadi Pascale Baeriswyl**

La Direcziun politica observa ed analysescha la situaziun da la politica mundiala ed è competente per defender ils interess da la Svizra a l'exteriur. Ad ella èn sutmessas 9 partiziuns politicas sco er las represchentanzas a l'exteriur.

Las divisiuns geograficas èn responsablas per las relaziuns bilaterals cun ils pajais da la regiun respectiva; la divisiun «Naziuns Unidas ed autras organisaziuns internaziunalas» è responsabla per la politica da la Svizra en questas organisaziuns; la divisiun «Segirezza umana» s'occupa da la promoziun civila da la pasch, dals dretgs umans, da la politica exteriura da migraziun e da la politica umanitara; la divisiun «Politics exteriuras sectorialas» da l'economia, da las finanzas, da la furmaziun, da la scienza, dal traffic, da la navigaziun spaziala, da la persistenza, da l'ambient, da l'energia e da la sanadad.

Direcziun dals affars europeics DAE

Directur: **Secretari da stadi Roberto Balzetti**
www.eda.admin/europa

La Direcziun dals affars europeics è il center da cumpetenza da la Confederaziun per tut las dumondas da la politica europeica. Ella maina las tractativas cun l'UE en collavuraziun cun ils posts spezialisads cumpetents, coordinescha la politica europeica da la Svizra, prepara decisziuns dal Cussegl federal, observa ed analisescha il svilup da l'UE, dal dretg europeic e da sias consequenzas per la Svizra. Ultra da quai ha la DAE l'incumbensa d'infurmar la publicitad davart la politica europeica da la Svizra e davart l'integrasiun en l'Europa en general.

Direcziun da dretg internaziunal public DDIP

Directura: **Corinne Cicéron Bühler**

La Direcziun da dretg internaziunal public defenda ils dretgs ed ils interess da la Svizra che resultan dal dretg internaziunal. Ella cooperescha en cas da conclusziuns da contracts internaziunals, s'occupa dals aspects giuridics da la neutralitad svizra, dals dretgs umans e da las convenziuns da Genevra. A la DDIP è attribui l'Uffizi svizzer da navigaziun maritima.

Direcziun consulara DC

Directur: **Johannes Matyassy**

La Direcziun consulara procura sco «guichet unique» ed ensemen cun las represchentanzas sin l'entir mund per servetschs dal consulat effizients e favuraivels a la clientella. Entaifer l'administraziun federala surpiglia ella la rolla da coordinar – sco post da consultaziun central – las fatschentas da Svizras e Svizzers a l'exteriur. Sche Svizras e Svizzers a l'exteriur dovran agid, surpiglia la DC la coordinaziun dal sustegn. La helpline dal DFAE (+41 (0)800 24-7-365) infurmescha ed è cuntanschibla da tuttas uras. Ultra da quai organisescha la DC ensemen cun las represchentanzas la concessiun da visums a l'exteriur.

Direcziun da svilup e da cooperaziun DSC

Directur: **Manuel Sager**
www.eda.admin.ch/deza

La Direcziun da svilup e da cooperaziun è cumpetenta per la coordinaziun totala da la collavuraziun da svilup e da la collavuraziun cun l'Europa da l'Ost sco er per l'agid umanitar da la Confederaziun. Ella cumbatta cunter la povradad en ils pajais dal sid e da l'ost, gida las victimas da crisas e da conflicts e dat – ensemen cun il Corp svizzer d'agid umanitar (CSA) – agid d'urgenza e da reconstrucziun suenter catastrofas da la natira e suenter conflicts da violenza.

Direcziun per resursas DR

Directura: **Tania Dussey-Cavassini**

La Direcziun per resursas administrescha e dirigia il diever effizient da las resursas dal DFAE: persunal, finanzas ed informatica. Sco center da cumpetenza per dumondas da las resursas dal departament presta la DR servetschs tant per la centrala dal DFAE a Berna sco er per la rait da represchentanzas svizras en tut il mund, ch'ella tgira e maina. Attribuida a la DR è la Centrala da viadis da la Confederaziun. Ella è il center da cumpetenza per fatgs da viadi per l'entira administraziun federala.

Departament federal da l'intern

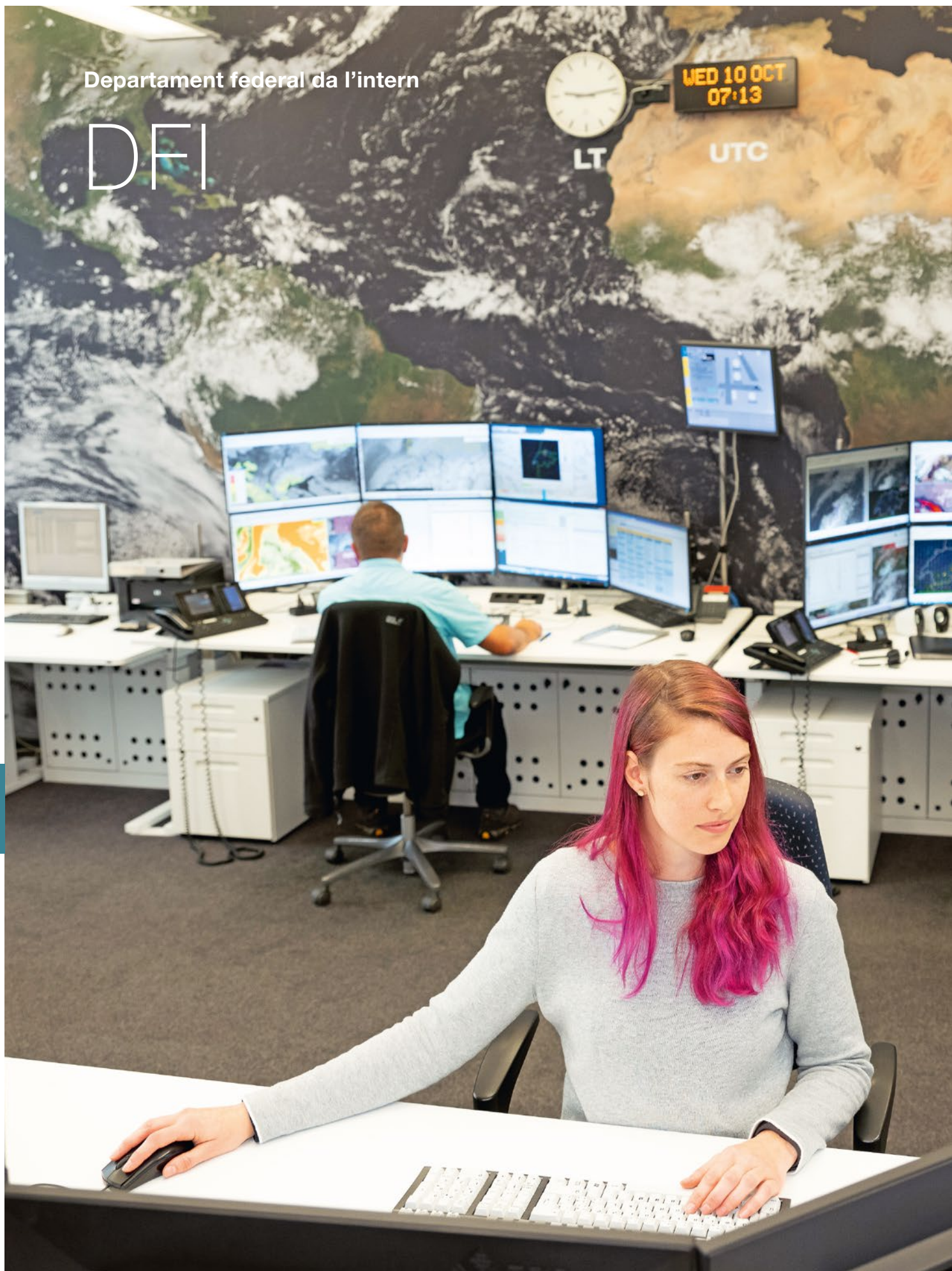
DFI

WED 10 OCT
07:13

LT

UTC

REGENZA

MeteoSvizra cun sias 360 collavuraturas e collavuraturas furnescha a las autoritads ed a la populaziun previsiuns da l'aura da tuttas uras. Qua la centrala meteorologica a l'eroport da Turitg.

Schef dal DFI è Alain Berset. El è en il Cussegl federal dapi l'onn 2012.

Il Departament federal da l'intern (DFI) s'occupa da bliers temas ch'influenzeschan directamain il mintgadi da la populaziun svizra: la sanadad, la prevenziun per la vegliadetgna e la cultura. En quests champs spetgan grondas sfidas socialas.

In sistem da sanadad efficaci

La Svizra dispona d'in sistem da sanadad efficaci d'auta qualidad. Ils custs creschents pervia dals svilups en la medischna e pervia da la populaziun pli e pli veglia, il dumber creschent dals malsauns cronic e la trasparenza mancanta dal sistem è las sfidas las pli impurtantas ch'i vala da surventscher. Il Cussegl federal ha er en l'avegnir la finamira da megliar la qualidad dal provediment da la sanadad e da tegnair sut controlla ils custs. En il center stat il bainesser dals umans.

Per financiar l'AVS a lunga vista dovri urgentamain refurmas.

Garantir la stabilitad finanziaria da l'AVS

L'aspectativa da vita pli auta e l'entrada da las annadas cun bleras naschientschas (babyboom) dals onns 1950 fin 1960 en la vegliadetgna da renta mettan l'AVS sut squitsch. L'equiliber tranter sias entradas e sias expensas n'è betg pli garanti. I dovra urgentamain refurmas per pudair garantir la finanziaziun da l'AVS a pli lunga vista e per mantegnair il nivel da renta actual. I vegn actualmain lavurà vi d'ina nova proposta.

Pussibilitat la participaziun culturala

La cultura e la lavur culturala vegnan confruntadas cun grondas midadas sco la globalisaziun, la digitalisaziun e l'individualisaziun da la societad. En vista a questas midadas ha la politica culturala la finamira d'augmentar la participaziun culturala, da rinforzar la solidaritad en nossa societad linguisticain e culturalmain multifara sco er da promover la creativitat e la forza innovativa.

Departament federal da l'intern DFI

Il DFI è «al puls dal mintgadi». L'AVS e la 2. pitga u las assicuranzas da malsauns, d'accidents e d'invaliditad, la segirezza dals medicaments, la segirezza da las victualias e la sanadad dals animals tutgan tar las competenzas dal DFI. La cultura, la politica da famiglia, l'egualitad tranter dunna ed um e l'egualitad da persunas cun impediments, il cumbat cunter il rassissem, la statistica ed er las previsiuns da l'aura èn ulteriurs secturs che fan part dal DFI.

Expensas 2017 **17,56 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2017 **2414**

www.edi.admin.ch

Secretariat general SG-DFI

Secretari general: **Lukas Bruhin**
www.edi.admin.ch

Il Secretariat general ademplescha sco post da colliaziun tranter il schef dal departament ed ils uffizis federals incumbensas da planisaziun, da coordinaziun, da cussegliaziun e da controlla. Al Secretariat general èn affiliaids la Surveglianza federala da las fundaziuns, il secretariat da la Cumissiun federala cunter il rassissem, il Servetsch per il cumbat cunter il rassissem e l'Uffizi federal per l'egualitad da persunas cun impediments.

Uffizi federal per l'egualitad tranter dunna ed um UFEG

Directura: **Sylvie Durrer**
www.ebg.admin.ch

L'UFEG è responsabel per l'egualitad giuridica e factica da las schlattainas. El s'engascha spezialmain per l'egualitad dals salaris, per la cumpatibilitad da la professiun cun la famiglia sco er per la prevenziun e per il cumbat cunter la violenza a chasa. Projects per la promoziun da l'egualitad da las schanzas da dunna ed um sustegna l'UFEG finanziailmain. A l'UFEG è affilia il Secretariat da la Cumissiun federala per dumondas da las dunnas.

Uffizi federal da cultura UFC

Directura: **Isabelle Chassot**
www.bak.admin.ch

L'UFC formulescha la politica culturala da la Confederaziun. El sustegna la lavur culturala e las organisaziuns culturalas. El procura per la protecziun da la patria, per la tgira da monuments e per ils lieus archeologics e promova ultra da quai las differentas cuminanzas linguisticas e culturalas. Tar l'UFC tutgan ils posts spezialisads per l'art spoglià e per il transferiment da bains culturals. El administrescha in pèr museums e las collecziuns d'art da la Confederaziun. La Biblioteca naziunala svizra, a la quala fan part l'Archiv svizzer da litteratura, la Fonoteca Naziunala Svizra a Lugano ed il Center Dürrenmat a Neuschatel, è in'istituziun da l'UFC.

Archiv federal svizzer AFS

Directur ad interim: **Philippe Künzler**
www.bar.admin.ch

L'AFS segirescha ed intermediatescha documents da la Confederaziun. En l'archiv sa chattan documents originals davart l'istorgia da la Svizra sco la Constituziun federala, tut las emissiuns da la «Filmwochenschau» u ils protocols da las sesidas dal Cussegl federal. Ils documents pon vegnir consultads online u en la sala da lectura.

Uffizi federal per meteorologia e climatologia MeteoSvizra

Directur: **Peter Binder**
www.meteoschweiz.admin.ch

Sco servetsch naziunal per l'aura ed il clima garantescha MeteoSvizra il provediment da basa cun infurmaziuns davart l'aura e davart il clima. Staziuns da mesiraziun terrestras, radars da l'aura, satellits, radiosondas ed auters instruments registreschan l'aura. MeteoSvizra è responsabel per avertir las autoritads e la populaziun da malauras e furnescha las datas da basa concernent la midada dal clima.

Uffizi federal da sanadad publica UFSP

Directur: **Pascal Strupler**
www.bag.admin.ch

L'UFSP è – ensem cun ils chantuns – responsabel per la sanadad publica e per la politica da sanadad. Latiers tutgan er la tgira, il svilup e la surveglianza da l'assicuranza sociala da mal-sauns e d'accidents. L'UFSP realisescha campagnas e programs da prevenziun per promover la sanadad. Per preparar ils fatgs da sanadad svizzers optimalmain per las sfidas da l'avegnir realisescha l'UFSP ensem cun partenaris e per incumbensa dal Cussegl federal la strategia «Sanadad2020».

Uffizi federal da segirezza alimentara e fatgs veterinars USAV

Directur: **Hans Wyss**
www.blv.admin.ch

L'USAV prepara la legislaziun davart la segirezza da victualias, il nutriment, la sanadad e la protecziun dals animals e sustegna sia execuziun en ils chantuns. El controlla l'import d'animals e da products d'animals ed è l'autorità d'execuziun da la Cunvegna internaziunala davart la protecziun da las spezias (CITES). L'USAV prenda decisziuns da permissiun per proteger la populaziun svizra cunter engion e cunter la periclitaziun da la sanadad tras victualias e tras objects da diever. Affilià a l'USAV è l'Institut da virologia e d'immunologia (IVI).

Uffizi federal da statistica UST

Directur: **Georges-Simon Ulrich**
www.bfs.admin.ch

Statisticas gidan a stgaffir cun trasparenza ina basa cuminaivla per discurs publics. L'UST registrescha svilupps en ils secturs populaziun, economia, societad, furmaziun, perscrutaziun, territori ed ambient e garantescha lur cumparegliabladad transcunfinala sco er temporal.

Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS

Directur: **Jürg Brechbühl**
www.bsv.admin.ch

L'UFAS procura per ina rait d'assicuranzas socialas che funcziunescha ed adattescha quella cuntinuadamain a las sfidas adina puspè novas. Ses champ da cumpetenzas cumpiglia l'Assicuranza per vegls e survivents (AVS), l'assicuranza per invaliditad, las prestaziuns supplementaras, la prevenziun professiunala (cassas da pensiun), ils supplements da famiglia sco er l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas che fan servetsch militar u servetsch civil e per dunnas en speranza. Sin plaun federal è el ultra da quai responsabel per ils champs tematics famiglia, uffants, giuventetgna e vegliadetgna, relaziuns tranter las generaziuns sco er per dumondas generalas sociopoliticas.

Institut svizzer per products terapeutics Swissmedic

Directur: **Raimund Bruhin**
www.swissmedic.ch

Swissmedic è l'autorità svizra spezialisada per l'admissiun e la surveglianza da medicaments e da products medicinalis. L'Institut garantescha che mo products terapeutics d'ina auta qualitad, segirs ed effectivs pon vegnir cumprads en Svizra – ina contribuiziun impurtanta per la protecziun da la sanadad da l'uman e da l'animal.

Museum naziunal svizzer MNS

Directur: **Andreas Spillmann**
www.nationalmuseum.ch

Sut il tetg dal MNS èn unids trais museums – il Museum naziunal a Turitg, il Chastè da Prangins ed il Forum da l'istorgia svizra a Sviz – sco er il Center da collecziun ad Affoltern am Albis. Cun passa 850 000 objects ha il MNS la collecziun davart l'istorgia culturala e l'artisanadi la pli gronda da la Svizra.

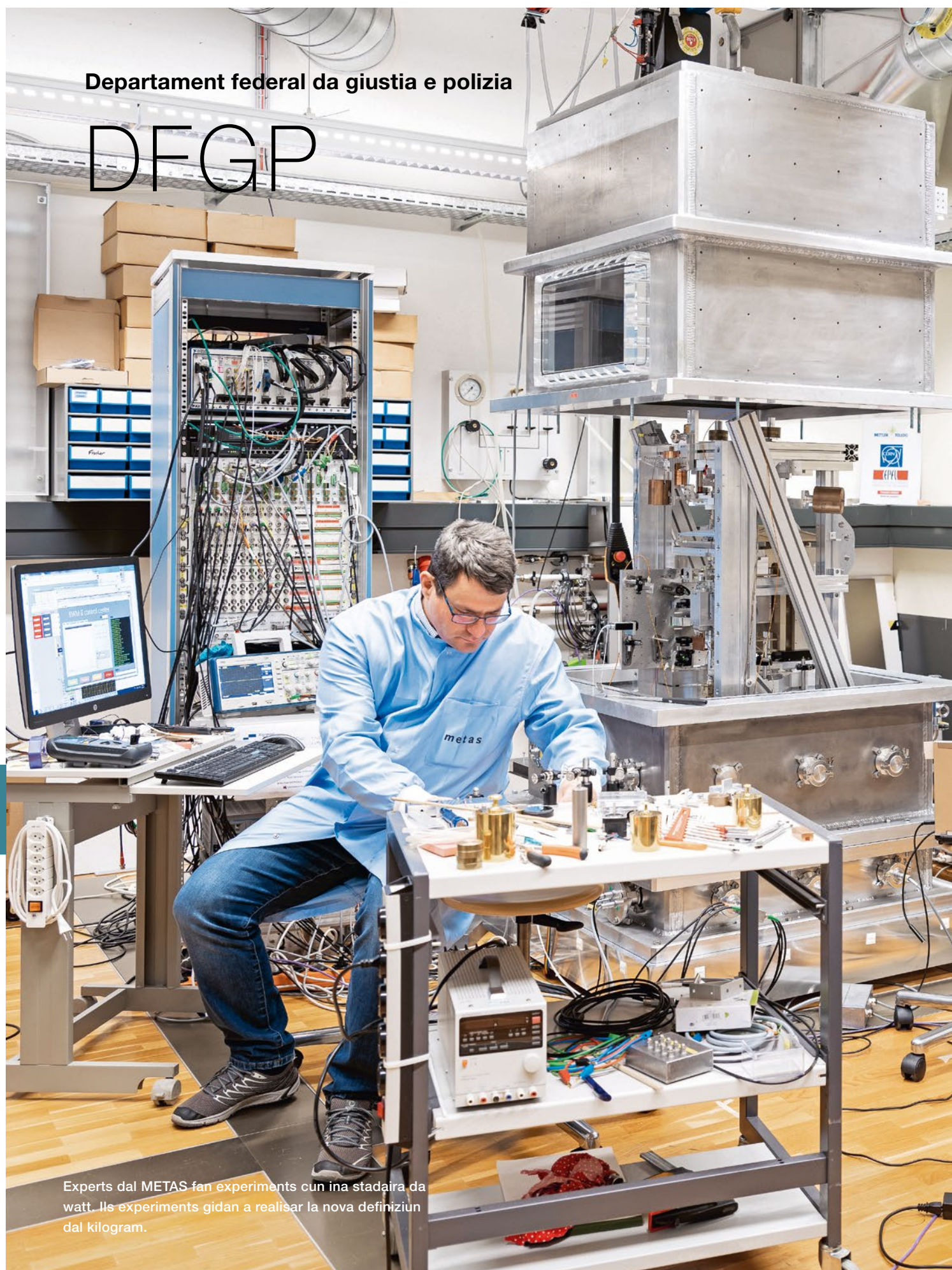
Fundaziun svizra per la cultura Pro Helvetia

Directur: **Philippe Bischof**
www.prohelvetia.ch

La Pro Helvetia promova la lavur artistica en Svizra, renda enconuscent l'art svizzer e la cultura svizra a l'exteriur, tgira il barat tranter las culturas e gida ad intermediar ils arts al public. La Pro Helvetia cumplettescha la promoziun da la cultura dals chantuns e da las vischnancas.

Departament federal da giustia e polizia

DFGP

Experts dal METAS fan experiments cun ina stadaira da watt. Ils experiments gidan a realisar la nova definiziun dal kilogram.

Scheffa dal DFGP è Karin Keller-Sutter. Ella è en il Cussegl federal dapi il 1. da schaner 2019.

Accelerar la procedura d'asil, megliar l'integraziun

Las personas cun il dretg da votar han acceptà il zercladur 2016 in'acceleraziun da las proceduras d'asil. Per che quelas possian vegnir manadas tras en moda simpla e correcta, vegnan tut las personas cumpigliadas a lavurar da nov sut in tetg. Personas che tshertgan protecziun vegnan uschia a savair pli spert, sch'ellas dastgan star en Svizra u sch'ellas ston partir. A partir da l'onn 2019 maina il Secretariat da stadi per migraziun (SEM) las proceduras en tut la Svizra tenor il nov model.

Plinavant han la Confederaziun ed ils chantuns approvà in'agenda d'integraziun comunabla, per che fugitivs e personas admessas provisoricamain sajan en l'avegnir er integrads pli spert. Per far quai rinforzan ils chantuns lur programs d'integraziun. La Confederaziun conceda meds supplementars.

Il METAS procura che nus pudain mesurar a moda exacta e fidada.

Mesiras cunter violenza

In ulteriur punct central dal DFGP èn las mesiras cunter violenza. Delicts da violenza e delicts sexuals duain vegnir chastiads pli severamain. En il cumbat cunter stalkers duai la surveglianza electronica da scumonds da contact e d'areal daventar pussaivla. Plinavant sustegna la Confederaziun mesiras chantunalas per la protecziun da minoritads periclita- ▶

das spezialmain sco er projects per impedir la radicalisaziun e l'extremissem violent.

Novaziuns en il sistem d'unitads

Tgi che mesira, mesira tenor las directivas dal Sistem internaziunal d'unitads. Quest sistem vegn actualmain adattà als svilups da la scienza e da la tecnica. La novaziun la pli impurtanta, che preoccupescha er l'Institut federal da metrologia (Metas), è la nova definiziun dal kilogram. Quel na vegn en l'avegnir betg pli definì cun il kilogram originar da Paris, ma bain cun constantas natiralas.

Il pass en l'epoca digitala

L'onn 2019 è entrada en vigur la nova Lescha davart gieus per daners che las votantas ed ils votants han acceptà clermain il zercladur 2018. Ella admetta purschidas en l'internet e fa cun quai il pass necessari en l'epoca digitala. Il DFGP tgira ultra da quai las lavurs vi da la nova Lescha federala davart servetschs d'identificaziun electronics. La finamira da questa lescha è quella da decretar cleras reglas per in'identificaziun segira en l'internet. Uschia duain las utilisadras ed ils utilisaders pudair navigar segiramain en l'internet ed avair la controlla cumplaina da lur atgnas datas.

Departament federal da giustia e polizia DFGP

Il DFGP è confruntà cun in vast spectrum da temas. El s'occupa cun temas da la politica sociala sco per exempel da la convivenza d'umans da naziunalitad svizra e da naziunalitad estra, cun dumondas d'asil u cun il cumbat cunter la criminalitad. Plinavant tungan per exempel er ils fatgs dal stadi civil e la surveglianza dals gieus da fortuna tar las incumbensas dal DFGP.

Expensas 2017 **2,67 milliardas francs**

Plazzas a temp cumplain 2017 **2556**

www.ejpd.admin.ch

Secretariat general SG-DFGP

Secretari general: **vacant**
www.ejpd.admin.ch

Il SG sustegna e cussegla la scheffa dal departament en sia lavur quotidiana e procura per ina buna cooperaziun da las differentas parts dal departament. Ultra da quai maina el ils fatgs da persunal e las finanzas. Dal SG fan er part il Center da servetsch d'informatica CSI-DFGP che sviluppa ed administrescha applicaziuns d'informatica per la giustia, per la polizia e per las autoritads da migraziun da l'entira Svizra. Attribui administrativmain al CSI-DFGP è il Servetsch da surveglianza dal traffic da posta e da telecomunicaziun STPT (Servetsch STPT). Per incumbensa da las autoritads da persecuziun penala surveglia el il traffic da posta e da telecomunicaziun. Dapli davart il Servetsch STPT sut: www.li.admin.ch

Secretariat da stadi per migraziun SEM

Secretari da stadi: **Mario Gattiker**
www.sem.admin.ch

Il SEM regla sut tge cundiziuns ch'ina persuna dastga entrar, viver e lavurar en Svizra. El decida tgi che survegn qua proteccziun cunter persecuziun. Ensem cun ils chantuns organisescha il SEM la collocaziun dals requirents d'asil ed il return da persunas che na dovran betg la proteccziun da la Svizra. Ultra da quai coordinescha el la lavur d'integraziun, è cumpetent – sin plaun federal – per las natiralisaziuns e s'engascha sin plaun internaziunal per la direccziun dals moviments da migraziun.

Uffizi federal da giustia UFG

Directur: **Martin Dumermuth**
www.bj.admin.ch

L'UFG elavura relaschs en il dretg civil e penal sco er en il dretg public ed administrativ. El cussegla l'administraziun federala en tut las dumondas da la legislaziun ed ha la surveglianza suprema en differents secturs. L'UFG maina il register penal svizzer e collavura cun autoritads estras sin il champ da l'assistenza giudiziala. Sin plaun internaziunal represchenta el la Svizra davant ils organs dals dretgs umans ed en numerusas organisaziuns. Ultra da quai decida l'UFG davart las contribuziuns da solidaritad per victimas da mesiras repressivas per motivs da provediment.

Uffizi federal da polizia fedpol

Directura: **Nicoletta della Valle**
www.fedpol.admin.ch

fedpol dirigia la collavuraziun naziunala ed internaziunala da la polizia da la Svizra ed investighescha en proceduras penals da la Confederaziun cunter la criminalitad grevissima. El protegia persunas ed edifizis en la responsabladad da la Confederaziun e maina sistems d'infurmaziun e centers da cumpetenza naziunals. En il focus stattan il cumbat cunter il terrorissem, il cybercrime, la lavada da daners e la criminalitad organisada. Sco polizia federala stat fedpol en in stretg contact cun partenaris en Svizra, en l'Europa ed en l'entir mund.

Institut federal da proprietad intellectuala IPI

Directura: **Catherine Chammartin**
www.ige.ch

L'IPI è il center da cumpetenza da la Confederaziun per tut las dumondas en connex cun marcas, patentas, denominaziuns d'origin, la protecziun dal design ed ils dretgs d'autur. En quests secturs prepara el la legislaziun e represchenta la Svizra en organisaziuns internaziunalas ed envers stadis terzs. Persunas singulas ed interpresas laschan proteger lur innovaziuns e lur creaziuns da l'IPI cunter copias.

Institut federal da metrologia METAS

Directur: **Philippe Richard**
www.metas.ch

Cun ses servetschs stgaffescha il METAS las premissas ch'i dovra per pudair mesirar ed examinar en Svizra cun la precisziun ch'è necessaria per l'economia, la perscrutaziun e l'administraziun. Ultra da quai sto el garantir che las mesiraziuns ch'èn necessarias per proteger l'uman e l'ambient vegnian fatgas en moda correcta e conforma a la lescha.

Institut svizzer da dretg cumparativ ISDC

Directura: **Christina Schmid**
www.isdc.ch

L'incumbensa principala da l'ISDC è da render accessibel als tribunals, a las autoritads administrativas, als advocats ed als notars sco er a persunas privatas il dretg ester ed internaziunal en moda objectiva. L'institut fa perscrutaziuns giuridicas cumparativas davart divers temas dal dretg ester e dal dretg internaziunal.

Autoritad federala da surveglianza en chaussas da revisiun ASR

Directur: **Frank Schneider**
www.rab-asr.ch

L'ASR è cumpetenta per l'admissiun da persunas e d'interpresas che furneschan servetschs da revisiun prescrits da la lescha. Ultra da quai surveglia ella posts da revisiun da societads d'interess public. Cun sia activitad contribuescha l'ASR a la fidadad dal rapport davart il stadi da las finanzas.

Cumissiu federala da bancas da giu CFBG

Directur: **Jean-Marie Jordan**
www.esbk.admin.ch

La CFBG controlla las 21 bancas da giu en Svizra e garantescha ch'ils casinos lavurian cun giuus segirs e transparents. Ultra da quai examinescha ella, sche las bancas da giu realiseschan las mesiras prescrittas per prevegnir a dependenzas dal giu. Ella persequitescha il giu da fortuna illegal en Svizra ed incassescha la taxa sin bancas da giu.

Cumissiu federala per dumondas da migraziun CFM

President: **Walter Leimgruber**
www.ekm.admin.ch

La CFM è ina cumissiu extraparlamentara. Ella cussegia il Cussegl federal e l'administraziun en dumondas da migraziun, promova la coesiun sociala cun sustegnair projects e publitgescha studis e recumandaziuns en connex cun la politica da migraziun.

Cumissiu arbitradra federala per la gestiun da dretgs d'autur e da dretgs parents CAF

President: **Armin Knecht**
www.eschk.admin.ch

Als auturs d'ovras musicalas, litteraras ed audiovisualas vegnan indemisads tenor tschertas tariffas, sche lur ovras vegnan emessas, preschentadas publicamain u publitgadas. La CAF ha l'incumbensa d'examinar e d'approvar questas tariffas.

Cumissiu naziunala per la prevenziun cunter la tortura CNPT

President: **Alberto Achermann**
www.nkvf.admin.ch

La CNPT examinescha en il rom da sia incumbensa da controlla tenor lescha ch'ils dretgs fundamentals vegnian observads e visita en intervals regulars tut las instituziuns da la privaziun da la libertad. Uschia gida ella a preservar persunas empraschunadas da tortura e d'in tractament inuman e umilitant.

Cumissiu independenta d'experts plazzaments administrativs CIE

President: **Markus Notter**
www.uek-administrative-versorgungen.ch

La CIE è vegnida nominada dal Cussegl federal l'onn 2014 per elavurar scientificamain ils plazzaments administrativs en Svizra avant l'onn 1981. Ella perscrutescha l'istorgia da quests plazzaments ed ils connexs cun autras mesiras repressivas per motivs da provediment e cun auters plazzaments en in lieu ester.

Departament federal da defensiun,
protecziun da la populaziun e sport

DDPS

REGENZA

L'armada lavura di per di per la protecziun da la populaziun – sco per exempel qua en la centrala per la surveglianza dai spazi d'aria a Dübendorf.

Scheffa dal DDPS è Viola Amherd. Ella è en il Cussegl federal dapi il 1. da schaner 2019.

S'adattar a las smanatschas

La segirezza è ina premissa per la stabilitad politica, per ina societad che funcziunescha bain e per in'economia prosperanta. Ils posts che s'occupan da la segirezza en Svizra ston s'adattar cuntinuadamain a novas smanatschas, per exempel a la ristga d'attatgas da terror, da cyberattatgas ubain da pandemias. L'orientaziun a novas smanatschas è er la finamira dal «svilup da l'armada». La realisaziun da questa refurma, ch'augmenta la prontezza a l'acziun e meglierescha l'instrucziun da l'armada, vegn cuntinuada er l'onn 2019.

L'armada ed ils organs da segirezza ston s'adattar a novas smanatschas.

La protecziun dal spazi d'aria è indispensabla

Per che l'armada possa proteger e defender il pajais e la populaziun, sto ella avair a disposiziun ils meds necessaris. Quai vala er per il spazi d'aria. Ils aviuns da combat F/A-18 cuntanschan l'onn 2030 la fin da lur durada d'utilisaziun. Perquai sto la defensiu da l'aria vognir remplazzada anc avant quest termin. Suentar pliras decisiuns impurtantas dal Cussegl federal vegn il DDPS a cuntinuar er l'onn 2019 cun sia lavur concernent il remplazzament dals meds per la protecziun dal spazi d'aria. ▶

Protecziun cunter cyberristgas

In'ulteriura prioritad dal DDPS è quella da rinforzar il dispositiv da defensiun cunter cybersmanatschas. L'armada sto proteger ses agens systems cunter cyberattatgas, stabilir las capacitads da mesiras activas per surventscher cyberattatgas e sustegnair – en cas da basegn – las autoritads civilas, per exempel en connex cun la protecziun d'infrastructuras criticas. Plinavant intensivescha l'armada er la furnaziun da cyberspezialists en il sectur da milissa. Il DDPS meglierescha però er las capacitads dal Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun.

Modernisaziun da la protecziun da la populaziun

L'onn 2019 vegnan er continuadas las lavurs concernent il svilup e la modernisaziun da la protecziun da la populaziun, per exempel cun la revisiun da la Lescha davart la protecziun da la populaziun e la protecziun civila u cun ulteriuras lavurs preliminaras per ina rait da comunicaziun segira en cas da crisa. Ina gronda sfida è plinavant il detreschament planisà dal concern da tecnologia e d'armament RUAG Holding SA, dal qual la Confederaziun svizra è la suletta acziunaria. Sut il tetg d'ina nova societad da participaziun duain quellas parts che lavuran per l'armada vegnir separadas dals ulteriurs champs commercialis cun orientaziun internaziunala.

Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport DDPS

Il Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS) è responsabel per la segirezza da la Svizra. L'armada defenda il pajais e sia populaziun, sustegna las autoritads civilas e promova la pasch en il rom internaziunal. La protecziun da la populaziun gida a proteger cunter las consequenzas da catastofas.

Plinavant proveda il DDPS l'armada e terzs cun systems, vehichels, material ed immobiglias, procura per il Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun, promova il sport e sias valurs ed exequescha ina mesiraziun dal pajais moderna.

Expensas 2017 **7 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2017 **11 957**

www.vbs.admin.ch

Secretariat general SG-DDPS

Secretari general: **Toni Eder**
www.vbs.admin.ch

Il secretariat general sustegna la scheffa dal DDPS sco commember dal Cussegl federal e sco schef dal departament. El realisescha las finamiras strategicas dal Cussegl federal e dal schef dal departament, formulescha las directivas politicas correspundentas e coordinescha la realisaziun da talas tras las gruppas u tras ils uffizis dal DDPS. Il SG-DDPS dirigia, coordinescha e surveglia l'applicaziun dals meds finanziaus dal departament ed è responsabel entaifer il departament per il Center da donns, per la segirezza integrala e per la strategia da la defensiun virtuala (Cyber Defence). Instanzas attribuidas administrativamain èn: l'auditur superiur, l'Autoritad da surveglianza independenta davart las activitads d'infurmaziun ed il secretariat dal delegà da la Rait naziunala da segirezza.

Auditorat superiur

Auditur superiur: **Stefan Flachsmann**
www.oa.admin.ch

L'Auditorat superiur procura che las autoritads penalas da la giustizia militarà possian ademplir lur incumbensa independentamain da la direziun da l'armada e da l'administraziun. El inizescha proceduras penalas che tutgan tar la responsabladad da la giustizia militarà, surveglia quellas ed ademplescha tut ils auters dretgs e duairs processuals che vegnan attribuids dal legislatur.

Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun SIC

Directur: **Jean-Philippe Gaudin**
www.ndb.admin.ch

Il Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun (SIC) cumbatta cunter il terrorissem, l'extremissem violent, il spionadi, la derasaziun d'armas da destrucziun en massa sco er attatgas virtualas sin infrastructuras criticas. El persequitescha ils svilupps strategics, giuditgescha la situaziun da smanatscha per mauns dals purtaders da decisziuns politicas ed alarmescha en cas da crisas imminetas, resp. en cas da midadas extraordinarias. Il servetsch vegn controllà da differents organs da l'administraziun e dal parlament.

Gruppa da defensiun

Schef da l'armada:
Cumandant da corp Philippe Rebord
www.armee.ch

La Gruppa da defensiun vegn manada dal schef da l'armada en il rang d'in cumandant da corp. Il Stab da l'armada garantisce il svilup, la planisaziun, la repartiziun da las resursas sco er la direcziun da l'armada. Il Commando d'operaziuns planisescha e dirige la prontezza da la truppa e las acziuns. Quai po esser la segirezza per il Forum economic mundial WEF a Tavau, la promoziun da la pasch u l'agid suenter lavinas, en cas d'inundaziuns u d'incendis da gaud en Svizra ed a l'exteriur. Il schef dal Commando d'instrucziun porta la responsabladad generala per la scolaziun da las furmaziuns terrestres ed aviaticas. Il Commando d'instrucziun cumpiglia er la furmaziun superiura dal cader che garantisce la scolaziun e la furmaziun supplementara dals uffiziers da milissa e dals militars professiunals. Dal Commando da sustegn fan part la Basa da logistica da l'armada e la Basa d'agid al commando. La Basa da logistica garantisce l'entir refurniment e retransport d'armas, da material e da victualias e procura per il mantegniment da l'infrastructura. Ad ella appartegnan er las truppas da sanidad e da transport. La Basa d'agid al commando metta a disposiziun tut las prestaziuns da sustegn electronics necessarias.

Uffizi federal da l'armament armasuisse

Schef da l'armament: **Martin Sonderegger**
www.armasuisse.ch

L'Uffizi federal da l'armament armasuisse è il center da competenza dal DDPS per l'acquisiziun, per la tecnologia e per las immobiglias. El garantisce il provediment da l'armada, ma er da terzas varts, cun systems, vehichels, aviuns e helicopters, material ed immobiglias. El administrescha en moda duraivla circa 8000 edifizis e stabiliments sco er 24 000 hectaras terren dal DDPS. Cunquei che armasuisse accompagna las armas, ils apparats e las immobiglias durant lur entira «vita», è el er responsabel per lur liquidaziun suenter la fin da lur utilisaziun.

Uffizi federal da topografia swisstopo

Directur: **Fridolin Wicki**
www.swisstopo.ch

Infurmaziuns che concernan il territori en furma da chartas, saja quai sur u sut terra, è in element central da l'infrastructura da mintga pajais. Decisiuns transparentas e chapavlas en la politica, en l'economia, en la societad, dentant er en la vita privata n'èn betg pli imaginablas senza enconuscher il territori. L'Uffizi federal da topografia swisstopo procura per ina documentaziun fidada e duraivla da la cuntrada e dal sutterren. El coordinescha la geoinfurmaziun sin plaun federal e cun ils chantuns, ha la surveglianza suprema davart la mesiraziun uffiziala, maina l'Institut geografic militar ed administrescha il geoportal da la Confederaziun cun il program da chartas map.geo.admin.ch.

Uffizi federal da protecziun da la populaziun UFPP

Directur: **Benno Bühlmann**
www.bevoelkerungsschutz.ch

En cas da catastrofes e da situaziuns d'urgenza garantisce la protecziun da la populaziun la collavuraziun da las tschintg organisaziuns partenarias: la polizia, ils pumpiers, ils fatgs da sanidad, ils manaschis tecnics e la protecziun civila. Cumpetents èn per gronda part ils chantuns. L'Uffizi federal da protecziun da la populaziun (UFPP) procura per las infurmaziuns da basa e per la coordinaziun, per exempel en ils secturs avertiment ed alarm, scolaziun ed infrastructura da protecziun. A l'UFPP appartegnan la Centrala naziunala d'alarm (CENAL) ed il Labor Spiez. En cas d'eveniments da radioactivitad augmentada alar mescha la CENAL la populaziun ed ordinescha las mesiras da protecziun necessarias. Il Labor Spiez è l'institut federal per la protecziun ABC. Ses servetschs vegnan adina puspè duvrads er sin plaun internaziunal.

Uffizi federal da sport UFSPo

Directur: **Matthias Remund**
www.baspo.ch

L'Uffizi federal da sport (UFSPo) promova il sport ed il moviment per tuts. L'UFSPo è responsabel per Giuventetgna+ sport, l'ovra da promoziun dal sport la pli impurtanta da la Confederaziun. El maina la scola auta federala da sport a Magglingen SAFSM, in lieu da furmaziun e da perscrutaziun renumà. Els centers da sport a Magglingen ed a Tenero porschan implants da trenament e da scolaziun moderns per federaziuns, scolas ed uniuns.

Departament federal da finanzas

DFF

REGENZA

Il contact cun las autoritads daventa pli simpel grazia a la digitalisaziun. Cun l'app «QuickZoll» po per exempel vegnir declarada la rauba directamain via telefonin.

Schef dal DFF è Ueli Maurer. El è en il Cussegl federal dapi l'onn 2009. L'onn 2019 è el il president da la Confederaziun.

Nizzegiar las schanzas da la digitalisaziun

Il DFF, sco departament da la digitalisaziun en il vair senn, nizzegia las schanzas da la digitalisaziun. Divers andaments administrativs sco er las relaziuns cun la populaziun e cun l'economia pon vegnir facilitads considerablmain cun agid da la digitalisaziun. Grazia al program da transfurmaziun DaziT passa l'Administraziun federala da duana (AFD) per exempel successivamain a l'epoca digitala. La finamira è quella d'exequir tut las formalitads da cunfin independentamain dal temp e dallieu. L'economia, la populaziun e l'administraziun duain profitar da facilitaziuns fundamentalas grazia a process cumplainamain digitalisads. L'app «QuickZoll», che permetta da declarar la rauba importada directamain via telefonin, è gia en funcziun.

La digitalisaziun gida da facilitar las relaziuns tranter stadi e pievel.

Modernisar il sistem fiscal

Il sistem fiscal svizzer n'è betg cementà per adina. Anzi, da temp en temp sto el vegnir adattà a novas cundiziuns e premissas. In basegn da refurma urgent exista en connex cun la taglia per firmas, nua che la Svizra senta adina pli fitg la concorrenza internaziunala. Actualmain s'occupa il parlament da l'aboliziun dals dischavantatgs per pèrs maridads. Uschia po vegnir eliminà il tractament inegual da pèrs cun gudogn dubel en cumparegliaziun cun pèrs en concubinats

che sa chattan en la medema situaziun economica. Refurmas en connex cun las taxas da bul e cun la taglia anticipada vegnan dabun a nossa piazza economica e garantechan a lunga vista piazzas da lavur.

Avrir las portas a la branscha da finanzas a l'exteriur

La Svizra dispona d'ina da las meglras, da las pli segiras e da las pli cumpetitivas piazzas da finanzas en tut il mund. Per che quai vegnia er pertschavì correspudentamain sin il martgà global, sa stenta il DFF da metter a disposiziun las infurmaziuns necessarias, da coordinar las activitads dals acturs cumpigliads e d'avrir a la branscha da finanzas la porta per affars exteriurs. Cun la noziun superiura «Focus piazza da finanzas» duain vegnir accentuadas las fermezzas da la piazza da finanzas svizra. Plinavant duain vegnir defendids activamain ils interess da noss pajais.

Departament federal da finanzas DFF

Il Departament federal da finanzas incassescha taglias e dazis e controlla il traffic da persunas e da rauba al cunfin. El furnescha servetschs per l'entira administraziun federala, da l'informatica al personal fin a l'infrastructura. Cun sia politica da taglias e da finanzas garantisce el la capaciad da prestaziun da la Confederaziun svizra e da la Svizra sco piazza economica.

Expensas 2017	16,93 mia. fr.
---------------	----------------

Piazzas a temp cumplain 2017	8669
------------------------------	------

www.efd.admin.ch

Secretariat general SG-DFF

Secretaria generala: **Rahel von Kaenel**
www.efd.admin.ch

Il SG è il scharnier tranter il schef dal departament ed ils uffizis federals, tranter ils chantuns, tranter las collavuraturas ed ils collavuratur da las medias e tranter las persunas responsablas per la communicaziun. El planisescha e coordinescha las fatschentas dal DFF per il parlament e per il Cussegl federal. El infurmescha la publicitad davart tut las fatschentas dal Cussegl federal e dal departament.

Secretariat da stadi per dumondas finzialas internaziunales SFI

Secretaria da stadi: **Daniela Stoffel** (a partir dal 1.3.2019)
www.sif.admin.ch

Il SFI defenda ils interess da la Svizra en dumondas da finanzas, da valuta e da taglia envers pajais partenaris ed en gremis internaziunals. El s'engascha per bunas cundiziuns generalas, cun las qualas la Svizra dispona d'ina piazza finziala ed economica segira, cumpetitiva e renconuschida sin l'entir mund. Il SFI è ultra da quai cumpetent per realisar la politica dal martgà da finanzas dal Cussegl federal.

Administraziun federala da finanzas AFF

Directur: **Serge Gaillard**
www.efv.admin.ch

L'AFF suvegla la cassa federala e garantisce la prontad da pajament da la Confederaziun. Ella elavura il preventiv, il plan da finanzas ed il quint federal. La basa per ina politica da finanzas solida è il frain a l'indebitament, in sguard critic sin il demandar finzial dals departaments e la consideraziun da la situaziun economica.

Uffizi federal da personal UPPER

Directura: **Barbara Schaerer**
www.epa.admin.ch

Sco patruna stat la Confederaziun en ina dira concorrenza cun autras interpresas. L'UPPER è responsabel per la politica da personal e per la politica preventiva da la Confederaziun. El procura che l'administraziun federala restia ina patruna cumpetitiva.

Administraziun federala da taglia AFT

Directur: **Adrian Hug**
www.estv.admin.ch

L'AFT incassescha la gronda part da las entradas federalas e permetta uschia a la Confederaziun d'ademplier sias incumbensas. Per quest intent incassescha ella la taglia sin la plivalur, la taglia federala directa, la taglia anticipada, las taxas da bul e la taxa da cumpensaziun per l'obligaziun da far servetsch militar. Ultra da quai presta ella agid uffizial internaziunal en dumondas fiscalas.

Administraziun federala da duana AFD

Directur: **Christian Bock**
www.ezv.admin.ch

L'AFD procura ch'il traffic transcunfinal da rauba e da persunas circuleschia sche pussaivel senza disturbis. Per il traffic da rauba èn competents spezialists civils da duana. La part unifurmada ed armada da l'AFD, il corp da guardias da cunfin, surpiglia las incumbensas da segirezza, da duana e da migraziun. La duana incassescha er ina taglia sin la plivalur, ina taglia sin ils ielis minerals ed ina taglia sin il tubac. Il cumenzament da l'onn 2018 è l'Administraziun federala d'alcohol vegnida integrada en en l'AFD. Entaifer l'AFD è ussa la partiziun Alcohol e tubac responsabla per l'execuziun da la legislaziun d'alcohol.

Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT

Directur: **Giovanni Conti**
www.bit.admin.ch

Sco center da competenza da las TI da la Confederaziun sustegna l'UFIT ils process da lavur da l'administraziun federala e procura per ina telecomunicaziun optimala tranter tut ils uffizis federals en Svizra ed a l'exteriur. En connex cun la colliaziun electronica da la Confederaziun e la publicitad gioga el in rolla centrala.

Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL

Directur: **Pierre Broje**
www.bbl.admin.ch

L'UFEL construescha, mantegna ed administrescha las immobiglias civilas da la Confederaziun. Quai èn la Chasa federala, ils edifizis da l'administraziun e las ambassadas svizras a l'exteriur. Sco post central d'acquisiziun cumpra el meds d'informatica, l'equipament per ils biros sco er publicaziuns per l'entira administraziun federala.

Organ da direcziun informatica da la Confederaziun ODIC

Delegà: **Peter Fischer**
www.isb.admin.ch

Il ODIC ha l'incumbensa da realisar la strategia per la tecnica d'infurmaziun e da comunicaziun en l'administraziun federala. Plinavant coordinescha el la realisaziun da la strategia dad e-government en Svizra tranter la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas e maina la Centrala d'annunzia e d'analisa per la segirezza da l'infurmaziun (MELANI).

Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA

Directur: **Mark Branson**
www.finma.ch

Per survegliar la bransch da finanzas dovri ina surveglianza ferma, cumpetenta ed independenta: la FINMA. Ella s'engascha per la protecziun dals crediturs, dals investiders e da las persunas assicuradas e surveglia la funcziunalitad dals martgads da finanzas. Ella surveglia las bancas, las assicuranzas, las bursas ed ils fonds ch'èn suttemess a l'obligaziun da dumandar ina permissiun.

Controlla federala da finanzas CDF

Directur: **Michel Huissoud**
www.efk.admin.ch

La CDF è l'organ suprem per la surveglianza da las finanzas da la Confederaziun. Ella è independenta e controlla il demanar finanziar da l'administraziun federala e dals tribunals sco er da numerusas organisaziuns semistatalas. Il quint da la Confederaziun suttemetta ella ad ina controlla annuala. Sia finamira è d'impunder ils daners da taglia a moda spargnusa ed effectiva.

Cassa federala da pensiun PUBLICA

Directur: **Dieter Stohler**
www.publica.ch

Sco instituziun collectiva senza finamira da rendita da la prevenziun professiunala administrescha PUBLICA ina facultad totala dad actualmain passa 38 milliardas francs svizzers. Cun 64000 persunas assicuradas e 42000 persunas pensiunadas fa ella part da las cassas da pensiun las pli grondas da la Svizra.

Departament federal d'economia,
furmaziun e retschertga

DEFR

REGENZA

Roboters mulshan vatgas: La digitalisaziun facilitescha la lavur dà las puras e dals purs en stalla. La tecnica furnescha plinavant numerusas datas, per exempel davart la sanadad dals animals.

Schef dal DEFR è Guy Parmelin. El è en il Cussegl federal dapi l'onn 2016.

L'agricultura en transformaziun

La transformaziun digitala na sa ferma betg davant l'agricultura. Anzi, ella ha per part tschiffà l'agricultura pli baud ch'alters secturs economics. Dumondas per pajaments directs fan ins oz per exempel en l'internet. Er la banca da datas davart il traffic d'animals vegn per gronda part gestiunada online. En il fratemp na vai dentant betg pli mo per la registraziun digitala da datas, mabain er per colliar questas datas ina cun l'autra e la finala per il management efficaci en ils manaschis. Dronas gidan a chattar ansiels sin il fons, a registrar las cundiziuns dal terren e da las plantas ubain ad identifitgar e cumbatter zerclim. Sensurs vegnan a pudair survegliar en l'avegnir la sanadad d'entiras muntaneras. En tut na lavuran ils purs betg pli pauc che pli baud, però sa laschan bleras chaussas organisar en moda pli flexibla e mobila.

Tecnologias modernas transforman il mund da lavur ed il mintgadi.

L'offensiva da la digitalisaziun cuntanscha il mintgadi

Per ina part da las Svizras e dals Svizzers resta la digitalisaziun fin oz in tema in zic abstract. Dentant vegnin nus adina pli fitg en contact cun ella en il mintgadi: La digitalisaziun facilitescha per exempel da lavurar sch'ins è en gir, augmenta – grazia a sensurs ch'èn colliads in cun l'auter – la segirezza d'aviuns e porta novas enconuschientschas

medicinalas tras l'evaluaziun da grondas massas da datas. La digitalisaziun è dentant er ina gronda sfida per nus: Numerus profils professiunals sa transfurman en moda considerabla e novs naschan. Communablamain defineschan e realiseschan la Confederaziun, ils chantuns e l'economia quests novs profils. Uschia na vegnan betg mo stgaffidas novas plazzas, a las persunas spezialisadas ch'èn dumandadas sin il martgà da lavur vegn er puschida ina scolaziun ubain ina furmaziun supplementara.

Ulteriuras convenziuns da commerzi liber en mira

La furmaziun da persunas spezialisadas adattadas furma la spina dorsala da nossa economia ed augmenta la forza innovativa e la cumpetitivitad da nossas interpresas. Per interpresas orientadas a l'export è questa cumpetitivitad d'ina impurtanza particulara. Plinavant dovran ellas in access als martgads esters, e quai sche pussaivel senza obstachels e senza discriminaziuns.

Convenziuns da commerzi liber èn instruments impurtants per realisar questas finamiras. La Svizra ha gia cuntanschì bler cun sias 40 cunvegns conclusidas cun 30 pajais – ultra da l'UE e da l'AECL. I resta ina finamira dal Cussegl federal da concluder talas cunvegns cun ils partenaris commerzials impurtants da la Svizra – numerusas tractativas vegnan gist negoziadas.

Departament federal d'economia, furmaziun e retschertga

DEFR

En il DEFR vegnan creadas las cundiziuns generalas per plazzas da lavur, per plazzas da lavur, per la creschientscha e per il bainstar en Svizra. Er la politica da furmaziun e da perscrutaziun è furma in'incumbensa dal departament. Gist quattras han praticamain tut las abitantas ed ils abitants da la Svizra in connex direct cun il DEFR. En il mintgadi gogan dentant ina rolla impurtanta er l'alimentaziun tras l'agricultura, il suttetg en connex cun ils fatgs d'abitaziuns ed il refurniment en cas da crisa grazia al provediment economic dal pajais.

Expensas 2017 **12,36 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2017 **2153**

www.wbf.admin.ch

Secretariat general SG-DEFR

Secretaria generala: **Nathalie Goumaz**
www.wbf.admin.ch

Sco post da stab e da coordinaziun è il Secretariat general dal DEFR suttaless al schef dal departament. El dirigia il basegn da persunal e da finanzas en il departament, prepara las fatschentas per il parlament e per il Cussegl federal ed infurmescha la publicitad. Administrativamain al èn suttaless l'Uffizi federal per dumondas dal consum (UFDC). L'UFDC s'occupa tranter auter d'agids finanziaus ad organizaziuns da consumers e da la decleraziun da laina e maina – ensemen cun il SECO – il post d'annunzia e d'infurmaziun per la segirezza da products.

Secretariat da stadi da l'economia SECO

Secretaria da stadi: **Marie-Gabrielle Ineichen-Fleisch**
www.seco.admin.ch

Il SECO s'occupa da las dumondas centralas da la politica economica. Sias finamiras èn ina creschientscha economica persistente, in'auta occupaziun e cundiziuns da lavur gistas. Per quests intents stgaffescha el las cundiziuns generalas necessarias per la politica exteriura e l'economia da l'exteriur. Il spectrum dals temas dal SECO tanscha da la politica dal martgà da lavur sur la protecziun dals lavurants, la reducziun da barrieras commerzialis, l'access als martgads da l'exteriur fin a la cooperaziun economica al svilup.

Secretariat da stadi per furmaziun, retschertga ed innovaziun SEFRI

Secretaria da stadi: **Martina Hirayama**
www.sbf.admin.ch

Furmaziun, retschertga ed innovaziun (FRI) èn las pitgas purtantas da la Svizra. Lur success sa basa decisivamain sin la producziun, la derasaziun e l'utilisaziun d'enconuschentschas e da savida. Il SEFRI ha l'incumbensa da rinforzar e da sviluppar vinavant qualitativamain il sistem FRI tranter auter ensemen cun ils chantuns, cun l'economia, cun las instituziuns e cun ils organs da las scolas autas, da la promoziun da la perscrutaziun e da l'innovaziun.

Uffizi federal d'agricultura UFAG

Directur: **Bernard Lehmann**
www.blw.admin.ch

L'agricultura caracterisescha la Svizra. Per ch'i restia uschia stgaffescha l'UFAG perspectives per in'agricultura e per ina economia alimentara che ha success sin ils martgads cun ses products alimentars d'auta qualitad, che producescha a moda persistente e che schanegia las resursas. L'UFAG s'engascha per cundiziuns generalas che promovon la capacitad da prestaziun tenor principis d'interpresa en l'agricultura. L'institut da perscrutaziun Agroscope furnescha la basa scientifica.

Uffizi federal per il provediment economic dal pajais UFPE

Delegà: **Werner Meier**
www.bwl.admin.ch

Sco plattafurma per dumondas da la segirezza dal provediment procura l'UFPE – en stretga collavuraziun cun l'economia privata, cun uffizis partenaris e cun ils chantuns – che grondas strengas da furniziun temporaras en connex cun bains e servetschs essenzials n'hajan betg consequenzas considerablas per la populaziun e per l'economia da noss pajais.

Uffizi federal d'abitaziuns UFAB

Directur: **Ernst Hauri**
www.bwo.admin.ch

Abitar è in basegn fundamental – ed abitaziuns èn in bain economic impurtant. L'UFAB promova in martgà d'abitaziuns ch'è attractiv per investir e che permetta da metter a disposiziun spazi d'abitar suffizient en tut las classas da pretsch. Cun agids finansials sustegna l'UFAB cun cleras intenziuns la construcziun d'abitaziuns d'utilità publica. En il dretg da locaziun ston vegnir accordads ils interess dals locaturs e dals locataris.

Uffizi federal dal servetsch civil CIVI

Directur: **Christoph Hartmann**
www.zivi.admin.ch

L'Uffizi federal dal servetsch civil (CIVI) è responsabel per tut ils fatgs dal servetsch civil. El decida davart l'admissiun al servetsch civil e garantisce ch'ìls civilists adempleschian lur obligaziun da far servetsch. El renconuscha, examinescha e maina ultra da quai ils manaschis d'engaschament. Il CIVI consista da tschintg centers regiunals ad Aarau, Rütli, Thun, Losanna e Rivera. El dispona d'in post central a Thun e maina il center da scolaziun dal servetsch civil a Schwarzsee en il chantun Friburg. Il servetsch civil schlia – sco furma da l'obligaziun da servetsch – il problem da la refusa dal servetsch militar per motivs da coscienza, presta servetschs per la communitad là, nua che las resursas mancan e surpiglia incumbensas civilas en la politica da segirezza.

Surveglianza dals pretschs SPR

Survegliader dals pretschs: **Stefan Meierhans**
www.preisueberwacher.admin.ch

Il survegliader dals pretschs intervegn, sch'i dat pretschs che n'èn betg sa furmads en la concorrenza libra e ch'èn abusivamain auts. Ses champs da lavur principals èn ils fatgs da sanadad ed il sector da las infrastructuras.

Cumissiu da concorrenza CUMCO

Directur: **Patrik Ducrey**
www.weko.admin.ch

La CUMCO s'engascha per martgads averts. Ella intervegn en cas da cartels, da l'abus da la pussanza sin il martgà, da fusiuns privlusas e d'impediments dal stadi envers la concorrenza. Sco «advocata da la concorrenza» infurmescha e cusseglia ella interpresas e posts statals.

Sector da las Scolas politechnicas federalas Sector da las SPF

President dal Cussegl da las SPF: **Fritz Schiesser**
www.ethrat.ch

Il sector da las SPF furman las duas scolas politechnicas federalas a Turitg (SPFT) ed a Losanna (SPFL) sco er ils quatter instituts da perscrutaziun Institut Paul Scherrer (IPS), Institut federal per la perscrutaziun da guaud, naiv e cuntrada (WSL), Institut federal da controlla da material e da perscrutaziun (Empa) ed Institut federal per provediment, serenaziun e protecziun da las auas (Eawag). Il Cussegl da las SPF è l'organ strategic da direcziun e da surveglianza dal sector da las SPF. El surveglia ils plans da svilup, concepescha il controlling e garantisce la coordinaziun.

Institut federal da scola auta per la furmaziun professiunala IFFP

Directur a.i.: **Jean-Pierre Perdrizat**
www.ehb.swiss

L'IFFP è l'organisaziun svizra d'experts per la furmaziun professiunala. El porscha scolaziuns e furmaziuns supplementaras per persunas responsablas per la furmaziun professiunala, perscrutescha la furmaziun professiunala, sviluppescha vinavant professiuns e sustegna la collavuraziun internaziunala da la furmaziun professiunala. L'IFFP ha sias sedias a Zollikofen sper Berna (sedia principala), a Losanna ed a Lugano, cun sedias externas ad Olten ed a Turitg.

Agentura svizra per la promoziun da l'innovaziun Innosuisse

Directura: **Annalise Eggimann**
www.innosuisse.ch

Innosuisse promova projects d'innovaziun tranter interpresas e scolas autas, sustegna start-ups a realisar lur ideas da fatschenta sco er il transfer da savida e da tecnologia tranter la scienza e l'industria.

Departament federal per ambient, traffic,
energia e comunicaziun

DATEC

La digitalisaziun transforme il traffic. Vehichels senza
manischunz, sco questa navetta autonoma a Friburg,
promovan l'effizienz e la segirezza.

Scheffa dal DATEC è Simonetta Sommaruga. Ella è en il Cussegl federal dapi l'onn 2010.

Il tractament da las datas, las ristgas virtualas, la tema da perder la lavur d'ina vart – ina qualitat da viver pli auta, andaments pli simpels e la creaziun da novas domenas da fatschenta da l'autra vart. La digitalisaziun è ina gronda sfida per nus, e quai sin tut ils nivels. Il Cussegl federal considerescha quest svilup sco ina gronda schanza. Cun sia strategia «Svizra digitala» vul el sustegnair l'economia e la societad en la fasa da transiziun tranter l'epoca analogica e l'epoca digitala. Il DATEC procura ch'innovaziuns vegnian utilisadas per vias e purschidas da traffic modernas sco er per raits da comunicaziun e per raits electricas.

Per il Cussegl federal è la digitalisaziun ina gronda schanza.

Reservar la colliaziun da chasa a chasa via app

Exempel mobilitad: Grazia a vehichels automatisads pudess il traffic sin via daventar pli effizient, pli current e pli segir – in gudogn per automobilists, per l'economia e per la qualitat da l'aria. Er l'utilisaziun dal traffic da rauba vegn meglierada cun agid da systems da logistica pli intelligents sco er cun agid da dronas. Per quai che riguarda il transport public pudessan taxis collectivs e models da car-sharing cumpletar la purschida actuala. Er ils differents meds da transport vegnan colliads pli e pli fitg in cun l'auter. En l'avegnir duai la colliaziun individuala da chasa a chasa vegnir reservada e pajada via app, independentmain dal med da transport. Quest potenzial vul il DATEC

trair a niz – per exempel cun permetter emprovas da pilot cun bus senza manischnunz.

Exempel energia: Grazia a la digitalisaziun vegnan en l'avegnir tut las parts dal sistem d'energia colliadas ina cun l'otra – dal quintader en las chasadas fin a las turbinas da l'implant electric. Quai permetta da reducir il basegn da chalur e da fradur dals edifizis, d'augmentar l'effizienz sco er da schanegiar la bursa e l'ambient. Ultra da quai pon tecnologias intelligentas integrar optimalmain en la rait electrica existenta las energias regenerablas che daventan pli e pli impurtantas.

La quantidad da datas creschenta basegna ina meglra infrastruttura

Premissas impurtantas per quests svilups èn l'internet spert, la rait a bindel fitglartg e l'introducziun da la proxima generaziun da telefonia mobila 5G. La quantidad da las datas che nus transmettain sur la rait da telefonia mobila sa dublegia numnadamain mintga onn. Il DATEC è actualmain vi da preparar quest pass tecnic – resguardond la protecziun da l'uman, da l'animal e da l'ambient.

Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun DATEC

Il DATEC è il departament d'infrastructura da la Svizra. Vias, binaris e conducts da current: Quai che tegna ensemen noss pajais è chausa dal DATEC. Gist tuttina s'occupa el dal terren, da l'aua, da l'aria, dals animals, da las plantas e da las cuntradas. Questas resursas natiralas èn la basa da la vita, ma stattan sut squitsch pervia da noss cumportament. Mantegnair questa basa è ina da las incumbensas centralas dal DATEC.

Expensas 2017 **10,69 mia. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2017 **2240**

www.uvek.admin.ch

Secretariat general SG-DATEC

Secretari general: **Matthias Ramsauer**
www.uvek.admin.ch

Il stretg entretschament tematic da bleras fatschentas preten- da ina coordinaziun cumplexsiva cun ils uffizis speziels dal DATEC e cun ils auters departaments. Questa lavur surpiglia il SG-DATEC. El prepara las fatschentas dal Cussegl federal, guida ad etablir la planisaziun politica, serve sco punct da contact cun il parlament e garantisce la comunicaziun vers anora. Ultra da quai ademplescha el la rolla dal proprietari da la Posta, da las VFF, da la Swisscom e da Skyguide e surveglia la realisaziun da las finamiras strategicas ch'il Cussegl federal prescriba per questas interpresas.

Uffizi federal da traffic UFT

Directur: **Peter Füglistaler**
www.bav.admin.ch

L'uffizi federal da traffic UFT dirigia l'engroniment graduà e la finanziaziun da l'infrastructura da viafier. El realisescha las incaricas dal Cussegl federal e dal parlament, surveglia ch'ils custs ed ils termins vegnian observads e s'occupa da la segirezza en il traffic public.

Uffizi federal d'aviatica civila UFAC

Directur: **Christian Hegner**
www.bazl.admin.ch

L'UFAC s'engascha per in aut standard da segirezza en l'aviatica civila da la Svizra. Per quest intent sa basa el principalmain sin standards accordads internaziunalmain. Supplementarmain a la lavur da surveglianza è el competent per la preparaziun e realisaziun da decisziuns da la politica d'aviatica. L'uffizi s'engascha plinavant en las organizaziuns internaziunalas d'aviatica per ils interess da la Svizra.

Uffizi federal d'energia UFE

Directur: **Benoît Revaz**
www.bfe.admin.ch

La politica d'energia dal Cussegl federal ha l'intent da megliar l'effizienz energetica, d'amplifitgar las energias regenerablas, cunzunt la forza idraulica, da sviluppar vinavant las raits d'electricidad, da rinforzar la perscrutaziun d'energias e da promover la collavuraziun internaziunala. L'UFE realisescha quests principis en la pratica. El elavura per exempel prescripziuns davart il consum d'energia d'apparats dal tegnairchasa, da l'electronica da divertiment, da lampas e da motors electricis. La finamira è da metter a disposiziun er en l'avegnir in provediment d'energia sufficient, segir, pajabel ed ecologic.

Uffizi federal da vias UVIAS

Directur: **Jürg Röthlisberger**
www.astra.admin.ch

Per incumbensa dal Cussegl federal e dal parlament s'occupa l'UVIAS da l'engrondiment e dal mantegniment da las vias naziunalas. Ultra da quai realisescha el il program da segirezza dal traffic «Via sicura». La finamira è da reducir anc pli fitg il dumber dals mortoris e da las persunas blessadas en consequenza d'accidents da traffic. Mo manischunzs bain scolads duain charrar cun vehichels segirs sin vias segiras.

Uffizi federal da comunicaziun UFCOM

Directur: **Philipp Metzger**
www.bakom.admin.ch

Telefonar, scriver e-mails u SMS e navigar en l'internet – per quai dovre in'infrastructura da comunicaziun da gronda prestaziun. L'UFCOM gida a metter a disposiziun quella en l'entira Svizra. El reparta ils retgavs da las taxas da radio e da televisiun als emetturs regiunals ed a la SRG SSR e procura che la pressa possia profitar da custs da spediziun favuraivels. Plinavant surveglia el il provediment da basa dal traffic da pajaments tras la Posta.

Uffizi federal d'ambient UFAM

Directur: **Marc Chardonens**
www.bafu.admin.ch

Las resursas natirals aua, terren ed aria èn sut squitsch perquai ch'ellas vegnan savens surduvradas. La politica d'ambient da la Svizra procura ch'ellas stettian a disposiziun er a las generaziuns futuras. L'incumbensa centrala da l'UFAM è da mantegnair ils sistems ecologics cun lur flora e fauna sco basa da la vita. L'UFAM s'occupa er dals motivs da la midada dal clima e da sias consequenzas. El gida ils chantuns e las vischnancas a sa proteger cunter aua gronda, crudada da crappa u lavinas. Quai fa el cun segirar las vias ed ils abitadis cun guauds da protecziun intacts u cun proteger cunter auas grondas renaturalisond ils flums.

Uffizi federal da svilup dal territori UFST

Directura: **Maria Lezzi**
www.are.admin.ch

L'augment da la populaziun, la mobilitad creschenta, las pretenziuns pli autas a la surfatscha d'abitar – dentant er la protecziun da la cuntrada: en quest champ da tensiun sa mova l'UFST. Per schanegiar il terren che daventa pli e pli stgars promova e surveglia el la basa giuridica per il svilup da l'abitadi. L'UFST gida ad accordar meglier l'infrastructura da traffic cun il svilup da l'abitadi. Il concept dal territori per la Svizra ch'è vegnì elavurà – sut la direcziun da l'UFST – da la Confederaziun, dals chantuns, da las citads e da las vischnancas tschenta las directivas per sviluppar il territori da noss pajais.

Inspecturat federal per la segirezza nucleara IFSN

Directur: **Hans Wanner**
www.ensi.ch

L'IFSN controlla che las ovras nuclearas funcziunian a moda segira en Svizra. Sia finamira suprema è da proteger l'uman e l'ambient cunter donns da radioactivitad. Perquai surveglia l'IFSN las 5 ovras nuclearas da la Svizra, ils deposits temporars per il rument radioactiv e la perscrutaziun nucleara a l'Institut Paul Scherrer, a la SPF Losanna ed a l'Universitad da Basilea.

La Chanzlia federala

ChF

A las sesidas dal Cussegl federal è adina preschents il chancelier federal ed ils dus vicechanceliers.

REGENZA

Al timun da la Chanzlia federala stat Walter Thurnherr. El è il chancelier federal dapi il 2016.

Il post da stab dal Cussegl federal

La Chanzlia federala exista dapi l'onn 1803 ed è l'autorità la pli veglia da la Confederaziun. Ella è il post da stab dal Cussegl federal e funcziuna sco scharnier tranter la regenza, l'administraziun, il parlament e la populaziun.

Sco ils commembers dal Cussegl federal vegn er il chancelier federal elegì dal parlament per 4 onns. Sco schef dal stab dal Cussegl federal procura el che la regenza funcziunia senza incaps. Ensemen cun ils dus vicechanceliers sa participescha el a las sesidas dal Cussegl federal. Il chancelier federal po far propostas tar tut las fatschentas dal Cussegl federal, n'ha dentant betg il dretg da votar.

Chanzlia federala ChF

La Chanzlia federala è il post da stab dal Cussegl federal. Ella prepara las sesidas da la regenza ed infurmescha davart ses conclus. Ella controllescha che las iniciativas ed ils referendums sajan legitims e procura che las elecziuns e votaziuns naziunalas vegnian realisadas correctamain. Ella publitgescha texts uffizials en pliras linguas.

Expensas 2017 **73 miu. fr.**

Plazzas a temp cumplain 2017 **202**

www.bk.admin.ch

Planisescha per il Cussegl federal

La politica dal Cussegl federal è integrada en ina planisaziun. La Chanzlia federala prepara ils instruments da planisaziun en stretga collavuraziun cun ils departaments: i dat ina planisaziun da la legislatura da 4 onns. Da quella vegnan deducidas finamiras annualas. En il rapport da gestiun mussa il Cussegl federal, sche las finamiras èn vegnidas cuntanschidas.

Prepara las sesidas dal Cussegl federal

Il Cussegl federal sa raduna per ordinari ina giada l'emna per ina sesida. La Chanzlia federala fa la glista da tractandas. Avant ch'il Cussegl federal tracta sias fatschentas, pon ils departaments ed ils uffizis federals inoltrar lur valitaziun en chaussa e far propostas. La Chanzlia federala coordinescha questa procedura da cunrapport ed examinescha las fatschentas ord vista formala e giuridica.

Infurmescha davart las decisiuns dal Cussegl federal

Suenter mintga sesida dal Cussegl federal sa preschenta il pledader dal Cussegl federal e vicechancelier **André Simonazzi** a las medias ed orientescha la publicitad davart las decisiuns dal Cussegl federal. Savens vegn el accumpagnà d'in u

da plirs commembers dal Cussegl federal e da personas specialisadas da l'administraziun federala. Els tuts dattan pled e fatg a las schurnalistas ed als schurnalists.

www.admin.ch/tv (conferenzas da medias)

www.admin.ch/news (communicaziuns a las medias)

Suenter las sesidas dal Cussegl federal infurmescha la Chanzlia federala er ils set departaments davart las decisiuns prendidas. Per questa incumbensa è responsabel il vicechancelier **Jörg De Bernardi** (a partir dal 1. da matg 2019 Viktor

Rossi). La Chanzlia federala publitgescha ils conclus federals ed ils rapports en las trais linguas uffizialas en il Fegl uffizial federal. Leschas ed ordinaziuns novas u midadas publitgescha ella en la Collecziun uffiziala dal dretg federal.

www.admin.ch/dretgfederal

Publitgescha sin tut ils chanals

Avant mintga votaziun survegnan las var 5 milliuns personas cun dretg da votar ina brochura davart ils projects da votaziun. La Chanzlia federala realisescha quella en collavuraziun cun ils departaments. Avant las elecziuns federalas edescha ella mintgamai in mussavia electoral. Cun brochuras sco «La Confederaziun en furma concisa» e cun duas paginas d'internet infurmescha la Chanzlia federala davart las activitads e davart las caracteristicas da la regenza e da las autoritads.

www.admin.ch (regenza ed administraziun)

www.ch.ch (Confederaziun e chantuns)

www.youtube.com > «Der Schweizerische Bundesrat»

www.twitter.com/BR_Sprecher (pledader dal Cussegl federal)

Translatescha en pliras linguas

En Svizra èn il tudestg, il franzos ed il talian las linguas uffizialas. Ils texts da las leschas, da las ordinaziuns e dals contracts internaziunals sco er ils documents per las votaziuns e per las elecziuns ston star a disposiziun almain en questas trais linguas. Per quai procuran ils Servetschs linguistics da la Chanzlia federala. Sche necessari, fan els er translaziuns en rumantsch ed en englais.

Surveglia ils dretgs dal pievel

Sin plaun naziunal pon las Svizras ed ils Svizzers votar trais fin quatter giadas ad onn. Mintga 4 onns elegian els in nov parlament. La Chanzlia federala procura che tut giaja senza incaps. Tgi che vul lantschar ina iniziativa dal pievel u in referendum, chatta tar la Chanzlia federala las infurmaziuns necessarias per proceder correctamain. La Chanzlia federala controllescha er, sche las dumondas dal pievel adempleschan las premissas formalas.

Maina il project «Vote électronique»

Oz votescha la maioritad da las Svizras e dals Svizzers per corrispondenza. En intgins chantuns vegn plinavant gia tratga a niz la pussaivladad da votar sin via electronica. Gist per las Svizras ed ils Svizzers a l'exteriur è questa via da votar in instrument nizzavel. Ensem cun ils chantuns promova la Chanzlia federala il project «Vote électronique» per transmetter l'execuziun dals dretgs politics en l'era digitala. La finamira è quella d'establi la votaziun electronica en tut la Svizra e sco terz chanal da votaziun ordinari.

Sustegna il president da la Confederaziun

Durant ses onn presidial resultan incumbensas supplementaras per in cusseglier federal. La Chanzlia federala al sustegna en ses servetsch presidial cunzunt en dumondas da la diplomazia e da la comunicaziun.

Maina las chasas da giasts dal Cussegl federal

En la chasa von Wattenwyl ed en la residenza da champagna Lohn retschaiva il Cussegl federal sias visitas svizras e da l'exteriur. En la chasa von Wattenwyl sa scuntra el regularmain per discutir cun las partidas politics, quai èn ils uschenumnads «discurs da la chasa von Wattenwyl».

Incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT

Incumbensà: **Adrian Lobsiger**

www.edoeb.admin.ch

L'incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza controllescha che la Lescha federala davart la protecziun da datas vegnia observada, uschia che la sfera privata da las burgaisas e dals burgais vegn protegida, ed el cusseglia en dumondas da protecziun da datas. Ultra da quai procura el per la realisaziun dal princip da trasparenza. Quest princip garante-scha l'access a documents uffizials da l'administraziun federala. Sch'ina autoritad refusa l'access, po vegnir inoltrada a l'IFPDT ina dumonda da mediaziun.

La giudicativa

ILS TRIBUNALS

En las chanzias vegnan exequidas las differentas lavurs administrativas per las set partiziuns dal Tribunal federal. Avant che trametter ina sentenza a las partidas èn savens anc da sclerir dumondas redacziunalas da detagl.

La giudicativa 78

Il Tribunal federal ed ils tribunals d'emprima
instanza da la Confederaziun 80

La terza pussanza en il stadi

LA GIUDICATIVA

Intervista cun il president dal Tribunal federal Ulrich Meyer

Signur Meyer, decida il Tribunal federal adina en moda gista?

Il Tribunal federal na po betg sentenziar sa basond directamain sin ponderaziuns da giustia persunalas da las singulas derschadras e dals singuls derschaders. Anzi, el è suttamess al dretg vertent. Po ina sentenza legala pia esser malgista? En general betg. Dentant sto la schliaziun en vista a mintga cas vegnir reponderada, sch'il sentiment da giustia para disturbà. Jau mez n'hai anc mai stuì decider cunter mes agen sentiment da giustia, gnanc en quels cas, nua che la maiortad n'era betg d'accord cun mai.

Tge è caracteristic per in bun derschader federal?

L'emprima premissa è la passiuon per la chaussa, vul dir il plaschair vi da la professiuon. Ina derschadra federala u in derschader federal sto sa chapescha er disponer da las abilitads dal pensar giuridic sco er d'experientscha. Plinavant duess in derschader federal avair la prontezza da tadlar,

da resguardar auters puncts da vista e da laschar metter en dumonda l'atgna opiniun.

Tge capita, sch'ils derschaders federals n'èn betg d'accord cun la schliaziun d'in cas?

En quest cas datti ina deliberaziun publica da la sentenza. Las derschadras ed ils derschaders cumpigliads sa scuntraran en la sala da dretgira e discuteschan davart las differentas propostas. A la fin vegn la sentenza pronunziada en preschientscha dal public. I na dat nagin secret da sesida. Il princip democratic da la trasparenza, ch'è caracteristic per la Svizra, sa manifestescha uschia er a chaschun dal process da decisiun da la dretgira suprema.

Co sa cuntegna il Tribunal federal, sche sias sentenzias vegnan criticadas?

Fitg quiet. Sentenzias fan part da la discussiun publica. Igl è dal tuttafatg normal che las decisiuns dal Tribunal federal plaschan als ins, però betg als auters. Cun quai ston ins savair viver.

È la lavur dals derschaders federals sa midada en il decurs dal temp?

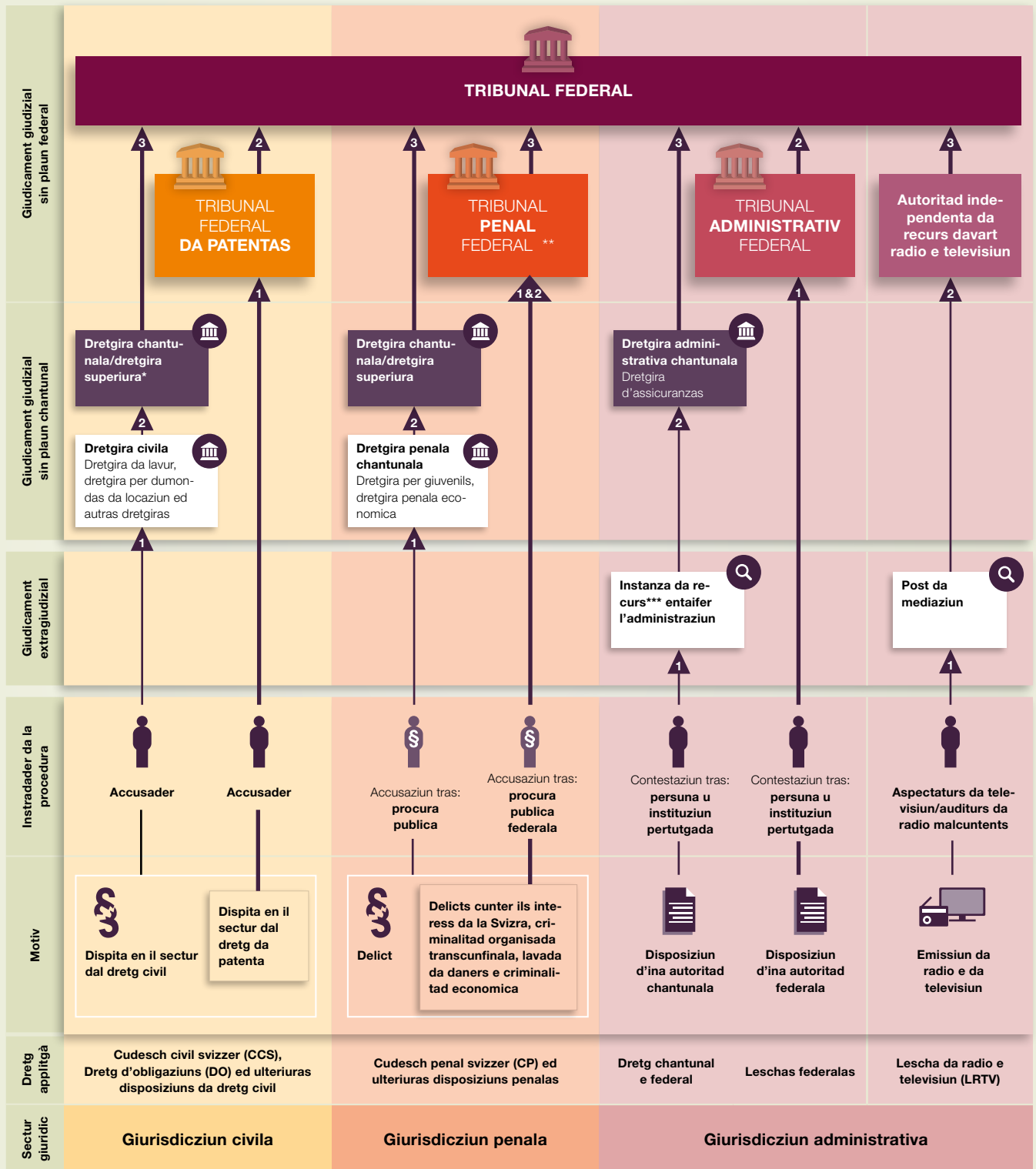
L'activitad da sentenza sco tala n'è betg sa midada. Leger, ponderar e scriber èn ils meds e las furmas dal process da decisiun giuridic. Percunter ha il computer influenzà considerablament la moda da lavurar. La gronda part da la lavur giuridica d'ozendi ha lieu al monitor.

«Igl è dal tuttafatg normal che las decisiuns dal Tribunal federal plaschan als ins, però betg als auters.»

Poss jau er trametter per e-mail in recurs al Tribunal federal?

Cun in simpel e-mail ubain per fax na va quai betg. Sin via electronica però bain, sche la dumonda cuntegna ina signatura electronica qualifitgada e sch'ella vegn tramessa al Tribunal federal sur ina plattafurma da consegna renconuschida entaifer il termin fixà. Ensemen cun ils chantuns lavura il Tribunal federal intensivamain vi da la realisaziun da la correspundenza giuridica electronica sin plaun naziunal.

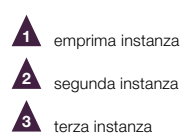
VIAS DA PROCEDURA TIPICAS EN IL SISTEM GIURIDIC SVIZZER

* En ils chantuns da Turiutg, Berna, Son Gagl ed Argovia datti ultra da quai ina dretgira commerciala che decida sco suletta instanza chantunala en cas da disputas da dretg commercial.

** La Chombra penala dal Tribunal penal federal decida sco emprima instanza, sia Chombra d'appellaziun sco segunda. Plinavant decida la Chombra da recurs dal Tribunal penal federal davart ordinaziuns da las autoritads da persecuziun penala da la Confederaziun, en il dretg penal administrativ, en cas d'assistenza giudiziala internaziunala en chaussas penals ed en conflicts da competenz.

*** Tut tenor il chantun/la materia è cumpetenta directamain la dretgira administrativa chantunala.

Ils tribunals sin plaun federal

IL TRIBUNAL FEDERAL ED ILS TRIBUNALS D'EMPRIMA INSTANZA DA LA CONFEDERAZIUN

Il Tribunal federal

President:
Ulrich Meyer

Vicepresidenta:
Martha Niquille

Il Tribunal federal è l'autorità giudiziaria suprema da la Svizra. El giuditgescha sco ultima istanza tut ils recurs cunter sentenzias da las dretgiras chantunales supremas, dal Tribunal penal federal, dal Tribunal amministrativ federal e dal Tribunal federal da patentas. Cun sias sentenzias procura il Tribunal federal ch'il dretg federal vegnia applitgà correctamain en il cas singul e ch'ils dretgs costituziunals da las burgaisas e dals burgais vegnian protegids.

Il Tribunal federal giuditgescha sco ultima istanza cas da quasi tut ils champs giuridics. Sin recurs da personas pertutgadas examinescha el, sch'il dretg è vegnì applitgà correctamain en cas da la decisiun contestada. Cun sias sentenzias garantgescha il Tribunal federal ch'il dretg federal vegnia applitgà en moda unitara en tut la Svizra. Sias decisiuns gidan a sviluppar il dretg e d'adattar el a las relaziuns midadas. Las autras dretgiras e las autoritàs amministrativas s'orienteschan a la giurisdicziun dal Tribunal federal e surpiglian ses principis. La procedura davant il Tribunal federal vegn fatga en scrit. Ina tractativa davant dretgira cun in'audiziun da partidas e da perditgas u cun plets da defensiun da las advocatas e dals advocats na datti betg. Anzi, per sia sentenza sa basa il Tribunal federal sin ils fatgs sco quai ch'els èn vegnids constatads da las istanzas precedentas e notads en las actas da l'antieriura procedura. Sch'il Tribunal federal arriva a la conclusiun ch'ina dretgira inferiura n'haja betg decidì correctamain, annullescha el la decisiun contestada e la trametta eventualmain enavos a l'istanza precedentia per la giuditgar da nov. Ultra da sia activitad sco organ giudicativ suprem exequescha il Tribunal federal la surveglianza administrativa dal Tribunal penal federal, dal Tribunal amministrativ federal e dal Tribunal federal da patentas.

Il Tribunal federal ha sia sedia a Losanna ed è structurà per sia giurisdicziun en 7 partiziuns ch'èn mintgamai responsablas per lur champs giuridics specifics. I dat duas partiziuns dal dretg public, duas dal dretg civil, ina dal dretg penal e duas dal dretg social; las ultimas duas partiziuns han lur sedia a Lucerna. Il secretariat general s'occupa da las incumbensas amministrativas dal tribunal.

Las 38 derschadras e derschaders dal Tribunal federal vegnan elegids da l'Assamblea federala plenara (Cussegl naziunale e Cussegl dals chantuns) sin proposta da la Cumissiun giudiziaria parlamentara tenor criteris professiunals, linguistics, regiunals e da la politica da partida per ina perioda d'uffizi da mintgamai 6 onns. Las derschadras federalas ed ils derschaders federali pon vegnir reelegids uschè savens sco quai ch'ellas ed els sa mettan a disposiziun; la limita da vegliadetgna è 68 onns. Or dal ravugl da las derschadras e dals derschaders en uffizi elegia l'Assamblea federala la presidenta u il president e la vicepresidenta u il vicepresidente dal Tribunal federal. Al Tribunal federal lavuran ultra da quai 19 derschadras federalas e derschaders federali en uffizi accessoric. Plinavant datti var 280 plazzas per actuaras ed actuars da dretgira e per autras collavuraturas e collavuratur.

Sedia: Losanna
www.bger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal penal federal

President:
Tito Ponti

Il Tribunal penal federal giuditgescha cas penals ch'èn suttemess a la giurisdicziun da la Confederaziun pervia da lur tematica speziala u pervia da lur impurtanza. Ultra da quai decida el davart recurs cunter las autoritads da persecuziun penala da la Confederaziun, en cas d'assistenza giudiziala ed en cas da conflicts da cumpetenza.

La gronda part dals cas penals vegn decidida en emprima istanza da las dretgiras chantunales. Mo tar tschertas categories da delicts prevesa la lescha in giudicament sin plaun federal tras il Tribunal penal federal. Latiers tutgan delicts cunter ils interess da la Confederaziun, delicts cun materias explosivas, cas transcunfinals da criminalitad economica, da criminalitad organisada, da corrupziun e da lavada da daners sco er delicts che han in connex cun l'aviatica u cun material da guerra. Il Tribunal penal federal controlla ultra da quai sin recurs las ordinaziuns da las autoritads da persecuziun penala da la Confederaziun, en il dretg penal administrativ ed en l'assistenza giudiziala internaziunala en chaussas penales. Plinavant decida el en cas da conflicts da cumpetenza tranter las autoritads da persecuziun penala. Cunter la gronda part da las decisziuns pon ins far recurs tar il Tribunal federal.

Il Tribunal è dividì en ina Chombra penala ed en ina Chombra da recurs. Dapi il 1. da schaner 2019 dispona el ultra da quai d'ina Chombra d'appellaziun. Las derschadras ed ils derschaders vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da 6 onns.

Il tribunal penal federal exista dapi l'onn 2004 ed ha sia sedia a Bellinzona. El cumpiglia 19 derschaders ordinaris e 10 derschadras e derschaders en uffizi accessoric. Quels vegnan sustegnids da ca. 50 collavuraturas e collavuratur.

Sedia: Bellinzona
www.bstger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal administrativ federal

Presidenta:
Marianne Ryter

Il Tribunal administrativ federal decida davart recurs cunter ordinaziuns da las autoritads federalas. Ils var 7500 cas da la dretgira la pli gronda da la Confederaziun concernan ils secturs da vita ils pli differents.

Ils temas dals cas ch'il Tribunal administrativ federal sto tractar tanschan da l'ambient, il traffic, l'energia, taglias e la furnaziun sur l'economia, la concorrenza, l'assicuranza sociala ed ils fatgs da sanadad fin al dretg da burgais, da persunas estras e d'asil. Las dumondas tematisadas han savens ina gronda impurtanza per la societad, per exempel en connex cun decisziuns da princip en il dretg d'asil ed en cas da gronds projects da traffic u d'infrastructura. Ultra da las disposiziuns da l'administraziun federala pon vegnir suttemessas al tribunal per l'examinaziun era decisziuns da las regenzas chantunales che pertutgan tschertas domenas. Per regla pon ins far recurs tar il Tribunal federal. En tschertas materias, sco per exempel en il sector dad asil, decida il Tribunal administrativ federal percunter definitivamain.

Il Tribunal administrativ federal ha 6 partiziuns ch'èn mintgamai cumpetentas per tschertas materias giuridicas. Las derschadras ed ils derschaders vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da 6 onns.

Il Tribunal administrativ federal exista dapi l'onn 2007 ed ha sia sedia a Son Gagl. Per onn decida il Tribunal en circa 7500 cas. Cun 77 derschadras e derschaders e cun ulteriurs 357 collavuraturas e collavuratur è il Tribunal administrativ federal il tribunal il pli grond da la Confederaziun

Sedia: Son Gagl
www.bvger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal federal da patentas

President:
Mark Schweizer

Il Tribunal federal da patentas decida dispitas davart patentas, oravant tut plants cunter violaziuns da patentas e plants da nullitad. L'integraziun da derschadras e derschaders cun enconuschientschas specificas tecnicas pussibilescha proceduras sveltas e favuraivlas.

Invenziuns tecnicas, da las qualas il svilup chaschuna savens gronds custs, vegnan protegidas cun patentas ed è uschia in bain giuridic prezios. Il Tribunal federal da patentas decida en cas da disputa, sche la protecziun tras ina patenta po vegnir pretendida per in nov svilup tecnic e sche dretgs da patenta è vegnids violads. Il Tribunal federal da patentas decida per exempel er tgi ch'è il possessur legal d'ina patenta u co ch'ina patenta dastga vegnir duvrada en il rom d'ina licenza. Las sentenzias dal Tribunal federal da patentas pon vegnir contestadas tar il Tribunal federal.

Las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal da patentas vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da 6 onns. L'integraziun da derschadras e derschaders cun enconuschientschas specificas tecnicas pussibilescha proceduras sveltas e favuraivlas, perquai ch'i po vegnir desisti per regla d'expertisas externas che chaschunan blera lavur e gronds custs. Ina gronda part da las proceduras vegn terminada cun in accommodament.

Il Tribunal federal da patentas exista dapi l'onn 2012 ed ha sia sedia a Son Gagl. Ina particularitad è l'applicaziun da las linguas: ultra dal tudestg, dal franzos, dal talian e dal rumantsch pon las partidas da procedura duvrar – en enclegientscha vicendaivla – er l'englais.

Sedia: Son Gagl
www.bpatger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Impressum

Ediziun

Chanzlia federala, Secziun da sustegn per la communicaziun
Chasa federala vest, 3003 Berna
info@bk.admin.ch

Texts e redacziun

Servetsch da translaziun da la Chanzlia federala e da la chanzlia dal chantun Grischun

Translaziuns

Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala, dals departaments, dals Servetschs dal parlament e dals tribunals federalis

Concepziun

Chanzlia federala, Secziun da sustegn per la communicaziun
moxi ltd., Bienna (concept da furmaziun ed infograficas)
Atelier Bundi, Boll (concept frontispizi)

Fotografias

Martin Mägli (frontispizi)

Stéphane Schmutz STEMUTZ (p. 6, 24/25, 35, 46/47, 50/51, 54/55, 62/63, 66/67, 70/71, 76/77, 78)

Béatrice Devènes (p. 29, 33, 39)

Emprendistas ed emprendists da mediamatica dal UFIT/DFF (p. 40/41, 42)

Thomas Hodel (p. 14/15)

Rolf Dammer (p. 58/59)

Rolf Weiss (p. 3)

Keystone: Pascale Baeriswyl (p. 48), Corinne Cicéron Bühler (p. 49), Daniela Stoffel (p. 64)

Fotografias istoricas sin las paginas 10/11:

1. retscha (da san. a dretga): L'engirament dal Rütli da Charles L'Eplattenier: DDPS; Sigil dal stadi 1815: Chanzlia federala; Guerra dal Sonderbund 1847: Illustrierte Geschichte der Schweiz, Zürich 1961; Cupla da la Chasa federala 1901: Servetschs dal parlament; General Guisan 1939: DDPS; Cussegl federal 2003: Chanzlia federala
2. retscha (da san. a dretga): Uffants da la champagna dad Albert Anker 1876: Musée d'art et d'histoire Neuchâtel; Contract federal 1815: Die Schweiz und ihre Geschichte, Lehrmittelverlag des Kantons Zürich, 1998; Constituziun federala 1848. Schweizer Geschichtsbuch 2, Berlin 2010; Passagi militar: Archiv federal svizzer; Edifizi dal parlament: Servetschs dal parlament

Fin da redacziun

31 da december 2018

Ediziun

En total	200 000
• tudestg	120 000
• franzos	45 000
• talian	18 000
• rumantsch	2 000
• englais	15 000

Distribuziun

Questa publicaziun po vegnir empustada gratuitamain tar
l'Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL,
Distribuziun publicaziuns, 3003 Berna
www.bundespublikationen.admin.ch
Nr. d'artitgel 104.617.r

41avla ediziun, favrer 2019

www.admin.ch

www.ch.ch

www.parlament.ch

